



DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2007–2008)

FOR BUDSJETTÅRET 2008

Utgiftskapitler: 20–51 og 1600–1651

Inntektskapitler: 3024–3051, 4600–4638, 5341, 5580, 5605 og 5692

Innhold

Del I

Innledning	9	Kap. 21 Statsrådet	28
1 Oversikt	11	Kap. 3021 Statsrådet	29
1.1 Virkeområde	11	Kap. 24 Regjeringsadvokaten	29
1.2 Hovedoppgaver og organisering ...	11	Kap. 3024 Regjeringsadvokaten	30
1.3 Oversikt over budsjettforslaget		<i>Programkategori 00.40 Stortinget og</i>	
for Finansdepartementet	12	<i>underliggende institusjoner</i>	31
1.3.1 Samlede utgifter	12	Kap. 41 Stortinget	31
1.3.2 Samlede inntekter	13	Kap. 3041 Stortinget	32
2 Prioriterte oppgaver i 2008	14	Kap. 42 Forsvarets ombudsmannsmemnd ..	33
2.1 Statens pensjonsfond	14	Kap. 43 Stortingets ombudsmann for	
2.2 Kjøp og salg av klimavoter	14	forvaltningen	33
2.3 Regelverksarbeid på		Kap. 3043 Stortingets ombudsmann for	
finansmarkedsområdet	15	forvaltningen	34
2.4 Reorganisering av skatteetaten		Kap. 44 Stortingets kontrollutvalg for	
(ROS)	16	etterretnings-, overvåkings- og	
2.5 Innsats mot skatte- og		sikkerhetstjeneste	34
avgiftsunndragelser og annen		Kap. 51 Riksrevisjonen	35
økonomisk kriminalitet	16	Kap. 3051 Riksrevisjonen	36
2.6 Evaluering av skattereformen	18	Programområde 23 Finansadministrasjon 37	
2.7 Samordning av pensjonsreform og		<i>Programkategori 23.10 Finansadministrasjon</i>	37
skattesystemet	18	Kap. 1600 Finansdepartementet	37
2.8 Arbeid med en ny		Kap. 4600 Finansdepartementet	45
perspektivmelding	18	Kap. 1602 Kredittilsynet	45
3 Oppfølging av anmodningsvedtak 19		Kap. 4602 Kredittilsynet	51
3.1 Anmodningsvedtak nr. 358		Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepar-	
(2004-2005), 26. mai 2005	19	tementet	52
4 Oversiktstabeller for budsjettet 20		<i>Programkategori 23.20 Skatte- og</i>	
4.1 Utgifter fordelt på kapitler	20	<i>avgiftsadministrasjon</i>	53
4.2 Inntekter fordelt på kapitler	21	Kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten	54
4.3 Bruk av stikkordet «kan overføres»	22	Kap. 4610 Toll- og avgiftsetaten	62
4.4 Årsverksanslag per 1. mars 2007 på		Kap. 1618 Skatteetaten	63
Finansdepartementets område	23	Kap. 4618 Skatteetaten	73
Del II		<i>Programkategori 23.30 Offisiell statistikk</i>	75
Budsjettforslaget for 2008	25	Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå	75
Programområde 00 Konstitusjonelle		Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå	82
institusjoner	27	<i>Programkategori 23.40 Andre formål</i>	83
<i>Programkategori 00.30 Regjering</i>	27	Kap. 1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi-	
Kap. 20 Statsministerens kontor	27	og prosjektstyring	83
Kap. 3020 Statsministerens kontor	28	Kap. 1631 Senter for statlig økonomistyring ..	84
		Kap. 4631 Senter for statlig økonomistyring ..	88
		Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift ..	89
		Kap. 1634 Statens innkrevingssentral	90

Kap. 4634 Statens innkrevingsentral	93
Kap. 1637 EU-opplysning	94
Kap. 1638 Kjøp av klimavoter	94
Kap. 4638 Salg av klimavoter	97
Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.	98
<i>Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.</i>	98
Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m.	99
Kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning	101
Kap. 4651 Tilbakeføring av kapital	101
<i>Programkategori 24.20 Statlige fordringer, avsetninger mv.</i>	102
Kap. 5341 Avdrag på utestående fordringer ...	103
Kap. 5351 Overføring fra Norges Bank	103
Kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	104
Kap. 5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	105

Del III

Andre saker	107
6 Likestilling	109
6.1 Finansdepartementet	109
6.2 Finansdepartementets underliggende etater	109
6.3 Programkategori 00.30 Regjering .	110
7 Miljø- og ressursprospørsmål	111
7.1 Finansdepartementet	111
7.1.1 Oppfølging av Finansdepartementets miljøhandlingsplan	111
7.2 Statistisk sentralbyrå	112

Forslag til vedtak om bevilgning for budsjettåret 2008, kapitlene 20-51 og 1600-1651, 3024-3051, 4600-4638, 5341, 5580, 5605 og 5692

114

Vedlegg 1

Ledernes ansettelsesvilkår i heleide statlige foretak	120
---	-----

Tabelloversikt

Tabell 5.1 Kredittilsynets ressursbruk, fordelt på tilsynsområder	47	Tabell 5.10 Skatt og arbeidsgiveravgift for inntektsårene 2004-2006	67
Tabell 5.2 Innbetaling av skatter, avgifter og toll	54	Tabell 5.11 Merverdiavgift og investeringsavgift for avgiftsårene 2003-2005	68
Tabell 5.3 Toll- og avgiftsetaten – utdrag av beslagsstatistikken	56	Tabell 5.12 Tilsagnsordningen vedrørende oppfølging av konkursbo	74
Tabell 5.4 Toll- og avgiftsetaten – inn- og utførselsstatistikk – kontrollstatistikk	57	Tabell 5.13 Frigitte statistikker	76
Tabell 5.5 Toll- og avgiftsetaten – inntekter og restanser	58	Tabell 5.14 Frigivelse av statistikker – andel avvik fra annonsert tidspunkt	76
Tabell 5.6 Fordelingen av fastsatte skatter og avgifter	64	Tabell 5.15 Statistikkens aktualitet – antall uker etter periodens utløp	77
Tabell 5.7 Antall behandlede selvangivelser m.m	64	Tabell 5.16 Svarprosent i undersøkelser fra Statistisk sentralbyrå	77
Tabell 5.8 Skatteetaten – antall behandlede saker i klagenemnder	66	Tabell 5.17 Statistisk sentralbyrå – oppgavebyrde – årsverk	77
Tabell 5.9 Samlet aktiv restanse	67		

Tabell 5.18	Statistisk sentralbyrå – brukerfinansierte oppdrag etter kundegruppe	78	Tabell 5.22	Statens innkrevingsentral – servicegrad	92
Tabell 5.19	Statens innkrevingsentral – registrerte krav og innkrevd beløp	90	Tabell 5.23	Innenlandsk statsgjeld	99
Tabell 5.20	Statens innkrevingsentral – innkrevningseffektivitet.....	91	Tabell 5.24	Garantiordninger vedrørende Den nordiske investeringsbank .	103
Tabell 5.21	Statens innkrevingsentral – produktivitetsutvikling	91	Tabell 6.1	Kvinneandeler Finansdepartementets underliggende etater	109
			Tabell 7.1	Bevilgning til miljøtiltak	111

Figuroversikt

Figur 1.1	Virksomheter på Finansdepartementets område i 2008	11	Figur 5.1	Skatte- og avgiftsadministrasjonens arbeid med fastsetting og innkreving av skatter og avgifter ..	53
-----------	--	----	-----------	--	----



DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2007–2008)

FOR BUDSJETTÅRET 2008

Utgiftskapitler: 20–51 og 1600–1651

Inntektskapitler: 3024–3051, 4600–4638, 5341, 5580, 5605 og 5692

*Tilråding fra Finansdepartementet av 28. september 2007,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

Del I
Innledning

1 Oversikt

1.1 Virkeområde

I denne proposisjonen fremmes forslag om utgifter og inntekter under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner, programområde 23 Finansadministrasjon, herunder skatte- og avgiftsadministrasjonen, og programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv. Ansvaret for bevilgningene, herunder regnskapsavleggelse, under programkategoriene 00.30 Regjering og 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner tilhører henholdsvis Statsministerens kontor og Stortingets egne institusjoner. Av praktiske hensyn føres disse programkategoriene opp i Finansdepartementets proposisjon, og beløpene tas med i oversikter over bevilgninger på Finansdepartementets område. Forslag under programkategori 00.40 er i samsvar med forslag fra Stortingets administrasjon.

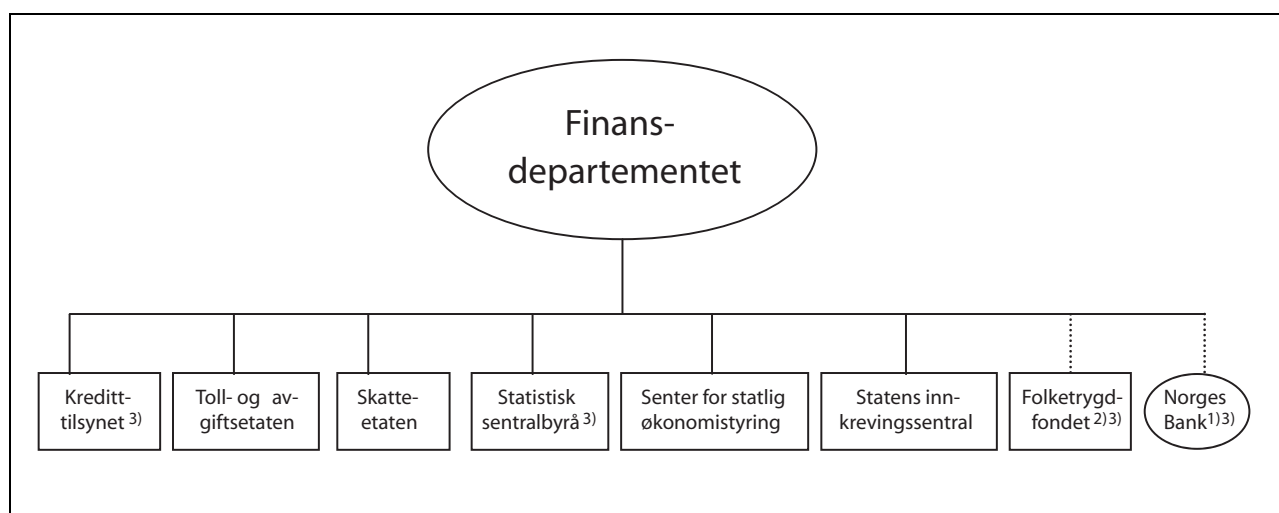
- bidra til et egnet beslutningsgrunnlag for den økonomiske politikken og budsjettarbeidet
- forvalte statens formue
- sikre finansieringen av offentlig virksomhet gjennom skatter og avgifter
- koordinere arbeidet med statsbudsjettet og økonomistyring i staten
- bidra til et offisielt statistikk- og datagrunnlag til bruk i offentlig og privat virksomhet
- bidra til velfungerende finansmarkeder

Politikken på disse områdene er omtalt i St.meld. nr. 1 (2007-2008) Nasjonalbudsjettet 2008, St.prp. nr. 1 (2007-2008) Statsbudsjettet for budsjettåret 2008 og St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Denne proposisjonen omfatter i første rekke forvaltningen og administrasjonen på områdene som er nevnt ovenfor.

Nedenfor følger en oversikt over virksomheter på Finansdepartementets område.

1.2 Hovedoppgaver og organisering

Finansdepartementet med underliggende etater har blant annet ansvar for å



Figur 1.1 Virksomheter på Finansdepartementets område i 2008

¹ Ansvarsforholdet mellom Norges Bank og statsmyndighetene i blant annet budsjettsaker og administrative saker er regulert ved lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv.

² Fondet er fra 1.1.2008 eget rettssubjekt, jf. folketrygdloven av 29. juni 2007 nr. 44.

³ Virksomhet med eget styre.

1.3 Oversikt over budsjettforslaget for Finansdepartementet

1.3.1 Samlede utgifter

Programområder under departementet:

Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	(i 1 000 kr)
				Pst. endr. 07/08
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner	1 399 583	1 446 950	1 590 194	9,9
Programområde 23 Finansadministrasjon	17 573 196	17 755 300	19 143 100	7,8
Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, mv.	149 232 974	52 112 700	17 359 600	-66,7
Sum inntekter	168 205 753	71 314 950	38 092 894	-46,6

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner omfatter Regjeringen og Stortinget med underliggende institusjoner. Forslag til bevilgning for 2008 under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner utgjør 1 590,2 mill. kroner.

Forslaget under programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programområde 23 Finansadministrasjon omfatter skatte- og avgiftsadministrasjon, offisiell statistikk, finansadministrasjon og enkelte andre formål. Samlet forslag til bevilgninger for 2008 under programområde 23 Finansadministrasjon utgjør

19 143,1 mill. kroner. Dette er en økning på 1 387,8 mill. kroner fra saldert budsjett 2007. Av økningen gjelder 650,0 mill. kroner økte utgifter til merverdiavgiftskompensasjon til kommuner og fylkeskommuner og til private og ideelle virksomheter. Videre foreslås bevilgningen til kjøp av klimakvoter i samsvar med Kyoto-avtalen økt med 400,0 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2007.

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.

Programområdet omfatter utgifter til renter og avdrag på den innenlandske og utenlandske statsgjelden, og på statskassens fordringer. Departementets renter og avdrag på statsgjeld er budsjettet til 17 359,6 mill. kroner. Reduksjonen på 34 753,1 mill. kroner fra saldert budsjett 2007 skyldes i hovedsak forfall av et stort obligasjonslån i 2007.

Utgifter fordelt på postgrupper

Post-gr.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	(i 1 000 kr)
					Pst. endr. 07/08
01-23	Driftsutgifter	7 672 245	7 803 025	8 708 794	11,6
30-49	Nybygg, anlegg mv.	311 769	344 400	294 800	-14,4
60-69	Overføringer til kommuner	9 780 207	9 700 000	10 300 000	6,2
70-89	Overføringer til private	25 507 163	17 447 425	18 769 200	7,6
90-99	Utlån, avdrag mv.	124 934 369	36 020 100	20 100	-99,9
	Sum under departementet	168 205 753	71 314 950	38 092 894	-46,6

Utgiftene under programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner og programområde 23 Finansadministrasjon er i hovedsak administrasjonsutgifter. Av de samlede utgiftene utgjør driftsutgiftene vel 84 pst. under programområde 00 og 97 pst. under programområde 23, eksklusive kap.

1632 Kompensasjon for merverdiavgift. Renteutgifter føres over postgruppe 70-89 og utgjør vel 92 pst. av forslaget for denne postgruppen. Det meste av forslaget i postgruppen 90-99 gjelder egenkapitalinnskudd i Folketrygdfondet.

1.3.2 Samlede inntekter

Programområder under departementet:

Betegnelse	(i 1 000 kr)			
	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner	37 306	16 400	18 900	15,2
Programområde 23 Finansadministrasjon	2 603 794	2 188 000	4 223 600	93,0
Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag, mv.	107 373 892	9 854 300	9 010 457	-8,6
Sum inntekter	110 014 992	12 058 700	13 252 957	9,9

Samlede inntekter, eksklusive skatter og avgifter, utgjør 13 253,0 mill. kroner, hvorav 8 944,0 mill. kroner er renteinntekter. For omtale av statens renteinntekter av statskassens foliokonto og andre fordringer i 2008 vises det til omtalen under kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og

andre fordringer. På programområde 23 Finansadministrasjon øker inntektene med 2 035,6 mill. kroner. Av økningen gjelder 1 920,0 mill. kroner nytt kap. 4638 Salg av klimavoter. Skatter og avgifter omtales i en egen proposisjon – St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

2 Prioriterte oppgaver i 2008

Oppgaver som vil bli særlig prioritert av Finansdepartementet i 2008, er følgende:

- arbeidet med Statens pensjonsfond
- kjøp og salg av klimakvoter i samsvar med Kyoto-avtalen
- gjennomføring av internasjonale forpliktelser og modernisering og oppdatering av regelverk på finansmarkedsområdet
- reorganisering av skatteetaten
- innsats mot skatte- og avgiftsunndragelser og annen økonomisk kriminalitet
- evaluering av skattereformen
- samordning av pensjonsreform og skattesystemet
- arbeidet med en ny perspektivmelding for norsk økonomi

Nedenfor er det gjort nærmere rede for disse prioriterte oppgavene.

2.1 Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond ble opprettet ved lov 21. desember 2005 nr. 123 og er en overbygning over det som tidligere var Statens petroleumsfond og Folketrygdfondet. Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond – Utland, og Statens pensjonsfond – Norge. Utenlandsdelen er plassert som innskudd på konto i Norges Bank, mens innenlandsdelen er plassert som et kapitalinnskudd i Folketrygdfondet. Motverdiene forvaltes etter nærmere regler fastsatt av departementet. Finansdepartementet er i pensjonsfondloven gitt i oppgave å forvalte fondet. Den operative forvaltningen av Statens pensjonsfond – Utland er delegert til Norges Bank, mens Statens pensjonsfond – Norge forvaltes av Folketrygdfondet.

Den samlede markedsverdien av Statens pensjonsfond var nær 1 900 mrd. kroner ved inngangen til 2007, og det er ventet at fondet vil vokse sterkt i tiden framover. God forvaltning av denne fellesformuen blir derfor en stadig viktigere oppgave for departementet.

For å styrke Finansdepartementets arbeid med forvaltningen av Statens pensjonsfond, opprettet departementet høsten 2006 en ny avdeling – Avdeling for formuesforvaltning. Avdelingens oppgaver omfatter den overordnede investeringsstrategien

for fondene, oppfølging av Norges Banks og Folketrygdfondets operative forvaltning og oppfølging av de etiske retningslinjene. I 2008 vil det bli arbeidet med prioriterte oppgaver innen alle disse tre hovedområdene.

Arbeidet med Statens pensjonsfond er nærmere omtalt i St.meld. nr. 24 (2006-2007) Om forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2006 og i St.meld. nr. 1 (2007-2008) Nasjonalbudsjettet 2008.

2.2 Kjøp og salg av klimakvoter

Den norske stat har som følge av Kyoto-avtalen påtatt seg en forpliktelse for utslipp av klimagasser i perioden 2008-2012. Utslppsframskrivninger tyder på at de norske utslippene vil overskride Kyoto-kvoten på om lag 50,2 mill. tonn CO₂-ekvivalenter med rundt 8 mill. tonn per år. Dette betyr at Norge må kjøpe en betydelig mengde kvoter under Kyoto-mekanismene for å oppfylle avtalen. Tallene er usikre og avhengig av utslippsutviklingen og av effekten av nye virkemidler og tiltak i klimapolitikken.

Regjeringen legger opp til at staten både skal kjøpe og selge kvoter. Staten skal kjøpe kvoter fra de prosjektbaserte mekanismene, og selge kvoter i EUs kvotemarked, jf. Ot.prp. nr. 66 (2006-2007) Om lov om endringer i klimakvoteloven m.m. Landbasert virksomhet tildeles vederlagsfrie kvoter som er anslått å tilsvare 6-7 mill. tonn CO₂, mens petroleumsvirksomheten må kjøpe alle sine kvoter. De årlige utslippene fra bedrifter som er underlagt kvoteplikt, er beregnet å bli mellom 21 og 23 mill. tonn CO₂. De tilsvarende utslippene i 2005 utgjorde om lag 19 mill. tonn. I budsjettet er det lagt til grunn at staten etter dette selger 12 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i EUs kvotemarked.

Norges tilpasning til EUs kvotedirektiv er ikke endelig avklart. Det er derfor usikkert hvor mange kvoter Norge kan avhende i alt, enten vederlagsfritt til norske kvotepliktige bedrifter eller ved salg til aktører i EUs kvotemarked. Utviklingen i samtalen med EU-kommisjonen og våre EFTA-partnere kan tyde på at salgsvolumet som det er lagt opp til i denne proposisjonen, kan være noe høyt. Omfanget av statlige salg vil fremgå av den kvoteallokeringsplanen som vil bli lagt fram for overvåkningsorganet ESA for godkjenning. Regjeringen legger

opp til eventuelt å justere inntektsanslaget for salg av CO₂-kvoter og omfanget av kjøp av kvoter i tilknytning til Revidert nasjonalbudsjett 2008.

Med et salg av kvoter på 12 mill. tonn kan statens behov for kjøp av klimakvoter anslås til om lag 6 mill. tonn CO₂-ekvivalenter. I St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk foreslås det at Norge skal overoppfylle Kyoto-avtalen med 10 pst., noe som isolert øker behovet for å kjøpe kvoter med rundt 5 mill. tonn per år. I perioden 2008-2012 vil staten etter dette ha behov for å kjøpe kvoter for 11 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i gjennomsnitt per år.

For at Norge med stor grad av sikkerhet skal kunne oppfylle Kyoto-avtalen og den varslede overoppyllingen med 10 pst. på en effektiv måte, tas det for 2008 sikte på å inngå kontrakter om kjøp av et antall kvoter som tilsvarer en betydelig andel av det samlede anslåtte behovet i perioden 2008-2012. Det foreslås derfor en bevilgning på 500,0 mill. kroner til kjøp av klimakvoter gjennom Kyoto-mekanismene og en fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av klimakvoter utover foreslått bevilgning for inntil 3 600,0 mill. kroner.

Det foreslås videre en bevilgning på 10,0 mill. kroner til kjøp av klimakvoter gjennom Kyoto-mekanismene for å dekke statsansattes internasjonale tjenestereiser med fly og en fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av klimakvoter utover foreslått bevilgning for inntil 12,5 mill. kroner til dette formålet.

Det foreslås at inntektene fra salg av 12 mill. kvoter føres som inntekt på statsbudsjettet. Med en anslått kvotepris på 160 kroner per tonn CO₂, er inntektene budsjettert til 1 920,0 mill. kroner. Det vises til nærmere omtale i del II under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, og kap. 4638 Salg av klimakvoter. Det knytter seg stor usikkerhet til dette anslaget, jf. omtale ovenfor.

2.3 Regelverksarbeid på finansmarkedsområdet

I St.meld. nr. 2 (2006-2007) Revidert nasjonalbudsjett 2007, kap. 3.9, er det redegjort for departementets oppfølging av stortingsvedtak av 23. april 2007 om etablering av en ny individuell pensjonsordning, som inngår som en del av pensjonsforliket. Departementet gav 16. mai 2007 Banklovkommisjonen i oppgave å utarbeide utkast til lovgivning om ny skattebegunstig individuell pensjonsordning i tråd med stortingsflertallets uttalelser i Innst. S. nr. 168 (2006-2007). Banklovkommisjonen er gitt frist til utgangen av februar 2008 for å avgi sin utredning. Det legges deretter

opp til at departementet skal fremme en lovproposisjon innen utgangen av september 2008.

Ved Stortingets beslutning 15. juni 2007 ble det gitt samtykke til EØS-komiteéns beslutning om å innlemme direktiv 2006/43/EF om lovfestet revisjon av årsregnskaper og konsernregnskaper m.v. i EØS-avtalen. Det vises til St.prp. nr. 81 (2006-2007) og Innst. S. nr. 273 (2006-2007). Kredittilsynet har utarbeidet et høringsnotat med forslag til nødvendige lovregler til gjennomføring av direktivets regler. Notatet har vært på høring. Departementet tar sikte på å legge fram lovforslag tidlig i 2008.

Et lovutvalg som utreder tiltak mot hvitvasking, terrorfinansiering og manipulering av finansiell informasjon, er omtalt i pkt. 2.5 nedenfor.

Finansdepartementet oppnevnte 11. mai 2007 et lovutvalg som blant annet skal vurdere om små foretak skal være unntatt fra revisjonsplikt. Utvalget har frist til 2. juni 2008 for å avgi sin innstilling. Finansdepartementet vil arbeide videre med eventuelle lovforslag etter at utredningen har vært på høring.

Bokføringsloven ble vedtatt i 2004, og de nye reglene ble pliktige for alle bokføringspliktige fra 2006. På bakgrunn av at de nye bokføringsreglene nå har virket i snart to år, legger Finansdepartementet opp til å evaluere reglene i og i medhold av bokføringsloven i løpet av 2008. Krav til oppbevaringstid for regnskapsinformasjon ble særskilt vurdert i forbindelse med forslaget til ny bokføringslov i Ot.prp. nr. 46 (2003-2004). Finanskomiteen omtalte oppbevaringsplikten i Innst. O. nr. 107 (2003-2004), kap. 2. Komiteen uttrykte her at den fant det naturlig at Regjeringen på egnet måte kommer tilbake til Stortinget med en orientering om nytteverdien av en oppbevaringstid på 10 år, vurdert opp mot de samlede samfunnsmessige kostnadene ved en slik oppbevaringstid. Komiteen viste til at en slik vurdering må omfatte forholdet til skatte- og ligningslovgivning samt straffebestemmelser og foreldelsestid. Departementet legger opp til å gi Stortinget en samlet orientering om kravet til oppbevaringstid og evalueringen av bokføringsloven etter at evalueringen er gjennomført.

Banklovkommisjonen har i sin fjerde, sjette og åttende utredning (NOU 1998: 14 Finansforetak, NOU 2001: 23 Finansforetakenes virksomhet og NOU 2002: 14 Finansforetakenes virksomhet II) gjennomgått ulike deler av regelverket for finansinstitusjoner og har utarbeidet utkast til ulike deler av en ny samlet lov om finansforetak. Med utgangspunkt i disse delutkastene utarbeider Banklovkommisjonen nå første trinn i et samlet og ajourført utkast til ny finanslov. I tilknytning til dette vurderer kommisjonen også innspill fra Sparebankforeningen på bakgrunn av en innstilling fra

Sparebankforeningens eget rammevilkårsutvalg. Kommisjonen ventes å avgi en utredning med utkast til første trinn i en ny finanslov vinteren 2007-2008. Utredningen vil bli sendt på høring. Departementet vil deretter utarbeide lovforslag.

Finansdepartementet nedsatte 28. juni 2007 en arbeidsgruppe som skal evaluere eierbegrensingsreglene for infrastrukturforetak på verdipapirirområdet (børs mv.), jf. også nærmere omtale i Ot.prp. nr. 34 (2006-2007). Arbeidsgruppen har frist til 14. desember 2007. Eventuelle forslag til regelendringer vil bli vurdert på bakgrunn av utvalgets arbeid og høringen av utvalgets rapport.

Departementet tar i 2008 også sikte på å fremme forslag til enkelte endringer i lovverket for verdipapirfond.

2.4 Reorganisering av skatteetaten (ROS)

Regjeringen har vedtatt at skatteetaten skal reorganiseres, jf. bred omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet. Skatteetaten vil fra 1. januar 2008 bli organisert i to nivåer: Skattedirektoratet og et regionalt nivå. Det etableres fem regioner som hver utgjør en formell enhet: Skatt Nord, Skatt Midt-Norge, Skatt Vest, Skatt Sør og Skatt Øst. I hver region vil det være mange fysiske kontorsteder, som alle vil ha skranke- og publikumskontakt, samt én eller flere spesielle oppgaver. Det er tilsatt regiondirektører som skal lede etatens virksomhet i hver region. Organiseringen av den enkelte region er avklart, og innen utløpet av 2007 skal alle medarbeidere være formelt innplassert i ny organisasjon. Det etableres en egen skatteopplysningstjeneste i alle regioner. Her kan publikum henvende seg på telefon for å få rask og effektiv veiledning i skatte- og avgiftsspørsmål.

Reorganiseringen skal gjennomføres innen utgangen av 2009. Budsjettmessige konsekvenser for 2008 er omtalt under kap. 1618 i proposisjonens del II.

2.5 Innsats mot skatte- og avgiftsunndragelser og annen økonomisk kriminalitet

Finansdepartementet prioriterer innsatsen mot økonomisk kriminalitet høyt. Dette gjelder både den nasjonale innsatsen og innsats gjennom de internasjonale fora departementet er med i. Det skal legges til rette for at større deler av den svarte økonomien gjøres hvit. Unndragelsesmetoder og ulovlige handlinger utvikles i et tempo og i et omfang som krever økt innsats og nye virkemidler fra skatte- og avgiftsmyndighetene. For å sikre

bedre kontroll- og sanksjonsmuligheter kan det i tillegg til endringer i lovverket, være behov for å vurdere organisatoriske, metodiske og teknologiske tiltak. I denne forbindelse er det også viktig at en hele tiden vurderer forenklingstiltak som kan bidra til at den lojale skatte-, toll- og avgiftspliktige kan forholde seg lovlydig uten uforholdsmessig store anstrengelser.

Målrettet kontrollvirksomhet er helt nødvendig for å avdekke skatte-, toll- og avgiftskriminalitet. Det er et mål å gjøre det vanskeligere for dem som omgår regelverket og unndrar skatter og avgifter. Det vil bli arbeidet videre med analyse og risikovurderinger for å sikre at riktig virkemiddel benyttes. Skatteetaten har opprettet fem spesialenheter som skal arbeide med tunge og vanskelige saker relatert til svart økonomi og økonomisk kriminalitet. I forbindelse med reorganiseringen av skatteetaten som trer i kraft 1. januar 2008, er det bl.a. et mål å legge til rette for bedre kontrollinnsats og resultater i etaten. Skattekriminalitet vil bli en egen funksjon i ny organisering av etaten. Erfaring fra skatteetatens satsing på skattekriminalitet skal legges til grunn for det videre arbeidet med alvorlig og omfattende skattekriminalitet.

Finansdepartementet oppnevnte 1. juni 2007 et offentlig utvalg som skal gjennomgå og vurdere regelverket som ligger til grunn for skatte- og avgiftsmyndighetenes muligheter for å avdekke unndragelser av skatt, herunder også merverdiavgift, toll og særavgifter. Utvalget skal gjennomgå reglene om oppgave- og opplysningsplikt, kontroll og avdekking og komme med forslag til regelendringer og andre tiltak på dette området for å styrke innsatsen mot skatteunndragelser. Det skal også vurdere de utfordringer og problemer som internasjonale forhold skaper i kampen mot skatteunndragelser. Utvalget skal levere sin utredning innen 1. oktober 2008.

Skatte- og avgiftsmyndighetene har de siste årene rettet en spesiell innsats mot bygg- og anleggsbransjen. Det vil være nødvendig å fortsette dette arbeidet også i 2008. Skattedirektoratet har på oppdrag fra Finansdepartementet vurdert om det bør innføres regler om plikt for hovedentreprenør til å stille sikkerhet for underentreprenørens ansvar for skatter og avgifter, alternativt om det bør innføres solidarisk betalingsplikt for hovedentreprenør. I sin rapport av 12. juni 2007 anbefaler direktoratet at en isteden arbeider videre med en modell der oppdragsgiver gjøres ansvarlig for oppdragstakerens forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift dersom oppdragstakeren ikke er registrert i et leverandørregister. Departementet er enig i vurderingen, og det vil bli igangsatt videre arbeid i saken. Videre utreder Skattedirektoratet om det

bør innføres en ordning hvor det er kjøper, og ikke selger, som plikter å innbetale til staten påløpt merverdiavgift mellom aktører i byggebransjen. Skattedirektoratet vil avgi en rapport til Finansdepartementet i begynnelsen av 2008 om dette.

Skattedirektoratet har i 2006-2007 gjennomført et forprosjekt hvor det er sett nærmere på om det bør innføres regler om at næringsdrivende normalt må benytte bank ved betaling til andre næringsdrivende, dvs. at det ikke skal være tillatt å betale større beløp med kontanter. Tiltaket vil få betydning utover byggenæringen. I forprosjektet ble det konkludert med at det er grunnlag for videre utredninger. Finansdepartementet er innstilt på å utrede saken, og dette arbeidet vil bli igangsatt i løpet av høsten 2007. Utredningen vil også omfatte en vurdering av økonomiske og administrative konsekvenser for næringslivet.

For å bidra til at anmeldte skatte- og avgiftssaker i større grad etterforskes og eventuelt påtales, er antallet bistandsrevisorer økt de to siste årene. Det er nå minst én bistandsrevisor i hvert fylke. Det er også igangsatt et prøveprosjekt med bistandsjurist i Østfold. I 2005 inngikk Riksadvokaten, politidirektøren og skattedirektøren en avtale om samarbeid i skatte- og avgiftsunndragelsessaker. I tilknytning til dette samarbeidet er det i 2007 bl.a. utarbeidet en egen samarbeidsinstruks for politiet, påtalemyndigheten og skatteetaten om behandlingen av skatte- og avgiftssaker.

Finansdepartementet foreslår i Ot.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte- og avgiftsopplegget 2008 – lovendringer, å innføre hjemmel for skatte- og avgiftsmyndighetene til å ilegge bokføringspålegg og betinget tvangsmulkt ved overtredelser av bokføringsregelverket. Bakgrunnen for forslaget er at mangelfull bokføring vanskeliggjør skatte- og avgiftsmyndighetenes arbeid og kontrollmuligheter i forbindelse med skatte- og avgiftsberegningen. Informasjon som den bokføringspliktige innhenter og utarbeider i henhold til bokføringsreglene, danner grunnlaget for utarbeidelse av bl.a. årsregnskap, likningsoppgaver, næringsoppgaver og årsoppgaver. Skatteetaten oppdager feil ved bokføringen i et stort antall av sakene hvor det gjennomføres bokettersyn. Det forventes større etterlevelse av regelverket når det innføres en ordning med betinget tvangsmulkt for ikke å følge bokføringspålegg.

De som ønsker det, har i dag mange muligheter til å unndra midler fra myndighetenes kunnskap ved å benytte såkalte «skatteparadisier». Som en oppfølging av OECDs arbeid med disse problemene vedtok Nordisk Råd i 2006 et felles nordisk prosjekt for å etablere bilaterale informasjonsutvekslingsavtaler med aktuelle skatteparadisland. I

løpet av 2007 har det vært forhandlet med flere sentrale skatteparadisland. Forhandlinger vil fortsette i 2008 og påregnes å føre til undertegning av en rekke bilaterale avtaler. Avtalene forutsettes å etablere innsyn i selskapsetableringer og transaksjoner i disse landene, og også gi tilgang til opplysninger fra banker og finansinstitusjoner.

Et lovutvalg som skal vurdere forebyggende tiltak mot hvitvasking og manipulering av finansiell informasjon, ble oppnevnt 10. november 2006. Det er viktig å bidra til å hindre at det finansielle systemet misbrukes til hvitvasking og terrorfinansiering. Utvalget avgav 24. august 2007 sin første delutredning i NOU 2007: 10 Om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Utvalget foreslår her norsk gjennomføring av internasjonale forpliktelser og anbefalinger på dette området, særlig EØS-regler som svarer til EUs tredje hvitvaskingsdirektiv (direktiv 2005/60/EF). Utredningen er sendt på høring, og departementet tar sikte på å legge fram lovforslag tidlig i 2008.

Utvalget arbeider nå med sin andre delutredning om tiltak mot manipulering av regnskaper og annen finansiell informasjon. I de senere år er det blitt avdekket flere til dels grove tilfeller der selskaper har gitt uriktig eller ufullstendig finansiell informasjon som har vært egnet til å villedde investorer, kreditorer og andre. Utvalget skal gjennomgå lovgivningen med sikte på å foreslå tiltak som kan motvirke denne typen manipulering. Utvalget avgir sin andre delutredning sommeren 2008. Utredningen vil deretter bli sendt på høring.

Det er behov for forskning om økonomisk kriminalitet, blant annet for å skaffe bedre kunnskap om forekomsten av denne typen kriminalitet. Det er naturlig at kartlegging av ulike sider ved denne kriminalitetsformen, herunder skatte- og avgiftsunndragelser knyttet til ulike næringer, blir en viktig del av arbeidsoppgavene for skatte- og avgiftsmyndighetene.

Kontrollmyndighetene driver et utstrakt samarbeid med bransjeorganisasjonene og arbeidslivsorganisasjonene for å bedre etterlevelsen av regelverket. I tillegg legges det vekt på langsiktig, forebyggende arbeid mot flere målgrupper, særlig informasjon og veiledning overfor næringslivet og informasjonstiltak overfor ungdom. Dette arbeidet bør videreføres.

Finansdepartementet deltar i Embetsmannsutvalget mot økonomisk kriminalitet (EMØK). EMØK har hatt det administrative ansvaret med å kontrollere at tiltakene i handlingsplanen mot økonomisk kriminalitet, med virkeperiode fra 2004 til sommeren 2007, er fulgt opp. Sluttrapport for oppfølging av planen vil bli lagt ut på hjemmesidene til Justisdepartementet og Finansdepartementet høs-

ten 2007. EMØK har startet et arbeid for å se nærmere på behovet for en ny handlingsplan. I den forbindelse er det tatt initiativ til å utarbeide en trendanalyse på dette området. Det vises til nærmere omtale av dette i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Justis- og politidepartementet.

Det har den senere tiden vært stor økning av utenlandske arbeidstakere og foretak i Norge. Skatte- og avgiftsmyndighetene arbeider for at det skal være enkelt for disse å overholde sine forpliktelser etter skatte- og avgiftsregelverket. For å bedre tilbudet til arbeidsinnvandrere etablerer skatteetaten høsten 2007 et felles servicesenter i Oslo for utenlandske arbeidstakere, der både skatteetaten, politiet, utlendingsmyndighetene og Arbeidstilsynet er representert. Ved senteret skal både arbeidstakere og arbeidsgivere kunne få rask behandling av søknader og god informasjon om prosedyrer, rettigheter og regelverk. Spørsmålet om utlendinger er næringsdrivende eller arbeidstakere kan være avgjørende for om de skal betale skatt til Norge. Det vil fortsatt være et prioritert område for skattemyndighetene å kontrollere om utlendinger faktisk er selvstendig næringsdrivende eller i realiteten arbeidstakere.

2.6 Evaluering av skattereformen

Skattereformen 2006 skulle blant annet bidra til økt likebehandling og mindre skattetilpasning. Finansdepartementet legger opp til å vurdere om

skattereformen har virket etter hensikten. Blant annet vil en vurdere provenyvirknninger, eventuelle endringer av hvordan virksomhetene organiseres, om reformen har bidratt til økt reell omfordeling mellom personer på ulikt inntektsnivå, om enkelte grupper er blitt særlig berørt på en måte som ikke var intensjonen med reformen, samt de administrative konsekvensene av reformen.

2.7 Samordning av pensjonsreform og skattesystemet

Skattesystemet må støtte opp under pensjonsreformen som iverksettes fra 2010, slik at det skal være enkelt å kombinere arbeid og pensjon. Departementet har satt i gang et arbeid med å vurdere hvordan skattesystemet og pensjonsreformen kan samordnes best mulig.

2.8 Arbeid med en ny perspektivmelding

Regjeringen vil høsten 2008 legge en melding om perspektiver for norsk økonomi fram for Stortinget. Meldingen vil særlig konsentrere seg om bærekraftig økonomisk utvikling med utgangspunkt i de utfordringer norsk økonomi og den norske velferdsmodellen stilles overfor som følge av den aldrende befolkningen, globaliseringen og de store miljøproblemene.

3 Oppfølging av anmodningsvedtak

Ett anmodningsvedtak fra Stortinget er omtalt i dokumenter fra Finansdepartementet som legges fram i forbindelse med budsjettforslaget for 2008. Dette gjelder:

3.1 Anmodningsvedtak nr. 358 (2004-2005), 26. mai 2005

«Stortinget ber Regjeringen vurdere om et system med snudd avregning kan innebære for-

enkling av merverdiavgiftssystemet ved import for næringslivet og myndighetene, og legge dette frem for Stortinget på egnet måte i løpet av 2006.»

Anmodningsvedtaket er omtalt i St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, kap. 3.2.5.

4 Oversiktstabeller for budsjettet

4.1 Utgifter fordelt på kapitler

					(i 1 000 kr)
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
Regjering					
20	Statsministerens kontor	62 891	65 300	71 350	9,3
21	Statsrådet	117 203	116 050	128 644	10,9
24	Regjeringsadvokaten	51 720	52 500	59 800	13,9
	<i>Sum kategori 00.30</i>	<i>231 814</i>	<i>233 850</i>	<i>259 794</i>	<i>11,1</i>
Stortinget og underliggende institusjoner					
41	Stortinget	793 208	818 100	918 100	12,2
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd	3 582	4 100	4 800	17,1
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	32 194	37 100	37 900	2,2
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	5 609	5 900	7 800	32,2
51	Riksrevisjonen	333 176	347 900	361 800	4,0
	<i>Sum kategori 00.40</i>	<i>1 167 769</i>	<i>1 213 100</i>	<i>1 330 400</i>	<i>9,7</i>
	<i>Sum programområde 00</i>	<i>1 399 583</i>	<i>1 446 950</i>	<i>1 590 194</i>	<i>9,9</i>
Finansadministrasjon					
1600	Finansdepartementet	271 357	289 800	317 600	9,6
1602	Kredittilsynet	171 657	184 800	209 500	13,4
	<i>Sum kategori 23.10</i>	<i>443 014</i>	<i>474 600</i>	<i>527 100</i>	<i>11,1</i>
Skatte- og avgiftsadministrasjon					
1610	Toll- og avgiftsetaten	1 178 316	1 178 100	1 238 900	5,2
1618	Skatteetaten	4 011 508	3 915 000	4 079 700	4,2
	<i>Sum kategori 23.20</i>	<i>5 189 824</i>	<i>5 093 100</i>	<i>5 318 600</i>	<i>4,4</i>
Offisiell statistikk					
1620	Statistisk sentralbyrå	563 928	586 800	621 000	5,8
	<i>Sum kategori 23.30</i>	<i>563 928</i>	<i>586 800</i>	<i>621 000</i>	<i>5,8</i>
Andre formål					
1630	Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring	21 492	16 500	17 200	4,2

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
1631	Senter for statlig økonomistyring	240 771	302 000	305 700	1,2
1632	Kompensasjon for merverdiavgift	10 873 288	10 945 000	11 595 000	5,9
1634	Statens innkrevingsentral	236 879	228 100	239 200	4,9
1637	EU-opplysning	4 000	4 200	4 300	2,4
1638	Kjøp av klimavoter		105 000	515 000	390,5
	<i>Sum kategori 23.40</i>	<i>11 376 430</i>	<i>11 600 800</i>	<i>12 676 400</i>	<i>9,3</i>
	<i>Sum programområde 23</i>	<i>17 573 196</i>	<i>17 755 300</i>	<i>19 143 100</i>	<i>7,8</i>
	Statsgjeld, renter og avdrag mv.				
1650	Statsgjeld, renter m.m.	24 298 605	16 092 600	17 359 500	7,9
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	124 934 369	36 020 100	100	-100,0
	<i>Sum kategori 24.10</i>	<i>149 232 974</i>	<i>52 112 700</i>	<i>17 359 600</i>	<i>-66,7</i>
	<i>Sum programområde 24</i>	<i>149 232 974</i>	<i>52 112 700</i>	<i>17 359 600</i>	<i>-66,7</i>
	<i>Sum utgifter</i>	<i>168 205 753</i>	<i>71 314 950</i>	<i>38 092 894</i>	<i>-46,6</i>

4.2 Inntekter fordelt på kapitler

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
	Regjering				
3020	Statsministerens kontor	769			
3021	Statsrådet	570			
3024	Regjeringsadvokaten	10 589	6 000	7 300	21,7
	<i>Sum kategori 00.30</i>	<i>11 928</i>	<i>6 000</i>	<i>7 300</i>	<i>21,7</i>
	Stortinget og underliggende institusjoner				
3041	Stortinget	12 953	8 200	8 300	1,2
3043	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	840			
3051	Riksrevisjonen	11 585	2 200	3 300	50,0
	<i>Sum kategori 00.40</i>	<i>25 378</i>	<i>10 400</i>	<i>11 600</i>	<i>11,5</i>
	<i>Sum programområde 00</i>	<i>37 306</i>	<i>16 400</i>	<i>18 900</i>	<i>15,2</i>
	Finansadministrasjon				
4600	Finansdepartementet	19 161	12 800	12 800	0,0
4602	Kredittilsynet	154 831		1 400	
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet		184 800	208 100	12,6
	<i>Sum kategori 23.10</i>	<i>173 992</i>	<i>197 600</i>	<i>222 300</i>	<i>12,5</i>
	Skatte- og avgiftsadministrasjon				
4610	Toll- og avgiftsetaten	300 979	260 500	269 900	3,6

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
4618	Skatteetaten	187 475	65 200	66 400	1,8
	<i>Sum kategori 23.20</i>	<i>488 454</i>	<i>325 700</i>	<i>336 300</i>	<i>3,3</i>
	Offisiell statistikk				
4620	Statistisk sentralbyrå	196 141	191 800	176 800	-7,8
	<i>Sum kategori 23.30</i>	<i>196 141</i>	<i>191 800</i>	<i>176 800</i>	<i>-7,8</i>
	Andre formål				
4631	Senter for statlig økonomistyring	46 523	43 900	43 000	-2,1
4634	Statens innkrevingsentral	1 698 684	1 429 000	1 525 200	6,7
4638	Salg av klimakvoter			1 920 000	
	<i>Sum kategori 23.40</i>	<i>1 745 207</i>	<i>1 472 900</i>	<i>3 488 200</i>	<i>136,8</i>
	<i>Sum programområde 23</i>	<i>2 603 794</i>	<i>2 188 000</i>	<i>4 223 600</i>	<i>93,0</i>
	Statsgjeld, renter og avdrag mv.				
4651	Tilbakeføring av kapital	101 782 957			
	<i>Sum kategori 24.10</i>	<i>101 782 957</i>			
	Statlige fordringer, avsetninger mv.				
5341	Avdrag på utestående fordringer	7 278	2 505 000	4 957	-99,8
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	5 503 531	7 267 400	8 932 200	22,9
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	80 126	81 900	73 300	-10,5
	<i>Sum kategori 24.20</i>	<i>5 590 935</i>	<i>9 854 300</i>	<i>9 010 457</i>	<i>-8,6</i>
	<i>Sum programområde 24</i>	<i>107 373 892</i>	<i>9 854 300</i>	<i>9 010 457</i>	<i>-8,6</i>
	<i>Sum inntekter</i>	<i>110 014 992</i>	<i>12 058 700</i>	<i>13 252 957</i>	<i>9,9</i>

4.3 Bruk av stikkordet «kan overføres»

(i 1 000 kr)

Kap.	Post	Betegnelse	Overført til 2007	Forslag 2008
1600	21	Spesielle driftsutgifter	8 970	34 500
1618	22	Større IT-prosjekter	24 327	65 700
1620	21	Spesielle driftsutgifter	23 404	170 000
1630	21	Spesielle driftsutgifter	1 094	17 200
1631	21	Spesielle driftsutgifter		37 300
1638	01	Driftsutgifter		10 000
1638	21	Spesielle driftsutgifter		505 000

4.4 Årsverksanslag per 1. mars 2007 på Finansdepartementets område

Kap.	Betegnelse	Per 1. mars 2006	Per 1. mars 2007
20	Statsministerens kontor	63	63
21	Statsrådet	80	81
24	Regjeringsadvokaten	45	50
Sum	Regjering	188	194
41	Stortinget	391	409
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd	4	3
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	40	42
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	3	4
51	Riksrevisjonen	459	454
Sum	Stortinget og underliggende institusjoner	897	912
Sum	Programområde 00	1 085	1 106
1600	Finansdepartementet	274	273
1602	Kredittilsynet	197	199
Sum	Finansadministrasjon	471	472
1610	Toll- og avgiftsetaten	1 667	1 681
1618	Skatteetaten	5 930	6 075
Sum	Skatte- og avgiftsadministrasjon	7 597	7 756
1620	Statistisk sentralbyrå	896	948
Sum	Offisiell statistikk	896	948
1631	Senter for statlig økonomistyring	265	281
1634	Statens innkrevingssentral	300	326
Sum	Andre formål	565	607
Sum	Programområde 23	9 529	9 783
	Totalt	10 614	10 889

Del II
Budsjettforslaget for 2008

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner

Programkategori 00.30 Regjering

Utgifter under programkategori 00.30, fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
20	Statsministerens kontor	62 891	65 300	71 350	9,3
21	Statsrådet	117 203	116 050	128 644	10,9
24	Regjeringsadvokaten	51 720	52 500	59 800	13,9
	Sum kategori 00.30	231 814	233 850	259 794	11,1

Om Statsministerens kontor, Statsrådet og Regjeringsadvokaten

Statsministerens kontor og Statsrådet

Statsministerens kontor bistår statsministeren i å lede og samordne regjeringens arbeid, blant annet ved å forberede, gjennomføre og følge opp regjeringskonferansene.

Visse saker behandles i Statsrådet under Kongens ledelse. Dette gjelder for eksempel framleggelse av lovforslag, budsjettforslag eller andre forslag til vedtak til Stortinget. Statsministerens kontor har sammen med fagdepartementene ansvar for å forberede, gjennomføre og følge opp Statsrådets møter hos Kongen. Videre samordner kontoret regjeringsmedlemmenes deltakelse i Stortingets debatter og spørretimer. Bistand til statsministeren i internasjonalt arbeid er også blant kontorets oppgaver. Videre har kontoret lønns- og arbeidsgiverfunksjoner overfor regjeringens medlemmer og øvrige politikere i departementene.

Statsministerens kontor er organisert med tre avdelinger (Administrativ avdeling, Innenriksavdeling og Internasjonal avdeling) og en kommunikasjonsseksjon. I Administrativ avdeling inngår også regjeringens biltjeneste.

Regjeringsadvokaten

Regjeringsadvokatens hovedoppgaver er å føre sivile rettssaker på vegne av staten samt å gi uttalelser om juridiske spørsmål. Regjeringsadvokatens klienter er statlige organer, dvs. regjeringen, departementene og deres underliggende virksomheter. Regjeringsadvokatens saksfelt omfatter alle områder av statens virksomhet. Viktige områder er domstolskontroll av offentlig myndighet (skatt, trygd, konsesjoner, ekspropriasjon mv.), erstatningssaker, eiendomssaker, saker vedrørende arbeids- og tjenesteforhold mv. Regjeringsadvokaten fører også saker for internasjonale domstoler.

Kap. 20 Statsministerens kontor

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	62 891	65 300	71 350
	Sum kap. 20	62 891	65 300	71 350

Rapport 2006

Statsministerens kontor har bistått statsministeren i å lede og samordne regjeringens arbeid, blant annet ved å forberede, gjennomføre og følge opp regjeringsskonferansene. I 2006 ble informasjonsberedskapen ved kontoret styrket, og i tillegg ble det ansatt en person for spesielt å følge opp kontorets internasjonale engasjement innen vaksinerings-

Budsjett 2008

Bevilgningen under kapittel 20 Statsministerens kontor dekker ordinære driftsutgifter for Statsministerens kontor. For 2008 foreslås det bevilget 71,35 mill. kroner som er en økning med 6,05 mill. kroner fra saldert budsjett 2007. Økningen inkluderer bl.a. en styrking av den administrative staben med en stilling. I tillegg kommer økte reiseutgifter samt en styrking av regjeringens biltjeneste med bl.a. en operatørstilling og utvikling av biltjenestens IT-system.

Kap. 3020 Statsministerens kontor

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	136		
18	Refusjon av sykepenger	633		
	Sum kap. 3020	769		

Kap. 21 Statsrådet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	116 298	115 125	128 644
70	Tilskudd til tidligere statsministere	905	925	
	Sum kap. 21	117 203	116 050	128 644

Rapport 2006**Post 01 Driftsutgifter**

Ut over normale driftsutgifter ble det i 2006 utbetalt etterlønn og feriepengene til Bondevik II-regjeringen.

Post 70 Tilskudd til tidligere statsministere

Tidligere statsminister Kjell Magne Bondevik har etter sin fratredelse fått tilskudd til administrativ støtte for å håndtere henvendelser, og for å kunne videreføre et personlig engasjement så vel nasjonalt som internasjonalt. Ordningen omfatter økonomisk støtte til leie av kontorlokaler, nødvendige driftsutgifter og lønnsutgifter tilsvarende en medarbeider.

Budsjett 2008**Post 01 Driftsutgifter**

Bevilgningen under kapittel 21 Statsrådet skal dekke lønnsutgifter til regjeringssmedlemmene, statssekretærene og de politiske rådgiverne samt en del andre utgifter knyttet opp mot den politiske ledelsen i departementene. Dette gjelder bl.a. utgifter til bolig for pendlere, hjemreiser og besøksreiser for familie samt diett når vedkommende har utgifter til dobbel husholdning. Det er i samarbeid med Stortinget lagt til rette for en ordning med bedriftsbarnehageplasser for statsråder.

Bevilgningen dekker generelle driftsutgifter for den politiske ledelse i departementene, herunder utgifter til tjenestereiser og alle driftsutgifter forbundet med regjeringens biltjeneste.

Nærmere regler om hvilke ytelser politisk ledelse kan få dekket, er gitt i Reglement om arbeidsvilkår for politisk ledelse, fastsatt ved

kgl.res. av 28. mars 2003. Reglementet suppleres av Håndbok for politisk ledelse, som utgis av Statsministerens kontor.

Budsjettet for 2008 har en foreslått ramme på 128,644 mill. kroner.

Rammen er foreslått økt med vel 13,5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2007. Økningen inkluderer bl.a. husleie og driftsutgifter til ny statsministerbolig samt økte utgifter knyttet til politikernes reisevirksomhet.

Statsministerens kontor har, i samråd med politiet, ansvaret for å iverksette visse sikkerhetstiltak

for statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer. Det er vanskelig å budsjettere tiltakene, og tiltakene vil også kunne endre seg i løpet av budsjettåret. Det foreslås derfor at Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2008 kan overskride bevilgningen på kapittel 21 Statsrådet, post 01 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer, jf. forslag til romertallsvedtak III.

Kap. 3021 Statsrådet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	562		
18	Refusjon av sykepenger	8		
	Sum kap. 3021	570		

Kap. 24 Regjeringsadvokaten

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	43 906	43 900	46 800
21	Spesielle driftsutgifter	7 814	8 600	13 000
	Sum kap. 24	51 720	52 500	59 800

Rapport 2006

Regjeringsadvokaten behandler et stort antall saker. Av flere grunner er Regjeringsadvokaten ikke tjent med å øke antall advokater. Den økte arbeidsbelastningen løses ved å sette ut saker til private advokater, først og fremst på områder der embetet har et større antall saker av relativt ensartet karakter.

Ved slutten av året ble det i nysalderingen omdisponert 1,2 mill. kroner fra post 01 til post 21 for å dekke nødvendige utgifter til kjøp av eksterne advokattjenester.

Budsjett 2008

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgifter hos Regjeringsadvokaten. For 2008 foreslås det

bevilget 46,8 mill. kroner. Forslaget innebærer en økning på 2,9 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2007, bl.a. for å innføre et elektronisk arkiv- og sakssystem hos Regjeringsadvokaten.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke prosessutgifter og utgifter til leie av advokater. Posten blir også benyttet til oppdrag som Regjeringsadvokaten påtar seg, jf. kap. 3024, post 03 Oppdrag. For 2008 foreslås det bevilget 13,0 mill. kroner, dvs. en økning med 4,4 mill. kroner fra 2007. Bakgrunnen for dette er større omfang på rettssakene, og at de over tid har økt i antall. Skal Regjeringsadvokaten kunne fylle sin oppgave som rådgiver, må flere rettssaker på visse områder settes ut til andre advokater.

Kap. 3024 Regjeringsadvokaten

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Erstatning for utgifter i rettssaker	7 876	5 500	6 800
03	Oppdrag	1 619	500	500
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	696		
18	Refusjon av sykepenger	398		
	Sum kap. 3024	10 589	6 000	7 300

Post 01 Erstatning for utgifter i rettssaker

Inntektsforslaget dekker inntekter som følge av at staten tilkjennes saksomkostninger i sivile saker der Regjeringsadvokaten har vært prosessfullmektig. Budsjettet for 2008 har en foreslått ramme på 6,8 mill. kroner.

Post 03 Oppdrag

Posten skal dekke inntekter fra oppdrag som Regjeringsadvokaten tar på seg, blant annet for statsforetakene, jf. kap. 24, post 21. Budsjettet for 2008 har en foreslått ramme på 0,5 mill. kroner.

Programkategori 00.40 Stortinget og underliggende institusjoner

Utgifter under programkategori 00.40, fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
41	Stortinget	793 208	818 100	918 100	12,2
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd	3 582	4 100	4 800	17,1
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	32 194	37 100	37 900	2,2
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	5 609	5 900	7 800	32,2
51	Riksrevisjonen	333 176	347 900	361 800	4,0
	Sum kategori 00.40	1 167 769	1 213 100	1 330 400	9,7

Programkategorien omfatter lønns- og driftsutgifter til Stortinget, Forsvarets ombudsmannsnemnd, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-

overvåkings- og sikkerhetstjeneste og Riksrevisjonen. Forslaget er i samsvar med forslag oversendt fra Stortingets administrasjon.

Kap. 41 Stortinget

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	576 662	621 300	655 600
32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>		15 000	75 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	99 536	60 300	59 500
70	Tilskudd til partigruppene	116 010	120 500	127 000
72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 000	1 000	1 000
	Sum kap. 41	793 208	818 100	918 100

Hovedoppgaver og organisasjon

Stortingets administrasjon har som hovedoppgave å bistå Stortinget i dets konstitusjonelle og administrative gjøremål, slik disse er nedfelt i Grunnloven, lov, stortingsvedtak og gjennom konstitusjonell praksis, og ellers på best mulig måte å legge

forholdene til rette for stortingsrepresentantenes utøvelse av sine oppgaver.

Budsjettet omfatter den parlamentariske virksomheten i vid forstand, medregnet Stortingets deltakelse i internasjonale parlamentarikerforsamlinger, øvrige reiser og stortingsrepresentantenes

godtgjørelser. Budsjettet omfatter også den administrative drift av Stortinget.

Stortingets direktør er Stortingets øverste administrative leder og direkte underlagt Stortingets presidentskap. Administrasjonen er organisert i et konstitusjonelt kontor og fire avdelinger: Drifts- og serviceavdelingen, Forvaltningsavdelingen, Informasjons- og dokumentasjonsavdelingen og Internasjonal avdeling.

Rapport 2006

Stortinget har hatt 99 møter, Odelstinget 41 og Lagtinget 14 møter i 2006. Det er behandlet til sammen 379 Stortings-, Odelstings- og budsjettinnstillinger. I tillegg er det behandlet 129 private forslag (dokument 8), Odelstings- og Stortingsmeldinger, Odelstings- og Stortingsproposisjoner, og 1 326 skriftlige spørsmål er besvart.

Budsjett 2008

Budsjettforslaget for 2008 er økt med 125 mill kr i forhold til regnskap 2006 og 100 mill kr i forhold til budsjett for 2007. Den største økningen er under post 32 Kjøp av leiligheter. Kapittel 41 blir ikke tilført midler fra den sentrale lønnsreserven i staten, og det må følgelig legges inn en viss lønnsreserve i budsjettet.

Kap. 3041 Stortinget

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Salgsinntekter	6 941	5 700	5 700
03	Leieinntekter	2 645	2 500	2 500
40	Salg av leiligheter	3 367		
	Sum kap. 3041	12 953	8 200	8 200

Under dette kapitlet budsjetteres blant annet salgsinntekter og leieinntekter. Salgsinntektene kommer stort sett fra kafeteriaene. Nedgangen

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Posten omfatter lønn og godtgjørelser for stortingsrepresentanter og ansatte, og utgifter til Stortingets kjøp av varer og tjenester. Posten omfatter også utgifter til reiser og deltakelse i faste internasjonale parlamentarikerforsamlinger. Utgifter til trykking av Stortingets publikasjoner, drift av Stortingets bibliotek og arkiv samt vedlikehold og drift av bygninger og Stortingets leiligheter inngår i denne posten. Det er fremmet forslag om lønnsmidler til to nye stillinger i 2008.

Post 32 Kjøp av leiligheter, kan overføres

Stortinget skal skifte ut 30–35 av sine tjenesteboliger i 2009. Byggearbeidene påbegynnes i 2007.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Her budsjetteres kjøp av teknisk utstyr, fornyelse og videreutbygging av Stortingets edb-anlegg, kjøp av kunst, ombyggingsarbeider og større vedlikeholdsarbeider mv. i Stortingets bygningsmasse.

Post 70 Tilskudd til partigruppene

Posten omfatter Stortingets tilskudd til partienes gruppesekretariater. Tilskuddet til hver stortingsgruppe avhenger av partiets representasjon på Stortinget. Det gis et fast, felles grunntilskudd til hver partigruppe samt et tillegg per stortingsrepresentant.

skyldes at det i 2007 ikke er planlagt solgt noen tjenesteboliger og at utleiearealet er redusert.

Kap. 42 Forsvarets ombudsmannemnd

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap	Saldert	Forslag
		2006	budsjett 2007	2008
01	Driftsutgifter	3 582	4 100	4 800
	Sum kap. 42	3 582	4 100	4 800

Hovedoppgaver

Ombudsmannemnda skal bidra til å sikre de allmenne menneskelige rettigheter for Forsvarets personell, og ved sitt arbeid søke å medvirke til å effektivisere Forsvaret. Nemndas formann benevnes som Ombudsmannen for Forsvaret. Personellet i Forsvaret kan bringe inn alle typer saker for Ombudsmannen, dersom de mener seg urettmessig behandlet av Forsvarets ordinære forvaltningsorganer. Antall henvendelser til Ombudsmannen er økende, og de fleste henvendelser løses på «lavnivå». Antall henvendelser fra vernepliktige og tjenestemenn innenfor det som kan rubriseres som «rådgivende funksjon» har også hatt en økende tendens, det samme har henvendelser fra personellorganisasjonene. Ombudsmannen merker et økende antall henvendelser fra personell i Heimevernet.

Saker av prinsipiell karakter eller som har særlig allmenn interesse, forelegges nemnda etter forberedelse av Ombudsmannen.

Stortingets forsvarskomiteé, Forsvarsministeren og Forsvarssjefen kan forelegge saker for nemnda til uttalelse.

Som ledd i tilsynet med tjenesteforholdene i Forsvaret, foretar Ombudsmannemnda rutinemessige befaringer. Medlemmer av Forsvarets ombudsmannemnd er også medlemmer av Ombudsmannemnda for sivile vernepliktige. Utgifter vedrørende sistnevnte nemnd dekkes også over kap. 42.

Rapport 2006

Ved utgangen av hvert år sender Ombudsmannemnda melding om sin virksomhet til Stortinget (Dok. nr. 5). Gjenpart av meldingen sendes Forsvarsdepartementet. Nemnda kan også, når den finner det ønskelig, sende melding til Stortinget om enkeltsaker i årets løp.

Av nemndas melding for 2006 fremgår at det samlede klageantall er stabilt, men noe varierende fra år om annet. Stadig flere saker løses gjennom veiledning per telefon. Disse sakene registreres ikke som klagesaker.

Klagesakene knytter seg i hovedsak til spørsmål vedrørende utsettelse av førstegangstjeneste, utsettelse av øvelser, økonomiske ytelser som bostøtte, sosial stønad, økonomisk erstatning, befalens rettigheter, tjenesteuttalelser m.v.

Ved befaringer og inspeksjoner søker Ombudsmannemnda å bidra til en stadig bedring av tjenesteforholdene i Forsvaret.

Ombudsmannemnda for sivile vernepliktige sender innberetning til Stortinget (Dok. nr. 6) hvert fjerde år.

Budsjett 2008

Budsjettøkningen skyldes økt reiseaktivitet for nemndsmedlemmene, behov for økt befaringsaktivitet og møte- og konferansedeltakelse, samt oppgradering av kontoret.

Kap. 43 Stortingets ombudsmann for forvaltningen

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap	Saldert	Forslag
		2006	budsjett 2007	2008
01	Driftsutgifter	32 194	37 100	37 900
	Sum kap. 43	32 194	37 100	37 900

Hovedoppgaver

Bestemmelser om Stortingets ombudsmann er gitt i lov av 22. juni 1962, med senere endringer og senest 16. januar 2004 nr. 3, og i Stortingets

instruks for ombudsmannen av 19. februar 1980, sist endret 2. desember 2003.

Ombudsmannen skal, som Stortingets tillitsmann, både bidra til at menneskerettighetene

respekteres og føre kontroll med at det i den offentlige forvaltning ikke blir begått urett mot den enkelte borger. Disse oppgavene ivaretas først og fremst gjennom undersøkelser og behandling av klager fra enkeltpersoner. Ombudsmannen tar imidlertid også opp saker av eget tiltak, og han foretar inspeksjoner og besøk i forvaltningen, fengsler, psykiatriske sykehus og andre lukkede institusjoner. Ved siden av å informere og orientere om ombudsmannens virksomhet, tar besøkene og inspeksjonene sikte på å skaffe ombudsmannen og hans medarbeidere bedre kjennskap til forholdene i forvaltningen og ved institusjonene.

Rapport 2006

Ombudsmannens årsmelding for 2006 ble overlevert Stortinget i mars 2007. Meldingen er inntatt i Dok. nr. 4 (2006-2007).

Mål og budsjett 2008

For å styrke og effektivisere kontrollen med forvaltningens saksbehandling og rettsanvendelser er det ønskelig for ombudsmannen å stadig finne fram til forenklede metoder i sine undersøkelser omkring saksbehandlingsrutiner og praksis. Ombudsmannen ser det som nødvendig og ønskelig å opprettholde et høyt nivå på utadrettede og egne tiltak.

Kap. 3043 Stortingets ombudsmann for forvaltningen

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	840		
	Sum kap. 3043	840		

Kap. 44 Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	5 609	5 900	7 800
	Sum kap. 44	5 609	5 900	7 800

Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) er et permanent utvalg, opprettet i 1996. Utvalget har syv medlemmer som alle er valgt for fem år.

Hovedoppgaver

EOS-utvalget skal kontrollere både den sivile overvåkingstjenesten, den militære etterretningstjenesten og sikkerhetstjenesten (EOS-tjenestene). Kontrollutvalgets oppgaver er å føre regelmessig tilsyn med den virksomhet som tjenestene utfører, undersøke alle klager og på eget initiativ ta opp saker og forhold som utvalget ut fra formålet finner det riktig å behandle. Hovedformålet er å ivareta den enkeltes rettssikkerhet.

Det avgis årlig melding til Stortinget om utvalgets virksomhet, og ellers gis innberetning ved behov.

Rapport 2006

Stortingets kontrollutvalg (EOS-utvalget) har i 2006 gjennomført 27 inspeksjoner av ulike etater og avdelinger. Det er avholdt 18 interne arbeidsmøter. Videre er det gjennomført 12 inspeksjoner av ytre ledd. Det har i 2006 innkommet 16 klagesaker til utvalget, og utvalget har tatt opp 15 saker av eget tiltak. Nærmere opplysninger om virksomheten er gitt i utvalgets årsmelding (Dok. nr. 20 (2006-2007)).

Budsjett 2008

Posten dekker godtgjørelse for utvalgets medlemmer, og honorar til sakkyndige og andre bistandspersoner. Posten dekker videre kontorutgifter, reisutgifter for utvalgets medlemmer og sekretariat,

lokalleie mv. Enkelte fellestjenester, som regnskapsføring mv., blir utført av Stortingets administrasjon. Den store budsjettøkningen skyldes imidlertid behovet for nye lokaler, og disse kostnadene er innarbeidet i 2008-forslaget.

Kap. 51 Riksrevisjonen

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	333 176	347 900	361 800
	Sum kap. 51	333 176	347 900	361 800

Hovedoppgaver og organisering

Riksrevisjonen ledes av et kollegium som består av fem riksrevisorer valgt av Stortinget for en periode på fire år. Riksrevisjonens formål, oppgaver og rammevilkår følger av lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 nr. 21 og instruks om Riksrevisjonens virksomhet av 11. mars 2004. Riksrevisjonen skal gjennom revisjon, kontroll og veiledning bidra til at statens inntekter blir innbetalt som forutsatt og at statens midler og verdier blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte, og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, jf. riksrevisjonsloven § 1.

Riksrevisjonens oppgaver som følger av riksrevisjonsloven er

- å revidere statsregnskapet og alle regnskaper avlagt av statlige virksomheter og andre myndigheter som er regnskapspliktige til staten, herunder forvaltningsbedrifter, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, statlige fond og andre organer eller virksomheter der dette er fastsatt i særlig lov (regnskapsrevisjon)
- å gjennomføre systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- å kontrollere forvaltningen av statens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)
- gjennom revisjonen å bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil
- å veilede forvaltningen for å forebygge framtidige feil og mangler.

Riksrevisjonen kan også etter avtale påta seg revisjons-, kontroll- eller bistandsoppdrag internasjonalt. Stortinget kan pålegge Riksrevisjonen å sette i gang særlige undersøkelser. Oppgavene er nærmere utdypet i instruks om Riksrevisjonens virksomhet.

Riksrevisjonen er organisert i syv avdelinger, med fire regnskapsrevisjonsavdelinger, to forvaltningsrevisjonsavdelinger og en administrasjonsavdeling.

Rapport 2006

Riksrevisjonen oversendte følgende dokumenter til Stortinget i 2006

- Dokument nr. 1 (2006-2007), resultatet av den årlige revisjon og kontroll for budsjetterminen 2005
- Dokument nr. 2 (2006-2007), melding om Riksrevisjonens virksomhet i 2005
- Dokument nr. 3-serien, dvs. resultatene av gjennomførte forvaltningsrevisjoner, og enkelte andre saker (10 dokumenter)

I Dokument nr. 2 (2006-2007), som ble lagt fram for Stortinget 18. april 2007, orienterte Riksrevisjonen om virksomheten i 2006.

Riksrevisjonen har forberedt en etablering av en enhet med ansvar for utvikling av andre lands riksrevisjoner fra og med 2007. Det er i denne sammenheng utarbeidet en samarbeidserklæring med Utenriksdepartementet. Budsjett og regnskap er tilrettelagt for DAC-rapportering iht. regnskapskravene.

Alle dokumenter som sendes Stortinget, administrative rapporter og annen informasjon om Riksrevisjonen er tilgjengelig på Riksrevisjonens nettsted. Det samme er Riksrevisjonens offentlige journal.

Mål og budsjett for 2008

Riksrevisjonens hovedmål er å gjennomføre en målrettet og forsvarlig revisjon og være et effektivt kontrollorgan for Stortinget. Det viktigste fundamentet er godt kvalifiserte medarbeidere, faglig

oppdatert metodikk og hensiktsmessige IKT-verktøy. Budsjettet tar utgangspunkt i full bemanning. På enkelte områder vil det være nødvendig å engasjere eksterne spisskompetanse, blant annet i forbindelse med enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekter og IKT-utvikling.

Fire medarbeidere i Internasjonal seksjon vil ha arbeid med internasjonalt utviklingsarbeid mot riksrevisjoner i andre land som sitt hovedområde. Til utførelse av prosjektene vil vi benytte ressurser fra Riksrevisjonens organisasjon, eventuelt også engasjere eksterne. Av kapasitetshensyn vil 3–4 institusjonelle utviklingsprosjekter være realistisk å starte opp med i 2008. Aktuelle samarbeidsland vil ligge i Asia og Afrika og på Balkan.

Riksrevisjonen må hele tiden ta hensyn til at organiseringen av statlig virksomhet og oppgaver er under kontinuerlig utvikling og endring. Det påvirker fra tid til annen Riksrevisjonens egen organisering, ressursdisponering/-behov og

arbeidsoppgaver. Det medfører videre endret kompetansebehov hos Riksrevisjonens ansatte. Den digitale utviklingen stiller store og til dels endrede krav til Riksrevisjonens revisjonsmetoder, revisjonsverktøy og kompetanse.

Det stilles store krav til det arbeidet Riksrevisjonen utfører. Riksrevisjonen må derfor være i stand til å beholde og rekruttere medarbeidere med høyt faglig nivå. Selv om alle nyansatte i revisjonsavdelingene har høyere utdanning, vil det satses betydelig på kompetanseutvikling og spesialisering på ulike fagområder.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter og utgifter til Riksrevisjonens kjøp av varer og tjenester. Riksrevisjonen vil fortsatt satse spesielt på videreutvikling av IKT-basert revisjonsstøtteverktøy og informasjonssikkerhet.

Kap. 3051 Riksrevisjonen

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Refusjon innland	1 226	1 000	1 300
02	Refusjon utland	1 174	1 200	2 000
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	4 332		
18	Refusjon av sykepenger	4 853		
	Sum kap. 3051	11 585	2 200	3 300

Riksrevisjonen vil motta refusjoner i forbindelse med inngått leieavtale med IDI-sekretariatet og oppdrag i utlandet.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programkategori 23.10 Finansadministrasjon

Utgifter under programkategori 23.10, fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
1600	Finansdepartementet	271 357	289 800	317 600	9,6
1602	Kredittilsynet	171 657	184 800	209 500	13,4
	Sum kategori 23.10	443 014	474 600	527 100	11,1

Kap. 1600 Finansdepartementet

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	231 134	246 800	251 300
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	28 523	31 200	34 500
70	Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet	11 700	11 800	11 800
96	Innskudd egenkapital Folketrygdfondet			20 000
	Sum kap. 1600	271 357	289 800	317 600

Hovedoppgaver

Finansdepartementets arbeidsoppgaver kan deles opp i fem hovedområder:

- Samordning av den økonomiske politikken, som omfatter:
 - overvåking og analyse av den økonomiske utviklingen
 - penge- og valutakurspolitikk
 - inntekts- og fordelingspolitikk
 - strukturpolitikk, herunder funksjonsmåten til arbeidsmarkedet og produktmarkedene
 - koordinering av Regjeringens arbeid med bærekraftig utvikling
 - internasjonalt økonomisk samarbeid
 - statlig gjeldsforvaltning og statens kjøp og salg av klimakvoter
 - offisiell statistikk, herunder overordnet styring av Statistisk sentralbyrå

- Arbeidet med formuesforvaltning, som bl.a. omfatter:

- investeringsstrategien for Statens pensjonsfond – Utland, og Statens pensjonsfond – Norge
- oppfølging av Norges Banks og Folketrygdfondets operative forvaltning
- oppfølging av de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland

- Arbeidet med statsbudsjettet, som omfatter:

- statsbudsjettets utgifter og inntekter under de enkelte fagdepartementene
- effektivitet og ressursbruk i statsforvaltningen og økonomiske og administrative virkninger av offentlige utgifter
- forvaltning og utvikling av regelverk for økonomistyring i statsforvaltningen, tiltak for å tilrettelegge for økonomistyringen i

- virksomhetene og overordnet styring av Senter for statlig økonomistyring
- saker fra fagdepartementene med økonomiske og administrative konsekvenser
4. Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet, som omfatter:
- skatte- og avgiftsforslag som ledd i den samlede finanspolitikken
 - regelverksutvikling for skatter, avgifter og toll
 - skatte- og avgiftssystemenes virkninger på det offentlige inntekter, ressursutnyttelsen i økonomien og fordelingsvirkninger
 - overordnet styring av skatteetaten, toll- og avgiftsetaten og Statens innkrevingsentral
 - internasjonalt samarbeid på skatte-, toll- og avgiftsområdet
5. Arbeidet med finansmarkedsspørsmål, som omfatter overordnet styring av Kredittilsynet og utforming av regelverk for og overvåking av:
- finansinstitusjonene, herunder banker, øvrige kredittinstitusjoner, forsikringselskaper, eiendomsmeglere mv.
 - verdipapirmarkedet, autoriserte markedsplasser og børser
 - struktur- og konkurransepolitikk for finansmarkedet
 - regnskaps- og revisjonslovgivning

Rapport

Økonomisk politikk og forvaltning av statens gjeld

Arbeidet med å utforme og samordne Regjeringens økonomiske politikk er en av Finansdepartementets hovedoppgaver. Politikken og de analyser den bygger på, gis en bred omtale i de løpende budsjettokumentene til Stortinget. For omtalen av forvaltningen av statens gjeld vises det til den årlige lånefullmaktsproposisjonen.

Formuesforvaltning

Arbeidet med statlig formuesforvaltning har stått sentralt også i 2006. Gjennom en ny årlig melding til Stortinget vil departementet heretter rapportere om forvaltningen av Statens pensjonsfond på en mer helhetlig måte, jf. St.meld. nr. 24 (2006-2007) Om forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2006.

I tillegg til å gi en oversikt over resultatene i forvaltningen, ble det i meldingen presentert en del viktige endringer i investeringsstrategien for Statens pensjonsfond – Utland: Økning i aksjeandelen fra 40 pst. til 60 pst., utvidelse av antallet selskaper i fondet ved å inkludere segmentet for små børsnoterte selskaper i referanseporteføljen samt

endring av reguleringen av godkjente markeder og valutaer. Også status for departementets arbeid med å vurdere eiendom og infrastruktur som ny aktivaklasse ble omtalt. I meldingen ble det samtidig gjort nærmere rede for Norges Banks og Folketrygdfondets eierskapsutøvelse, og fastslått at Regjeringen vil gjøre gjeldende eventuelle beslutninger om å utelukke nordiske selskaper fra porteføljen til Statens pensjonsfond – Utland også for Statens pensjonsfond – Norge. Den forestående evalueringen av de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland, som Regjeringen har lagt opp til skal gjennomføres i løpet av denne stortingsperioden, ble også omtalt.

Etter forslaget i Ot.prp. nr. 49 (2006-2007) Om lov om Folketrygdfondet, har Folketrygdfondet fått status som et selvstendig rettssubjekt. Loven trer i kraft 1. januar 2008. Det nye rammeverket representerer en opprydning i regelverket som også vil synliggjøre skillet mellom formuesmassen Statens pensjonsfond – Norge og Folketrygdfondet som forvalter av denne formuesmassen.

Departementet har behandlet en rekke tilrådninger fra Etikkrådet om uttrekk av selskaper fra Statens pensjonsfond, basert på de etiske retningslinjene.

Arbeidet med statsbudsjettet og økonomistyring i staten

Finansdepartementet har et overordnet ansvar for effektiv ressursbruk i statsforvaltningen. Dette ivaretas blant annet ved å fastsette og forvalte felles prinsipper og normer for økonomistyring i staten (økonomiregelverket mv.) og ved ulike tiltak for å legge til rette for økonomistyringen i statlige virksomheter.

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) har fått delegert myndighet til å forvalte hoveddelen av økonomiregelverket, med unntak av fagområdet etatsstyring som er beholdt i departementet. SSØ utarbeider veiledningsmateriell og driver rådgivning, kompetanseutvikling og informasjonsvirksomhet om økonomiregelverket og om departementets veileder i samfunnsøkonomisk analyse. SSØ har i 2006 bl.a. gitt ut en veileder i resultatmåling og en veileder i samfunnsøkonomisk analyse og gevinstrealisering av IKT-prosjekter.

Finansdepartementet har fulgt opp forslaget om å videreføre arbeidet med utprøving av nye regnskapsprinsipper i statlige virksomheter, jf. omtale i Gul bok 2007 og Stortingets behandling av dette. Det er lagt til grunn at bevilgningsvedtakene fortsatt baseres på kontantprinsippet og at de økonomiske fullmaktene til virksomhetene ikke endres. Arbeidet med å prøve ut nye regnskaps-

standarder og bruk av ny kostnadsinformasjon i styringen internt i virksomhetene er delegert til SSØ. Arbeidet utføres i samarbeid med en del pilot-virksomheter, deres overordnede departementer og Finansdepartementet. Finansdepartementet leder arbeidet med å prøve ut bruk av ny regnskapsinformasjon i departementenes styring av virksomhetene.

Regjeringen har fra og med budsjettforslaget for 2005 presentert helhetlige budsjettframskrivninger for tre år utover budsjettforslaget.

Finansdepartementet har løpende fulgt opp kvalitetssikringsarbeidet av større, statlige investeringsprosjekter med bl.a. forskning og utvikling av standarder for prosjektstyring. Forskningen er organisert i et eget forskningsprogram, Concept, jf. omtale under kap. 1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring.

Skatte- og avgiftsområdet

Rederiskatteutvalgets innstilling, jf. NOU 2006: 4, var på høring i 2006. Finansdepartementet har i 2006 og 2007 arbeidet med å følge opp saken, og Regjeringen fremmer nå forslag om endringer i rederiskatteordningen med virkning fra og med inntektsåret 2007. Det vises til omtale i Ot.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte- og avgiftsopplegget 2008 – lovendringer.

Siden Europa-kommisjonen i desember 2005 vedtok nye retningslinjer for hva som kan gis av regionalstøtte og ESA fulgte opp med tilsvarende retningslinjer for EØS-området i april 2006, har departementet arbeidet med å tilpasse det norske arbeidsgiveravgiftsvedtaket (Stortingets årlige vedtak om avgifter mv. til folketrygden) til de nye reglene. En notifikasjon av et system med generelt differensierte satser i sonene II til V ble sendt ESA i juni 2006 og godkjent av ESA i juli samme år. Fram mot ikrafttredelsestidspunktet 1. januar 2007 ble det arbeidet videre med detaljene i avgiftsvedtaket. Etter dette har EU åpnet for at også transportsektoren kan motta bagatellmessig støtte i sone Ia. Innlemmingen av transportsektoren i ordningen med bagatellmessig støtte ble vedtatt i forbindelse med St.prp. nr. 69 (2006-2007) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2007, og gjelder fra 1. januar 2007.

Flere former for grenseoverskridende transaksjoner er blitt selskapsrettslig regulert eller vil bli det i nær framtid. Dette gjelder stiftelse mv. av SE-selskaper (europeiske selskap, jf. SE-loven av 1. april 2005 nr. 14) og SCE-foretak (europeiske samvirkeforetak, jf. SCE-loven av 30. juni 2006 nr. 50), og fusjon og fisjon over landegrensene innenfor EØS av aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper.

På denne bakgrunn arbeider departementet med et høringsnotat om skattemessig behandling av ulike former for slike grenseoverskridende omorganiseringer. Høringsnotatet vil også legge opp til å utvide området for skattefrie omorganiseringer innenlands, bl.a. for å redusere behovet for å søke departementet om skattefritak etter skatteloven § 11-22.

En arbeidsgruppe ledet av Finansdepartementet har gjennomgått skattereglene for Svalbard og foreslått ulike endringer i disse reglene. Arbeidsgruppen har hatt medlemmer fra Justisdepartementet og Finansdepartementet. Gruppen avgav sluttrapport 30. april 2007. Rapporten ble da sendt på høring, med høringsfrist 1. august 2007. Gruppen foreslår endringer i den særlige bruttoskatteordningen som gjelder for lønn på Svalbard (lønnstrekkordningen), ved at det innføres et to-satssystem i denne. Gruppen foreslår også visse endringer i skatteregler og skattesatser som gjelder for kapital- og virksomhetsinntekter. Arbeidet med endringer i skattereglene for Svalbard er fulgt opp med konkrete forslag i Ot.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte- og avgiftsopplegget 2008 – lovendringer.

Departementet arbeider med et høringsnotat om innføring av kildeskatt på pensjoner som utbetales fra Norge til personer som er bosatt i utlandet. Arbeidet er noe forsinket. Det tas sikte på å sende ut et høringsnotat i løpet av høsten 2007.

Endring av reglene om kredit for skatt betalt i utlandet ble vedtatt ved lov av 15. juni 2007, jf. Ot.prp. nr. 20 (2006-2007).

Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet har utarbeidet et utkast til forskrift til ny skattebetalingslov. Utkastet ble sendt på høring 10. juli 2006. Departementet har arbeidet videre med forskriften, og vurderer ikrafttredelse fra 1. januar 2008.

Forslag om å innføre fritak fra plikten til å levere selvangivelse for de skattytere som mottar en fullstendig og korrekt forhåndsutfylt selvangivelse, ble sendt på høring i januar 2007. Forslag til regelendringer fremmes i Ot.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte- og avgiftsopplegget 2008 – lovendringer.

Forslag til endringer i reglene i ligningsloven og merverdiavgiftsloven om rapportering av utenlandske oppdragstakere og arbeidstakere, ble sendt på høring i mars 2007. Eventuelle forslag til regelendringer fremmes i løpet av 2007.

For å tilpasse regelverket til den nye organiseringen av skatteetaten, er det gjort endringer i ligningsloven, merverdiavgiftsloven, arveavgiftsloven, folkeregisterloven, den nye skattebetalingsloven og en rekke andre lover. Det tas sikte på at endringene skal tre i kraft 1. januar 2008. Departementet

mentet sendte i juni 2007 forslag til tilpasninger i reglene om likningsforvaltningen og skatteinnkrevingen for Svalbard på høring, og det tas sikte på at nødvendige regelendringer blir vedtatt før 1. januar 2008. Videre er forslag til forskrifter om oppnevning av skatteklagenemnder mv. sendt på høring. Nye forskrifter og nødvendige forskriftsendringer som følge av den nye organiseringen av skatteetaten vil bli fastsatt før 1. januar 2008.

Finansdepartementet har i 2006 arbeidet videre med å følge opp Tilleggsskatteutvalgets forslag til nye regler om administrative sanksjoner og straff ved overtredelse av skattyters opplysningsplikt. Departementet har i denne forbindelse funnet det hensiktsmessig å vurdere flere alternative modeller for omlegging av sanksjonssystemet ved skatteunndragelser. Dette, i tillegg til de siste års rettsutvikling på området, har medført at arbeidet har tatt lengre tid enn forventet. Departementet vil arbeide videre med dette i 2008.

I Ot.prp. nr. 58 (2006-2007) ble det foreslått ny lov om toll og vareførsel (tolloven). Loven er en teknisk revisjon, og er først og fremst et bidrag til forenkling og modernisering. Det tas foreløpig sikte på at det nye regelverket kan iverksettes i 2009.

I Ot.prp. nr. 59 (2006-2007) Om lov om endring i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift, ble det foreslått endringer i bestemmelsene om uttak av varer og tjenester. Endringene innebærer bl.a. at det blir lettere å yte gratistjenester på veldedig grunnlag uten å betale merverdiavgift. Det ble også foreslått bestemmelser om justering av inngående merverdiavgift for kapitalvarer.

Finansdepartementet sendte 30. mars 2007 et forslag til ny merverdiavgiftslov på høring med frist 15. august 2007. Forslaget var utarbeidet av en arbeidsgruppe under Finansdepartementet. Forslaget er først og fremst en teknisk revisjon, og et bidrag til forenkling og modernisering. Departementet tar sikte på å fremme en proposisjon om ny merverdiavgiftslov i 2008. Det tas foreløpig sikte på at det nye regelverket kan iverksettes i 2009.

En arbeidsgruppe under Finansdepartementet avgav 22. desember 2006 en vurdering av merverdiavgiftsregelverket ved innførsel av varer. Bakgrunnen for arbeidet var at Stortinget 26. mai 2005 vedtok å be Regjeringen vurdere om et system med utsatt (snudd) avregning kan forenkle merverdiavgiftssystemet ved innførsel for næringslivet og myndighetene. Rapporten ble sendt på høring 12. januar 2007 med høringsfrist 12. april. Finansdepartementet har gjennomgått høringsuttalelsene og slutter seg til arbeidsgruppens tilråding om ikke å innføre et system med utsatt avregning av merverdiavgift ved import. Se nærmere omtale i

St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Departementet legger bl.a. vekt på at manglende innbetaling av merverdiavgift ved innførsel kan øke risikoen for merverdiavgiftssvindler.

Finansdepartementet sendte 22. desember 2006 et forslag om endringer i dagens omregistreringsavgift og innføring av merverdiavgift ved omsetning av kjøretøy på høring. Høringsfristen var 30. mars 2007. Forslaget gikk ut på å erstatte omregistreringsavgiften med en lav, flat avgift, og fjerne merverdiavgiftsfritaket for omsetning av brukte kjøretøy. Endringen ville medført at omsetning mv. av kjøretøy ville følge merverdiavgiftsreglene på samme vis som omsetning av andre brukte varer. Finansdepartementet har, etter å ha gjennomgått høringsuttalelsene, ikke funnet grunn til å foreslå endringer i forbindelse med statsbudsjettet for 2008, men forslaget vil bli vurdert nærmere. Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

EFTAs overvåkningsorgan ESA traff 3. mai 2007 vedtak om at en del av den generelle merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren er i strid med statsstøttereguleringen i EØS-avtalen. Regjeringen besluttet å ikke reise sak mot ESAs vedtak. Bakgrunnen for dette er at vedtaket kun retter seg mot en svært liten del av dagens kompensasjonsordning. Dette gjelder der ordningen gir opphav til nye konkurransevidninger på merverdiavgiftsunntatte virksomhetsområder hvor kommunene mot vederlag tilbyr tjenester i konkurranse med private. Norge har meddelt ESA at det vil bli iverksatt tiltak for å motvirke de nye konkurransevidningene. Det vises til nærmere omtale i Ot.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte- og avgiftsopplegget 2008 – lovendringer.

En interdepartemental arbeidsgruppe i regi av Finansdepartementet har vurdert hvordan en på best mulig måte kan prise de samfunnsøkonomiske kostnadene som vegtrafikken forårsaker. Gruppen har bl.a. vurdert vegprising og miljødiffersiert årsavgift. Finansdepartementet har omtalt arbeidet i St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Fra 1. mai 2007 ble reglene for fastsettelse av engangsavgift ved registrering av bruktimporterte kjøretøy endret. Bakgrunnen for endringene var uttalelse fra ESA om at de norske reglene var i strid med EØS-avtalen. De nye bestemmelsene viderefører dagens ordning med prosentvis fradrag i engangsavgift, basert på kjøretøyets alder, men i tillegg innføres muligheten for en alternativ avgiftsberegning basert på en individuell verddivurdering av det enkelte kjøretøy. Det nye regelverket skal evalueres i 2008.

Stortinget har vedtatt innføring av en CO₂-avgift på gass til oppvarming fra 1. juli 2007. Finansdepartementet sendte 19. april 2007 et forslag til forskrift om dette på høring, med høringsfrist 31. mai 2007. Avgiften er vedtatt under forutsetning av godkjenning av EFTAs overvåkningsorgan ESA. Finansdepartementet mener at avgiften ikke er i strid med EØS-avtalens statsstøtteregulering, men har i lys av at ESA ikke har kommet med en tilbakemelding før 1. juli 2007, dispensert fra avgiftsplikten inntil videre. Det vises til St.prp. nr. 69 (2006-2007) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2007, kap. 2.5, der det i avgiftsvedtaket for CO₂-avgift for gass til oppvarming også ble innarbeidet fritak for veksthusnæringen.

Fra 1. juli 2007 ble det innført støtteordning ved kjøp av E85-biler ved at det gis fradrag i engangsavgiften på 10 000 kroner, jf. St.prp. nr. 69 (2006-2007) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2007, kap. 2.4.

Fra 1. juli 2007 ble merverdiavgiftsloven endret slik at det klart framgår at tjenester i form av rett til å overvære strippeforestillinger skal være merverdiavgiftspliktige, jf. Ot.prp. nr. 61 (2006-2007) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv., kap. 6.1.

Fra 1. juli 2007 ble merverdiavgiftsloven endret ved at fristen for tredje termin merverdiavgift ble forlenget med 11 dager fra 20. til 31. august. Samtidig ble lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. endret ved at fristen for å innlevere kompensasjonsoppgave for tredje periode (mai og juni) ble forlenget, jf. Ot.prp. nr. 61 (2006-2007) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv., kap. 6.3.

Fra 1. september 2007 ble tolloven endret slik at tollvesenet kan varsle rettighetshaver om innførsel og utførsel av varer hvor det er begrunnet mistanke om krenkelse av en immateriell rettighet, jf. Ot.prp. nr. 61 (2006-2007) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv., kap. 3.

Finansmarkedsområdet

Finansdepartementets arbeid med regelverk på finansmarkedsområdet består dels av gjennomføring av EØS-forpliktelser og andre internasjonale forpliktelser i norsk rett, dels av utvikling av nytt regelverk og dels modernisering og oppdatering av lover og forskrifter. Departementet behandler videre et stort antall enkeltsaker på finansmarkedsområdet.

Regelverksarbeidet på finansmarkedsområdet har også i stortingsssesjonen 2006-2007 resultert i mange lovforslag:

Departementet fremmet i Ot.prp. nr. 11 (2006-2007) forslag til lov om endringer i finanslovgivningen mv. (forvalterregistrering av aksjer, obligasjoner med fortrinnsrett, mv.). Loven ble vedtatt i Stortinget 8. februar 2007. Lovvedtaket om obligasjoner med fortrinnsrett ble satt i kraft 1. juni 2007. De øvrige deler av lovvedtaket ble satt i kraft straks.

I Ot.prp. nr. 16 (2006-2007) fremmet departementet forslag til ny lov om eiendomsmegling. Loven ble vedtatt i Stortinget 8. mai 2007. Loven innebærer blant annet en styrking av kravet til meglers uavhengighet og skjerpede krav til meglers undersøkelses- og opplysningsplikt. Loven trer i kraft 1. januar 2008.

Departementet fremmet i Ot.prp. nr. 32 (2006-2007) forslag til lov om endringer i foretakspensjonsloven og innskuddspensjonsloven. Loven ble vedtatt i Stortinget 7. juni 2007. Loven trådte i kraft 1. juli 2007.

I Ot.prp. nr. 34 (2006-2007) fremmet departementet forslag til ny lov om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) og lov om regulerte markeder (børsloven). Lovene ble vedtatt i Stortinget 7. juni 2007 og vil tre i kraft 1. november 2007. Enkelte bestemmelser vil tre i kraft 1. januar 2008. Lovene gjennomfører EØS-regler som svarer til hhv. MiFID (direktivet om markeder for finansielle instrumenter), rapporteringsdirektivet og direktivet om overtakelsestilbud.

Departementet fremmet i Ot.prp. nr. 42 (2006-2007) forslag til lov om endringer i finansieringsvirksomhetsloven og enkelte andre lover (kredittforening som konsernspiss mv.). Loven ble vedtatt i Stortinget 7. juni 2007 og trådte i kraft 1. juli 2007.

I Ot.prp. nr. 43 (2006-2007) fremmet departementet forslag til nye lovregler som åpner for at flere uavhengige foretak skal kunne gå sammen og etablere en felles pensjonskasse for foretakenes pensjonsordninger. Loven ble vedtatt av Stortinget 7. juni 2007 og trådte i kraft 1. juli 2007.

Departementet gir hvert år en mer detaljert orientering om regelverksutvikling og viktige forvaltningssaker på finansmarkedsområdet i en egen stortingsmelding, Kredittmeldinga. Det gis derfor ikke en redegjørelse om fastsatte forskrifter og avgjørelser i enkeltsaker her. Den årlige kredittmeldingen inneholder også en redegjørelse for virksomheten i Kredittsynet og Norges Bank. Kredittmeldinga 2006 ble fremmet som St.meld. nr. 13 (2006-2007).

Departementet har hittil i 2007 mottatt to utredninger fra offentlig oppnevnte utvalg på finansmarkedsområdet:

- Banklovkomisjonens utredning nr. 16 – NOU 2007: 1 Meglerprovisjon i forsikring

- NOU 2007: 10 Om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering

Budsjett 2008

I kap. 2, del I, i denne proposisjonen omtales flere prioriterte oppgaver for Finansdepartementet i 2008. Videre framgår det av rapportdelen ovenfor at flere av de sakene som er omtalt der, krever oppfølging også etter 2007.

Økonomisk politikk og forvaltning av statens gjeld

Arbeidet med å utforme og samordne Regjerings økonomiske politikk vil være en hovedoppgave for Finansdepartementet også i 2008. Politikken, og de analyser den bygger på, vil bli gitt en bred omtale i de løpende budsjettdokumentene til Stortinget. Det vises til nærmere omtale i St.meld. nr. 1 (2007-2008) Nasjonalbudsjettet 2008.

Formuesforvaltning

Arbeidet med oppfølging av Statens pensjonsfond vil stå sentralt i 2008. Det vises til nærmere omtale i pkt. 2.1 i proposisjonens del I og St.meld. nr. 1 (2007-2008) Nasjonalbudsjettet 2008.

Arbeidet med statsbudsjettet og økonomistyring i staten

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) vil i 2008 videreføre arbeidet med å styrke det faglige fellesskapet i staten på god virksomhets- og økonomistyring, og å videreutvikle brukervennlige, standardiserte økonomitjenester.

Senter for statlig økonomistyring har en sentral rolle i departementets arbeid med å tilrettelegge for og prøve ut statlige virksomheters føring av sine virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet, jf. omtale i Gul bok 2007 og Stortingets behandling av dette. Den utvidede forsøksperioden vil omfatte videre utprøving av de foreløpige standardene og videre utprøving av dokumentering av hvordan periodisert regnskapsinformasjon kan benyttes i virksomhetenes interne styring og i etatsstyringen. Regnskapsføring etter periodiseringsprinsippet vil gi virksomhetene bedre informasjon om kostnader og ressursbruk. Sammen med gode metoder for resultatmålinger i statlige virksomheter forventes dette å gi bedre muligheter for å vurdere effektiv ressursbruk i virksomhetene. Det vises også til omtale under kap. 1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring og til omtale av stat-

lig økonomistyring i Gul bok 2008. Departementet legger opp til å gjennomføre en evaluering av resultatene av utprøvingen i 2009.

Finansdepartementet vil løpende følge opp arbeidet med å kvalitetssikre større, statlige investeringsprosjekter, jf. omtale under kap. 1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring.

Skatte- og avgiftsområdet

Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet har som mål at landet har et skatte-, toll- og avgiftssystem som tilfredsstillende politiske, faglige og administrative krav, og en forvaltning som ivaretar dette. I 2008 vil blant annet følgende saker kreve særlig innsats:

Utvexling av grunndata på personinformasjonsområdet

Arbeidsgruppen som har kartlagt behov for data fra folkeregisteret og krav til innhold og kvalitet for slike data, leverte sluttrapport til Finansdepartementet 15. juni 2007. Arbeidsgruppen har blant annet sett på formål for folkeregisteret og hvilke brukerinteresser som bør tilgodeses. Finansdepartementet tar sikte på å sende rapporten på høring i løpet av 2007 og vil arbeide videre med rapporten og høringsuttalelsene i 2008.

Ny lov om Statens innkrevingsentral

Departementet vil utarbeide et høringsnotat om en ny lov som skal regulere virksomheten til Statens innkrevingsentral. Det tas sikte på å sende saken på høring i løpet av våren 2008.

Utvalg – skatteunndragelser

Et utvalg gjennomgår sentrale deler av det regelverk og den praksis som ligger til grunn for skatte- og avgiftsmyndighetenes muligheter til å avdekke unndragelser. Arbeidet er nærmere omtalt i proposisjonens del 1, pkt. 2.5.

Oppfølging av kulturmomsutvalgets innstilling

Ved kongelig resolusjon av 1. desember 2006 ble det oppnevnt et offentlig utvalg som skal utrede et enklere og mer forutsigbart merverdiavgiftsregelverk på kultur- og idrettsområdet og for frivillig sektor. Som et ledd i dette er det forutsatt at utvalget skal vurdere en utvidelse av merverdiavgiftsplikten. Utvalget skal beregne endringer i statens inntekter og dessuten de økonomiske virkningene for næringene som involveres. Utvalget skal levere sin utredning innen utgangen av 2007.

Finansdepartementet vil i 2008 følge opp utvalgets utredning, herunder vil den bli sendt på bred høring.

Oppfølging av særavgiftsutvalgets innstilling

Særavgiftsutvalget har vurdert dagens særavgifter, og hvordan de best mulig kan utformes. Utvalget leverte sin innstilling 22. juni 2007. Finansdepartementet vil sende innstillingen på høring i løpet av 2007 og deretter vurdere forslagene og høringsuttalelsene nærmere når høringsrunden er avsluttet i 2008. Arbeidet er en oppfølging av felleserklæringen fra Soria Moria.

Ny lov om toll og vareførsel

Finansdepartementet vil følge opp den tekniske revisjonen av tolloven, jf. Ot.prp. nr. 58 (2006-2007), med en teknisk revisjon av forskriftene til loven. Arbeidet er først og fremst et bidrag til forenkling og modernisering. Det tas foreløpig sikte på at det nye regelverket kan iverksettes 2009.

Finansmarkedsområdet

På finansmarkedsområdet legges det også i 2008 opp til et omfattende regelverksarbeid. Dette er dels gjennomføring av EØS-forpliktelser (nye regler om revisjon av årsregnskaper og konsernregnskaper mv. og nye regler om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering), og dels modernisering og gjennomgang av rammelovgivning som ikke er EØS-initiert (regler om ny individuell pensjonsordning, nye regler for finansforetak mv.). Det er redegjort nærmere for prioriterte regelverksoppgaver i proposisjonens del I, pkt. 2.3.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Finansdepartementet har som mål at det innen departementets ansvarsområder skal være et systematisk samfunnssikkerhetsarbeid og en tilfredsstillende beredskap for å kunne håndtere ekstraordinære hendelser.

En hovedutfordring innen finansiell sektor er å sikre at betalingsformidlingen opprettholdes og fungerer tilfredsstillende også under sikkerhetspolitiske kriser, slik at samfunnets behov for betalingstjenester dekkes.

Sårbarheten i finansiell sektor er i økende grad knyttet til driften av IKT-systemer og kontinuerlig tilgang på telekommunikasjon og strømforsyning. Det har de senere år blitt arbeidet med å effektivisere og tilpasse beredskapsarbeidet i finansiell sektor til de sårbarhetsforholdene som et moderne

betalingssystem innebærer. Som et resultat av dette er det etablert et eget beredskapsutvalg for finansiell sektor (BFI). Beredskapsutvalget har som hovedoppgaver å

- komme fram til og koordinere tiltak for å forebygge og løse krisesituasjoner og andre situasjoner som kan resultere i store forstyrrelser i den finansielle infrastrukturen.
- forestå nødvendig koordinering av beredskapsaker innenfor finansiell sektor, herunder å samordne utarbeidelse og iverksettelse av varslingsplaner og beredskapstiltak ved sikkerhetspolitiske kriser og krig.

BFI ledes av Norges Bank og har deltakere fra myndighetsorganer og andre sentrale aktører i finansiell sektor. Det er lagt opp til at arbeidet med beredskapsspørsmål innen finansiell sektor samordnes innenfor rammen av BFI på grunnlag av beredskapsutvalgets mandat. Utvalget erstatter ikke den enkelte institusjons selvstendige ansvar for å utvikle stabile driftsløsninger og gode reserve- og beredskapsløsninger i egen virksomhet.

Post 01 Driftsutgifter

Driftsbevilgningen dekker lønnsutgifter og andre utgifter til drift av departementet. Finansdepartementet hadde per 1. mars 2007 en bemanning tilsvarende 273 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I. Lønnsrelaterte utgifter utgjør om lag 65 pst. av budsjettet. Av øvrige driftsutgifter utgjør lokaleie den største enkeltposten. I tillegg til rene driftsutgifter dekker bevilgningen også utgifter til styrever, råd og utvalg under departementet. For 2008 foreslås det bevilget 251,3 mill. kroner som er 4,5 mill. kroner høyere enn saldert budsjett for 2007. Det legges opp til om lag samme aktivitetsnivå som i 2007.

Finansdepartementet mottar refusjoner fra andre offentlige virksomheter som departementet samarbeider med. På grunn av usikkerhet om størrelsen på refusjonene ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1600, post 01 Driftsutgifter, med et beløp tilsvarende merinntekter under kap. 4600, post 02 Diverse refusjoner, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Posten omfatter hovedsakelig utgifter til kjøp av forsknings- og utredningsoppdrag under Finansdepartementet. En vesentlig del av midlene brukes til forskning i regi av Norges forskningsråd, blant annet knyttet til skatteøkonomi, økonomisk krimi-

nalitet og helseøkonomi. Bevilgningen dekker også utgifter til kjøp av utviklingstjenester fra Statistisk sentralbyrå. En viktig oppgave som Statistisk sentralbyrå ivaretar for departementet, er å vedlikeholde det økonomiske modellapparatet som brukes ved utforming av den økonomiske politikken. I tillegg brukes midlene på posten til en rekke enkeltstående utredningsarbeider, blant annet kjøp av eksterne konsulenttjenester knyttet til departementets oppfølging av Statens pensjonsfond.

For 2008 foreslås det bevilget 34,5 mill. kroner som er 3,3 mill. kroner høyere enn for 2007.

Post 70 Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet

I forbindelse med statsbudsjettet for 2002 ble det vedtatt å bruke en del av provenyet fra omdanning og salg av Oslo Børs til å opprette et finansmarkedsfond med en fondsavsetning på 90 mill. kroner. Fondets kapital ble senere økt til ca. 201 mill. kroner ifm. omdanning og salg av Verdipapirsentralen. Fondets formål er å bidra til økt kunnskap om, og forståelse for, finansielle markeds virkemåte, samt å fremme innsikt og øke bevissthet med hensyn til næringslivsetikk på finansmarkedsområdet. Fondets avkastning skal inntektsføres i statsbudsjettet og gi grunnlag for en utgiftsbevilgning til nevnte formål. Styret for fondet ble oppnevnt av Finansdepartementet 10. april 2003. Finansdepartementet fastsatte 19. desember 2003 vedtekter for fondet og 23. april 2004 Regelverk for Finansmarkedsfondet. Vedtektene for fondet ble endret høsten 2006. Etter dette kan styret for fondet, i tillegg til de midler som bevilges over statsbudsjettet, utdele midler som mottas som gave. Disse midlene vil gå til de samme formål som fondsavkastningen.

Som følge av at Finansmarkedsfondet reelt sett ikke startet sin virksomhet før i 2004, ble fondets kapital i juni 2004 økt med ubenyttet andel av 2003-bevilgningen. Etter dette utgjør kapitalen i Finansmarkedsfondet 206,666 mill. kroner.

Kapitalen i fondet er plassert som tre kontolån til staten med rente tilsvarende renten på statsobligasjoner med 10 års bindingstid fra valuteringsstidspunktene. Førrige års avkastning fra fondskapitalen føres inn på inntektssiden i statsbudsjettet etterfølgende år. For 2007 anslås avkastningen til om lag 11,8 mill. kroner. Dette beløpet foreslås inntektsført på kap. 4600 Finansdepartementet, post 85 Avkastning fra Finansmarkedsfondet. Det samme beløpet foreslås utgiftsført på kap. 1600 Finansdepartementet, post 70 Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet. Kostnader til drift av fondet, herunder styrehonorar

og andre administrasjonskostnader, vil bli belastet fondet og redusere det beløp som skal fordeles til dets formål.

Post 96 Innskudd egenkapital Folketrygdfondet

På grunnlag av Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 49 (2006-2007) Om lov om Folketrygdfondet, vil Folketrygdfondet fra 1. januar 2008 gjennom egen lov få status som et selvstendig rettssubjekt. Hovedprinsippene i dagens organisering av Folketrygdfondet videreføres i den nye loven om Folketrygdfondet, og det legges ikke opp til endringer i Folketrygdfondets virksomhet eller i forvaltningen av Statens pensjonsfond – Norge. Det nye rammeverket representerer en opprydning i regelverket som også vil synliggjøre skillet mellom formuesmassen Statens pensjonsfond – Norge og Folketrygdfondet som forvalter av denne formuesmassen.

Som følge av omdanningen til særlovselskap fra 2008, er det behov for å skyte inn egenkapital i selskapet. Folketrygdfondet kan gjennom sin virksomhet komme i ansvarsposisjon overfor staten, andre kontraktsparter og tredjeparter. Folketrygdfondets ansvar overfor staten knytter seg imidlertid ikke til den generelle verdiutviklingen av de finansielle instrumentene Folketrygdfondet eier som følge av forvaltningen av Statens pensjonsfond – Norge, slik at egenkapitalbehovet framstår som begrenset i forhold til midlene under forvaltning. Sett i lys av Folketrygdfondets oppgaver og ansvar, er det i budsjettforslaget for 2008 innarbeidet forslag om å bevilge 20 mill. kroner i egenkapital til Folketrygdfondet. Med en egenkapital på 20 mill. kroner vil Folketrygdfondet ha en innskutt kapital som oppfyller kravene for ansvarlig kapital for et forvaltningsselskap, som kan være et naturlig sammenlikningsgrunnlag.

Det tas sikte på at selskapet skal betale utbytte på den innskutte ansvarlige kapitalen, hvor den første utbyttebetalingen vil finne sted i 2009. Det vises til nærmere omtale av det nye rammeverket for Folketrygdfondet i Nasjonalbudsjettet 2008.

Fullmakt til å korrigere uopklarte differanser og feilføringer i tidligere års statsregnskap

Det oppstår fra tid til annen differanser i regnskapet hos regnskapsførerene i staten. Enkelte av disse differansene blir ikke oppklart til tross for en betydelig innsats med å finne ut av hva de kan skyldes. Det kan også forekomme at beløp blir anvist og postert feil i statsregnskapet, og at feilen først oppdages etter at årsregnskapet er avsluttet.

Oppretting av slike feil ved motsatt postering i et senere års regnskap vil på grunn av ettårsprinsippet medføre at også senere års regnskap blir feil. Etter Finansdepartementets vurdering er det mest korrekt at uopklarte differanser og andre feil korrigeres i statsregnskapet ved posteringer over konto for forskyvninger i balansen. Da vil disse posteringene ikke påvirke bevilgningsregnskapet det året korrigeringen gjøres. Det forutsettes at dette skjer etter posteringsanmodning fra vedkommende departement og i) etter at det som er mulig er gjort for å oppklare differansen og ii) når feilposteringen ikke kan korrigeres på annen måte.

Det må innhentes hjemmel fra Stortinget i den enkelte sak før posteringsanmodning kan sendes Finansdepartementet. For mindre beløp bør Finansdepartementet ha fullmakt.

Stortinget vedtok ved behandling av Innst. S. nr. 252 (1997-98), jf. St.prp. nr. 65 (1997-98), å gi Finansdepartementet slik fullmakt for budsjett- og regnskapsåret 1998. Denne fullmakten er årlig blitt gjentatt i budsjettokumentene. Det foreslås at Finansdepartementet gis samme fullmakt for budsjett- og regnskapsåret 2008, jf. forslag til romertallsvedtak VIII.

Kap. 4600 Finansdepartementet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Diverse inntekter	66		
02	Diverse refusjoner	2 993	1 000	1 000
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	2 623		
18	Refusjon av sykepenger	1 663		
80	Avkastning fra Finansmarkedsfondet	11 816		
85	Avkastning fra Finansmarkedsfondet		11 800	11 800
	Sum kap. 4600	19 161	12 800	12 800

Post 02 Diverse refusjoner

Posten omfatter refusjoner fra andre offentlige virksomheter som Finansdepartementet samarbeider med.

statsbudsjettet, og gir grunnlag for en utgiftsbevilgning til fondets formål. Avkastningen i 2007 anslås til om lag 11,8 mill. kroner. Dette beløpet inntektsføres under kap. 4600, post 85 i 2008. Det vises til nærmere omtale av fondet under kap. 1600, post 70 Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet.

Post 85 Avkastning fra Finansmarkedsfondet (tidligere post 80)

Kapitalen i Finansmarkedsfondet utgjør 206,666 mill. kroner. Forrige års avkastning inntektsføres i

Kap. 1602 Kredittilsynet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	171 657	184 800	209 500
	Sum kap. 1602	171 657	184 800	209 500

Formål, hovedoppgaver og organisering

Kredittilsynet skal se til at institusjonene under tilsyn virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i

medhold av lov, samt den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter. Kredittilsynets oppgaver er fastlagt i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittin-

stisjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel mv. (kredittilsynsloven), og i de ulike særlovene for områdene under tilsyn.

Kredittilsynet vedtok høsten 2006 ny strategiplan for perioden fram til 2010. Hovedmålet for Kredittilsynet er:

Gjennom tilsyn med institusjoner og markeder å bidra til finansiell stabilitet og velfungerende markeder.

Dette er konkretisert i følgende delmål:

1. Solide finansinstitusjoner og foretak med egnet ledelse, god internkontroll og risikostyring.
2. Robust infrastruktur som sørger for betryggende oppgjør og betalinger.
3. God overvåking av risikoen i husholdninger, foretak og eiendoms- og verdipapirmarkeder.
4. Tilstrekkelig informasjon til investorer og brukere i finansmarkedet, og god kvalitet på finansiell rapportering fra børsnoterte foretak.
5. Å bidra til at aktørene i finansmarkedet overholder atferdsreglene og søke å forhindre atferd som kan medføre redusert tillit til finansmarkedet.
6. At kritiske situasjoner håndteres med minst mulig skadevirkning.

Kredittilsynet ledes av et styre på fem medlemmer, supplert med to representanter fra de ansatte ved behandling av administrative saker. Virksomheten hadde per 1. mars 2007 en bemanning tilsvarende 199 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I.

Sentrale innsatsområder i de nærmeste år

Kredittilsynet deler sine virkemidler for å nå hovedmål og delmål inn i hhv. tilsyn og overvåking, forvaltning, regelverksutvikling, og informasjon og kommunikasjon. Dette vil bli fulgt opp som en del av styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Kredittilsynet, bl.a. i forbindelse med utforming av departementets tildelingsbrev for 2008.

Følgende tiltak anses som sentrale de nærmeste år:

Tilsyn og overvåking

- Videreutvikle et risikobasert tilsyn, herunder påse at foretakenes risikoeksponering er tilpasset soliditet og kvalitet på risiko- og styringssystemer. Det er viktig å sikre god soliditet og bygge opp reserver i gode år.
- Fortsatt legge vekt på en risikobasert tilnærming i prioriteringen av tilsynsarbeidet rettet mot ulike tilsynsområder, foretak og temaer.
- Videreføre den makroøkonomiske overvåkingen, foreta analyser og følge opp forhold som

kan gi indikasjoner på endringer i finansinstitusjonenes risiko.

- Følge opp operasjonell risiko gjennom økt vekt på IKT-rettet tilsynsvirksomhet og regelmessige risiko- og sårbarhetsanalyser for IKT-området.
- Følge opp internasjonale krav til tilsynsstandarder, jf. nye regler for kapitaldekning og solvenskrav.
- Videreføre samarbeidet med utenlandske tilsynsmyndigheter.
- Øke bruken av elektroniske spørreskjema og egenmeldinger i tilsynsmessige undersøkelser.
- Videreutvikle tilsynssamarbeidet med Den norske Revisorforening og Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening.

Forvaltning

- Arbeide for at finansmarkedet er preget av effektiv konkurranse og prisdannelse.
- Videreføre samarbeidet med forbrukermyndigheter og bransjeorganisasjoner for å bidra til at det gis objektiv og pålitelig informasjon til forbrukerne om finansielle produkter og risiko forbundet med disse.
- Vurdere omfanget av ulike godkjenningsprosedyrer for tillatelse til å drive virksomhet i finansmarkedet, og legge til rette for elektroniske søknader.
- Videreføre arbeidet med å sikre kvalitet både i vedtak truffet av Kredittilsynet og i forberedelse av saker for departementet.

Regelverksutvikling

- Bidra til hensiktsmessig utvikling av norsk regelverk på finansmarkedsområdet.
- Forenkle produktregler, herunder vurdere harmonisering av regelverk der dette er naturlig.
- Forenkle rapporteringsregler, herunder vurdere frekvens for rapportering og i hvilken grad det er behov for informasjonen som innhentes i dag.
- Vurdere bruk av bransjenormer, markedsdisiplin og selvregulering der dette kan utfylle lover og regler.

Informasjon og kommunikasjon

- Legge til rette for innsyn og forutsigbarhet i Kredittilsynets virksomhet.
- Gi god informasjon om lover og regler, og advare mot ulovlig virksomhet.
- Benytte elektroniske kanaler for informasjon og kommunikasjon.

- Gjennomføre brukerundersøkelser, høringer og kontaktmøter for å sikre god kommunikasjon med berørte parter.
 - Utnytte mulighetene innenfor IKT for på en effektiv måte å nå Kredittilsynets mål.
 - Gjennomgå arbeidsprosessene med sikte på effektivisering.
 - Tilstrebe en høy servicegrad med mål om at de fleste forvaltningssaker skal behandles i løpet av 30 dager.
- Virksomhetsutøvelse*
- Legge vekt på samordning av tilsynet med de ulike deler av finans- og verdipapirmarkedet.

Rapport 2006

Tabell 5.1 Kredittilsynets ressursbruk, fordelt på tilsynsområder

Tilsynsområder	Regnskap 2005		Regnskap 2006		Plantall 2007	Foreløpige plantall 2008
	Årsverk	Pst.	Årsverk	Pst.	Pst.	Pst.
Banker	50,7	27,4	53,0	28,5	28,0	28,0
Finansieringsselskaper og kredittforetak	5,7	3,2	6,2	3,0	3,8	3,2
Forsikring	38,8	21,0	38,8	20,6	19,8	20,4
Pensjonskasser og fond	6,6	3,6	5,2	2,8	4,0	3,3
Verdipapirhandel	42,2	22,8	40,7	21,9	21,1	21,6
Eiendomsmeglere	8,1	4,4	8,2	4,4	4,7	4,8
Inkassoforetak	3,3	1,8	3,3	1,8	1,7	1,7
Revisorer og regnskapsfører-virksomhet mv.	21,1	11,4	21,2	11,4	10,5	10,6
Regnskapskontrollen	6,5	3,5	7,8	4,2	5,0	5,2
Andre	1,9	1,0	2,9	1,6	1,4	1,2
Sum	185	100	186	100	100	100

Generelt

Ressursinnsatsen, målt i årsverk, økte med ca. 0,5 pst. fra 2005 til 2006 (1 årsverk). Økningen var 9 årsverk lavere enn planlagt. Avviket i forhold til plan skyldes særlig en betydelig økning i vakanser. Det har vært økt etterspørsel etter Kredittilsynets medarbeidere fra markedet, og det er blitt vanskeligere å rekruttere personer med nødvendig kompetanse. Det har også vært en del tilfeller av langtidssykefravær. Når det gjelder ressursinnsatsen rettet mot de ulike tilsynsgruppene, var det størst økning på områdene bank, finansieringsselskaper og kredittforetak, og regnskapskontroll, sammenliknet med 2005, jf. tabell 5.1. Dette har sammenheng med forberedelsen til nye kapitaldekningsregler (Basel II).

Når det gjelder ressursinnsatsen fordelt på ulike aktivitetssområder, var økningen størst for forvaltning og håndheving av lover og forskrifter. Antall stedlige tilsyn gikk noe ned, mens det var planlagt økning. Som ledd i den generelle overvå-

king av finansmarkedet ble det også for 2006 utarbeidet en *Tilstandsrapport for finansmarkedet* som ble offentliggjort sammen med årsmeldingen for 2006.

Fra og med 2003 har Kredittilsynet fastsatt konkrete mål for saksbehandlingstider for et utvalg av forvaltningssaker og for tilsynsrapporter og tilsynsmerknader. For de fleste forvaltningssaker er målet at 90 pst. skal være behandlet innen 30 dager. For enkelte kompliserte sakstyper er det satt lengre frist. Fristen for tilsynsrapporter og -merknader varierer noe mellom de ulike tilsynsområder. Det blir rapportert om måloppnåelse hvert kvartal, og detaljerte resultater blir publisert på Kredittilsynets nettsted. I 2006 var måloppnåelsen for forvaltningssaker 89 pst. for saker med frist 30 dager og 79 pst. for saker med lengre frist. Totalt var måloppnåelsen 87 pst. Tilsynsrapporter og -merknader hadde i 2006 en måloppnåelse på henholdsvis 80 pst. og 73 pst. Det er i hovedsak flere kompliserte saker, blant annet på verdipapirområdet, som er årsaken til at

målene for forvaltningssaker ikke ble nådd. For tilsynsrapporter og -merknader er årsakene dels en del særlig omfattende og kompliserte tilsyn, og dels bemanningsproblemer.

I 2006 gjennomførte Kredittilsynet en brukerundersøkelse blant virksomhetene under tilsyn. En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført i 2004. Generelt var det som i 2004 i hovedsak positive tilbakemeldinger, men på en del enkeltområder var det en negativ utvikling. Det er satt i gang tiltak i 2007 med sikte på forbedring.

Nedenfor gis en kort oversikt over prioriteringer og viktige oppgaver i 2006. For en mer detaljert gjennomgang vises det til St.meld. nr. 23 (2006-2007) Kredittmeldinga 2006, som ble lagt fram 30. mars 2007.

Bank og finans

Finansinstitusjonenes lønnsomhet, soliditet og risikoeksponering er gjenstand for regelmessige analyser. I tillegg blir det gjennomført ad hoc-analyser av aktuelle problemstillinger. Lønnsomheten i bankene var fortsatt god i 2006, i hovedsak som følge av netto inntektsføring av tap på utlån og reduksjon i kostnadene. Sterk vekst i utlån reduserte bankenes kjernekapitaldekning, men soliditeten var samlet sett tilfredsstillende. Det lave rentenivået har forsterket presset på bankenes rentemarginer. Kredittilsynets oppfølging av bankenes risiko mot husholdninger inkluderer flere undersøkelser av bankenes kredittpraksis. Resultatene offentliggjøres i en årlig boligundersøkelse. Undersøkelsen for 2006 viste at belåningsgraden på boliglån var økende. Også i 2006 ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant lånekunder for å få belyst i hvilken grad disse fikk, og oppfattet, informasjonen fra bankene om privatøkonomiske konsekvenser av låneopptaket. Utlånsveksten til foretak har vært økende, og bankenes risikoeksponering mot utvalgte næringer og bankenes lånefinansiering for kjøp av verdipapirer ble undersøkt også i 2006.

Som en forberedelse til de nye kapitaldekningsreglene (Basel II) som trådte i kraft 1. januar 2007, ble det i første halvår 2006 kartlagt hvor langt de elleve største bankene var kommet når det gjaldt å systematisere sine interne prosesser for å vurdere eget kapitalbehov. Kartleggingen viste at sju av de elleve bankene hadde gjennomført en slik prosess, men at de var i ulike utviklingsfaser når det gjaldt å identifisere, måle, overvåke og styre risikonivå og beregne tilhørende kapitalbehov.

Kredittilsynet utarbeidet også i 2006 samlede risikovurderinger for hvert av de åtte største bankkonsernene. Risikovurderingene inneholder Kredittilsynets oppfatning av bankenes risikoprofil og

kvaliteten på risikostyringen, og er sentral i dialogen med konsernene. I det stedlige tilsynet og i arbeidet med risikovurderingene anvendes modulene som Kredittilsynet har utviklet for å vurdere kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko og en ny modul for overordnet styring og kontroll. Modulene er publisert på Kredittilsynets nettsted.

Også i 2006 ble det utarbeidet en samlet risikovurdering for Nordea-konsernet. De nordiske tilsynsmyndighetene samarbeidet om vurderingen av Nordeas søknad om bruk av interne modeller for å beregne kapitalkrav for kreditt- og markedsrisiko. Den nye samarbeidsavtalen med det islandske tilsynet om tilsyn med BNbank ASA og Glitnir Bank ASA ble fulgt opp.

Fra oktober 2006 er det holdt jevnlige møter mellom Finansdepartementet, Norges Bank og Kredittilsynet for å drøfte utsiktene for finansiell stabilitet og beredskapen for krisehåndtering. Det vises til omtale i St.meld. nr. 12 (2005-2006) Kredittmeldinga 2005 og supplerende omtale i St.meld. nr. 23 (2006-2007) Kredittmeldinga 2006.

Forsikring og pensjonskasser

I overvåkingen av forsikringsbransjen ble det også i 2006 lagt vekt på analyser av forsikringsselskapenes lønnsomhet og soliditet. Rentnivået har de senere år vært forholdsvis lavt. Det er da i særlig grad viktig at risikoen i aktivporteføljen tilpasses den faktiske bufferkapitalen. Det er også svært viktig å bygge opp bufferkapital i gode år. I 2006 ble det utarbeidet regelmessige analyser av den løpende utviklingen i lønnsomhet, soliditet og risiko, og dessuten ad hoc-analyser av aktuelle problemstillinger i forsikringskassene og pensjonskassene. Svakere utvikling i norske og internasjonale aksjemarkeder sammenliknet med 2005, bidro til svakere resultat i livsforsikringsselskapene. Kapitalavkastningen i pensjonskassene lå i 2006 på et høyere nivå enn i livsforsikringsselskapene.

Skadeforsikringsselskapene har gjennom flere år økt premieinntektene. Samtidig har utviklingen i erstatninger og kostnader vært stabil. Dette har bedret selskapenes forsikringstekniske resultater. I 2006 var veksten i premieinntekter liten, og betydelig vekst i skadeutbetalinger svekket resultatet av den forsikringsmessige virksomheten. Kredittilsynet oversendte i februar 2006 en rapport om konkurransesituasjonen i skadeforsikringsmarkedet til Finansdepartementet. Rapporten konkluderer med at resultatene over tid ikke gir grunn til å hevde at konkurransen har vært for svak.

Det ble i 2006 utarbeidet samlet risikovurdering for de to største forsikringskonsernene. De

nordiske tilsynsmyndigheter utarbeidet en samlet risikovurdering av If-konsernet, Sampo-konsernet og Nordeas livsforsikringsvirksomhet.

Verdipapirmarkedet

I utvelgelsen av foretak til stedlig tilsyn blir det benyttet risikobaserte kriterier. Slike kriterier kan være likviditet, kapitaldekning, inntjening, kundeklager og mistanker om brudd på god forretningsskikk. I 2006 ble det gjennomført en undersøkelse omkring shorthandler. Det ble funnet kritikkverdige forhold i flere foretak. Gjennom publisering av markedsadvarsler på Kredittilsynets nettsted og henvisninger til advarsler gitt av utenlandske tilsynsmyndigheter, samt flere oppslag i mediene, advarte Kredittilsynet forbrukere mot å handle med foretak som henvender seg til norske investorer med tilbud om å yte finansielle tjenester, uten å ha nødvendig tillatelse.

Kredittilsynet har tilsynsansvar med markedets infrastruktur. Dette innebærer tilsyn med Oslo Børs ASA, Verdipapirsentralen ASA, VPS Clearing ASA, Nord Pool ASA, Nord Pool Clearing ASA, NOS Clearing ASA og Imarex. Konsekvensene av driftsbrudd eller feil hos viktige institusjoner som utgjør infrastrukturen, kan være store. Kredittilsynet legger i sitt tilsynsarbeid stor vekt på å forhindre at det oppstår alvorlige problemer så vel i enkeltinstitusjoner som i større deler av finansnæringen. Det var tett oppfølging i 2006, blant annet i forbindelse med behandling av konsesjonssøknader.

Kredittilsynet har ansvar for tilsynet med håndhevingen av de generelle atferdsregler fastsatt i verdipapirhandelloven, herunder forbudet mot ulovlig innsidehandel og kursmanipulasjon og regler om tilbørlig informasjonshåndtering. Det ble også i 2006 foretatt undersøkelser i en rekke saker hvor det har vært mistanke om overtredelse av verdipapirhandellovens atferdsregler. Mange av atferdssakene som ble utredet i 2006, var oversendt fra Oslo Børs. Kredittilsynet startet også en rekke undersøkelser ut fra egne observasjoner i markedet. Flere av innsidesakene Kredittilsynet behandlet var tidkrevende, særlig saker hvor undersøkelsene måtte rettes mot utlandet. Når det gjelder oppfølgingen av anmeldte forhold, forsterket Kredittilsynet i 2006 bistanden til påtalemyndigheten ytterligere. Dette gjaldt både saker anmeldt til Økokrim og til ulike politidistrikter. Kredittilsynet deltok blant annet i politiaksjoner og gav etterfølgende bistand.

For å effektivisere kontrollarbeidet har Kredittilsynet fått tilrettelagt bedre søkemuligheter i verdipapirregisteret, og fått tilgang til et nytt elektro-

nisk verktøy for sammenstilling av informasjon registrert i Brønnøysundregistrene.

På oppdrag fra Finansdepartementet opprettet Kredittilsynet i november 2006 en arbeidsgruppe med deltakere fra Kredittilsynet, Oslo Børs og Økokrim som skulle vurdere samarbeidet mellom de tre institusjonene. Arbeidsgruppens rapport ble oversendt Finansdepartementet i juni 2007. Kredittilsynet vurderer nå oppfølging av rapporten i samarbeid med Oslo Børs og Økokrim.

Kredittilsynet har også hatt et godt samarbeid med Nord Pool.

Revisjon og regnskap

Kredittilsynet har etter revisorloven ansvar for godkjenningen av revisorer. Også revisjonsselskap som velges til å revidere årsregnskap for revisjonspliktige, må være godkjent av Kredittilsynet.

Kredittilsynet har som tidligere gjennomført forskjellige former for tilsyn med revisorenes virksomhet. Våren 2006 ble det offentliggjort en sammenfattende rapport om det dokumentbaserte tilsynet med revisorer og revisjonsselskap som ble gjennomført høsten 2005. Oppfølgingen av det dokumentbaserte tilsynet førte til 11 vedtak om tilbakekall av godkjenningen som revisor. Flere revisorer ble tilskrevet som et ledd i kontrollen med at deres rådgivingstjenester til revisjonsklient ikke er i strid med kravene til uavhengighet og objektivitet. I 2006 ble det gjennomført et tematisyn med revisjon av virksomhet underlagt særlovgivning som forvaltes av Kredittilsynet. Blant annet gjaldt dette revisjonen av et tilfeldig utvalg små og mellomstore banker. Det er etablert en samordning av Kredittilsynets tilsynsvirksomhet og Den norske Revisorforenings kvalitetskontroll med revisorer.

Kredittilsynets oppgaver overfor regnskapsførere er godkjenning av enkeltpersoner og foretak i henhold til lovkrav, samt registerføring og tilsyn.

Retningslinjer for samarbeid mellom Kredittilsynet og Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF) om kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere trådte i kraft 1. januar 2006. Ordningen bygger på NARFs kvalitetskontroll av sine medlemmer. I vurderingen av hvilke regnskapsførere som skal kontrolleres av Kredittilsynet gjennom stedlig tilsyn, blir det lagt vekt på om de er medlemmer av NARF eller ikke. Annet hvert år gjennomføres det dokumentbasert tilsyn med samtlige regnskapsførere. Dette ble gjort høsten 2006 med rapportering via Altinn. Endelig behandling av innhentet informasjon vil skje i 2007.

Kredittilsynet påla i 2006 18 enheter som hadde drevet virksomhet i strid med autorisasjonsloven, å stanse virksomheten. To forhold ble politianmeldt.

Kredittilsynet har ansvar for å se til at børsnoterte foretak følger de internasjonale regnskapsstandardene (International Financial Reporting Standards – IFRS) når de avlegger konsernregnskap. Kontrollen omfatter alle norskregistrerte foretak som er notert på børs, autorisert markeds plass i Norge eller i regulert marked i andre EØS-land. Kontrollen gjelder foretakenes periodiske rapportering, som årsregnskap på konsern- og selskapsnivå, årsberetning og delårsregnskapene. Noen foretak blir kontrollert på grunnlag av innrapporteringer, og andre på bakgrunn av en risikoanalyse gjennomført på basis av en innrapportering via Altinn. Det gjennomføres en rotasjonsordning som sikrer at alle foretaks finansielle rapportering blir fulgt opp innenfor en gitt tidsperiode.

Eiendomsmegling og inkasso

Den sterke veksten i eiendomsmeulingsbransjen fortsatte i 2006, og det ble en skjerpet konkurranse mellom foretakene. Selv om mange nye foretak ble etablert, var nettotilveksten likevel lavere enn i 2005. Om lag en fjerdedel av foretakene driver regelmessig med driftsunderskudd. Om lag 5 pst. av foretakene rapporterer også om tapt egenkapital, slik at vilkårene for å drive eiendomsmegling ikke lenger er til stede. Konkurser hører likevel til unntaket. Foretak som ikke klarer å drive lønnsomt, avvikles stort sett gjennom ordinær nedleggelse.

Inkassobransjen viser stor stabilitet. I 2005 var det for første gang en markert nedgang i antall inkassosaker sendt til inndrivning. Denne tendensen fortsatte i 2006. Bransjen domineres av et fåtall foretak. Flere foretak som driver inkassovirksomhet, taper penger på den ordinære driften. Dette gjelder særlig nystartede foretak, men også til dels mer etablerte foretak. De stedlige tilsyn som ble foretatt i 2006 avdekket ikke forhold som gav grunnlag for særskilt videre oppfølging.

Budsjett 2008

Budsjettforslaget for 2008 innebærer en økning på 13,4 pst. fra saldert budsjett 2007. Om lag halvparten av utgiftsøkningen skyldes at det for 2008 er avsatt 12,0 mill. kroner til utvikling og drift av et IT-system for rapportering av verdipapirtransaksjoner i børsnoterte foretak (TRS). Det vises til nærmere omtale av systemet og bakgrunnen for opprettelsen av dette i St.prp. nr. 69 (2006-2007) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2007. De samlede kostnadene ved å utvikle TRS-løsningen og sette denne i drift, er der

anslått til 12-16 mill. kroner. Som nevnt i proposisjonen er anslaget usikkert ettersom det fortsatt er uavklarte spørsmål knyttet til løsningene for systemet.

Det er fortsatt behov for å øke ressursinnsatsen som følge av de nye kapitaldekningsreglene som trådte i kraft 1. januar 2007. Dette gjelder også utvikling og drift av et nytt system for kapitaldekningsrapportering. Det er avsatt midler til det forberedende arbeidet med nytt EU-regelverk for forsikring (Solvens II).

Videre er det gitt økte midler til tilsynet med eiendomsmegling, regnskapskontrollen, revisor- og regnskapsførertilsynet, arbeidet på hvitvaskingsområdet og administrasjonen. Det er satt av økte midler til interne IT-utgifter og til de utgifter Kredittilsynet får som følge av ny arbeidsdeling for finansstatistikken.

Det var opprinnelig planlagt at Kredittilsynet skulle flytte til nye lokaler i Norges Bank-bygget høsten 2008. Dette er blitt utsatt da Norges Bank har opplyst at lokalene ikke vil være klare til innflytting til avtalt tidspunkt. Forventet innflytting er nå slutten av 2009. Utsettelsen vil få utgiftsmessige konsekvenser både i 2008 og 2009, blant annet fordi det vil være nødvendig å inngå nye kortsiktige leieavtaler. Det er i budsjettet lagt til grunn at merutgifter knyttet til dette, foreløpig anslått til 1,4 mill. kroner for 2008, vil bli refundert fra Norges Bank og derfor ikke belastet tilsynsenhetene. Alle avtaler som det er nødvendig å inngå pga. utsettelsen, var ikke på plass per september 2007. Det samme gjelder de rettslige vurderinger knyttet til utsettelsen. De utgifts- og inntektsmessige konsekvensene av utsettelsen er derfor usikre, og en vil i nødvendig utstrekning komme tilbake til Stortinget med forslag om endringer. For å få en hensiktsmessig budsjettmessig håndtering av merutgifter og –inntekter her, bes det om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1602, post 01 Driftsutgifter, med et beløp tilsvarende merinntekter under kap. 4602, post 02 Refusjoner, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Prioriterte oppgaver for budsjettåret 2008 vil være:

- Påse at foretakenes risikoeksponering er tilpasset soliditet og kvalitet på styrings- og kontrollsystemer. Det er viktig å sikre god soliditet og bygge opp reserver i gode år.
- Sørge for rask og effektiv håndtering av brudd på lover og regelverk, og dessuten sikre gode etiske normer og ordnede forhold blant aktørene i finansmarkedet.

- Følge opp det nye kapitaldekningsregelverket fra EU (Basel II) som ble innført 1. januar 2007, herunder påse at bankene har en kapitaldekning som står i forhold til sin risikoprofil. Kredittilsynets arbeid legges opp i tråd med anbefalingene fra den europeiske banktilsynskomiteén (CEBS). Kartlegging av bankenes risikoprofil skal skje gjennom den risikobaserte tilsynsmetodikken.
- Gjennomføre stedlig tilsyn i tilstrekkelig omfang, blant annet med sikte på oppfølging av kreditt-, markeds-, likviditets-, forsikrings- og operasjonell risiko i finansinstitusjonene under tilsyn.
- Legge vekt på IKT-rettet tilsynsvirksomhet med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalyser for å sikre tryggheten i nettbanker og andre elektroniske løsninger for produkt- og tjenstedistribusjon.
- Overvåke finansiell stabilitet og soliditet i enkeltinstitusjoner gjennom å følge utviklingen i struktur og endringer i norsk og internasjonal økonomi av betydning for finansinstitusjoner og finansmarkeder. Det legges vekt på å overvåke og kartlegge konsekvenser av den sterke kredittveksten, blant annet når det gjelder boligmarkedet, jf. at det i perioder med sterk kredittvekst kan oppstå forhold som danner grunnlag for senere tap.
- Forberede innføring av nye soliditetsregler for forsikringsselskaper, blant annet ved å videreutvikle kravene til stresstester.
- Delta og bidra i det internasjonale arbeidet innenfor tilsynsområdene for å bidra til økt harmonisering av rammebetingelser og tilsynspraksis.
- Fortsatt prioritere tilsynet med de største revisjons- og regnskapsførerselskapene.
- Foreta en hensiktsmessig tilrettelegging og gjennomføring av forestående endringer i revisorloven.
- Følge opp nytt regelverk på verdipapirområdet, herunder utvikle nytt system for rapportering av transaksjoner i finansielle instrumenter.
- Effektivt håndheve atferdsreglene i verdipapirmarkedet og markedene for varederivater.
- Fortsette arbeidet med å sikre en god gjennomføring av børsnoterte foretaks finansielle rapportering.
- Bidra til bekjemping av organisert økonomisk kriminalitet gjennom tiltak for å forhindre hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme.
- Følge opp nytt regelverk for eiendomsmegling.
- Prioritere arbeidet med effektivisering og forenkling i virksomhetsutøvelsen, blant annet ved økt bruk av elektroniske løsninger i rapportering og saksbehandling.
- Fortsette samarbeidet med forbrukermyndighetene og bransjeorganisasjonene for å bidra til bedret informasjon til brukerne om finansielle produkter og risiko forbundet med disse, jf. bl.a. forbrukermyndighetenes arbeid med å etablere en nettbasert finansportal.

Kap. 4602 Kredittilsynet

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Bidrag fra tilsynsenhetene	151 665		
02	Refusjoner			1 400
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	1 886		
18	Refusjon av sykepenger	1 280		
	Sum kap. 4602	154 831		1 400

Fra 2007 føres Kredittilsynets inntekter fra tilsynsenhetene under kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet, post 70 Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene.

Forslaget under post 02 Refusjoner gjelder Norges Banks dekning av Kredittilsynets merutgifter pga. utsatt innflytting i Norges Banks lokaler, jf. nærmere omtale foran.

Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene		184 800	208 100
	Sum kap. 5580		184 800	208 100

Tilsynets utgifter dekkes i sin helhet av de institusjoner som er under tilsyn etter kredittilsynsloven § 1 eller annen lovhjemmel. Utlikningen foretas av Kredittilsynet og godkjennes av Finansdepartementet. Inndekningen av utgiftene er hjemlet i § 9 i kredittilsynsloven. Det totale bidrag fra tilsynsenhetene i 2008 er budsjettert til 208,1 mill. kroner. Fordi beregningen og betalingen av den enkelte tilsynsenhets bidrag skjer etterskuddsvis, vil ikke de budsjetterte inntektene for 2008 bli inn-

tektsført før i 2009. Bakgrunnen for dette er at det totale utlikningsbeløpet ikke vil være klart før på slutten av budsjettåret. Oversikten over hvilke enheter som skal utliknes vil heller ikke foreligge før året er omme. Fra og med 2005 utliknes utgifter også på filialer av foretak hjemmehørende i andre EØS-land. Fordi tilsynsoppgavene rettet mot filialene er mindre omfattende enn for norske selskap, betaler disse en redusert tilsynsavgift.

Programkategori 23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon

Utgifter under programkategori 23.20, fordelt på kapitler:

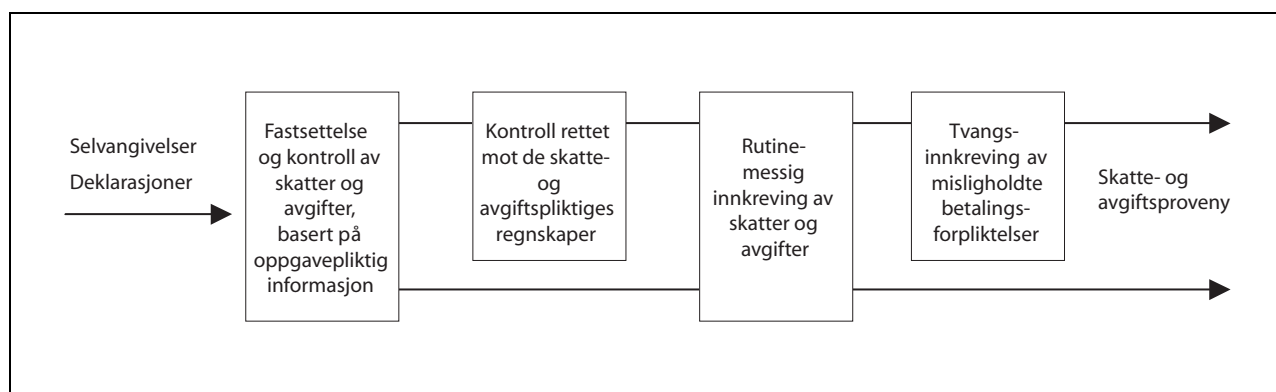
(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
1610	Toll- og avgiftsetaten	1 178 316	1 178 100	1 238 900	5,2
1618	Skatteetaten	4 011 508	3 915 000	4 079 700	4,2
	Sum kategori 23.20	5 189 824	5 093 100	5 318 600	4,4

Organisering og ansvarsområder

Finansdepartementet har det overordnede ansvaret for forvaltning av skatte- og avgiftssystemene. Dette omfatter arbeid med skatte- og avgiftslovgivningen og styringen av den statlige delen av skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen (skatteetaten og toll- og avgiftsetaten). Skatteoppkreverne hører administrativt til kommunene, men er underlagt Finansdepartementets og skatteetatens faglige instruksjonsmyndighet for innkreving av skatt og folketrygdavgifter, og kontrollfunksjoner overfor

arbeidsgivere. Staten har ansvaret for kontroll og revisjon av skatteoppkreverfunksjonen, ved henholdsvis skatteetaten og Riksrevisjonen.

Finansdepartementet og den øvrige skatte- og avgiftsadministrasjonen skal blant annet sikre en tilfredsstillende etterlevelse av regelverket for skatter, avgifter og toll. Etatene har som primære oppgaver å fastsette, innkreve og kontrollere. Ved siden av regelverksutvikling, informasjon og veiledning, er verdikjeden i skatte- og avgiftsadministrasjonen som vist i figur 5.1.



Figur 5.1 Skatte- og avgiftsadministrasjonens arbeid med fastsetting og innkreving av skatter og avgifter

Overordnede mål for etatene er å sikre riktig fastsettelse og rettidig innbetaling av skatter, avgifter og toll. I tillegg har toll- og avgiftsetaten som mål å forhindre ulovlig inn- og utførsel av varer. Skatteetaten skal i tillegg sørge for et korrekt og oppdatert folkeregister. Det gis en nærmere

beskrivelse av etatenes hovedmål og resultater mv. under henholdsvis kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten og kap. 1618 Skatteetaten.

For årene 2004–2006 fordelte skatte- og avgiftsinntektene seg som vist i tabell 5.2.

Tabell 5.2 Innbetaling av skatter, avgifter og toll

	Regnskapstall		
	2004 ¹	2005 ²	2006 ³
Skatter på inntekt og formue	119 534	131 826	137 715
Arbeidsgiveravgift	86 884	92 105	101 584
Trygdeavgift	62 983	65 505	70 081
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	118 142	168 817	217 261
Merverdiavgift	137 337	150 311	169 437
Andre avgifter	66 991	71 083	81 770
Tollinntekter	1 648	1 684	1 872
Sum skatte-, avgifts- og tollinntekter over statsbudsjettet	593 520	681 331	779 720
Kommune- og fylkeskommuneskatt på inntekt og formue ⁴	97 561	102 935	114 785
Samlede skatte-, avgifts- og tollinntekter	691 081	784 266	894 505

¹ Jf. St.meld. nr. 3 (2004-2005)

² Jf. St.meld. nr. 3 (2005-2006)

³ Jf. St.meld. nr. 3 (2006-2007)

⁴ Kilde: Statistisk sentralbyrå

Innbetalte beløp som andel av fastsatte beløp har de senere årene ligget på et stabilt, høyt nivå for de viktigste skattene og avgiftene. Det vises til

nærmere omtale under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten og kap. 1618 Skatteetaten.

Kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	1 074 644	1 081 500	1 136 900
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	103 672	96 600	102 000
	Sum kap. 1610	1 178 316	1 178 100	1 238 900

Formål, hovedoppgaver og organisering

Det overordnede mål for toll- og avgiftsetaten er å hindre ulovlig inn- og utførsel av varer, og sikre riktig deklarerings-, fastsettelse og rettidig innbetaling av toll og avgifter. Etaten skal yte god service. Toll- og avgiftsetatens hovedoppgaver er å

- kontrollere gods, reisende og transportmidler
- forvalte deklarerings-, fastsettelses- og innkrevingssystemer som sikrer statens toll- og avgiftsinntekter
- tilrettelegge for innførsel og utførsel av varer for næringslivet og for reisende

- avdekke unndragelser av toll og avgifter og annen ulovlig virksomhet
- forvalte dagens regelverk, samt gjøre informasjon om regelverk og bestemmelser tilgjengelig for brukerne

Etaten er organisert med et sentralt direktorat og seks tollregioner. Regionene har 21 underliggende tollsteder og fire kontroll- og ekspedisjonsheter.

Per 1. mars 2007 hadde etaten en bemanning tilsvarende 1 681 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I. Årsverksressursene var fordelt med 85,3 pst. i tollregionene og 14,7 pst. i Toll- og avgiftsdirektoratet.

Mål og resultater 2006

Toll- og avgiftsetatens driftsresultater vurderes i forhold til fire fastsatte hovedmål for virksomheten, jf. nedenfor.

Hovedmål 1: Hindre ulovlig inn- og utførsel av varer

Grensekontrollen baseres i stor grad på risikoanalyser og underretning for å avdekke profittmotivert smugling. Erfaringsmessig varierer beslagene fra år til år, og enkeltbeslag kan gjøre store utslag på årsresultatet.

Antall kontrollerte objekter i 2006 var 151 255 med 16 030 treff. Dette utgjør en treffprosent på 10,6. Til sammenlikning var treffprosenten 10,4 i 2005 og 9,8 i 2004. Departementet anser den samlede treffprosent som tilfredsstillende. Treffprosenten er høyest i kontrollen av reisende. Det er lavest treffprosent i godskontrollen, men de beslag som gjøres er i hovedsak betydelige. I 2006 ble det eksempelvis avdekket et tilfelle på Ørje med 334 700 sigaretter skjult i madrasser, og 100 000 dopingtabletter og 4 220 dopingampuller skjult i en varesending på Svinesund. Toll- og avgiftsetaten vil fortsatt prioritere godskontroll, blant annet ved bruk av underretning og analyse.

Videre ble det gjort 326 profittmotiverte beslag i grensekontrollen i 2006. Til sammenlikning ble det gjort 295 profittmotiverte beslag i 2005 og 290 i 2004.

Både antall narkotikabeslag og beslaglagt mengde økte fra 2005 til 2006. Beslagene av sprit

var fortsatt på et lavt nivå sammenliknet med perioden før 2001, og beslagene av vin har gått noe ned i antall og mengde fra foregående år. Beslagene av øl ser ut til å flate noe ut etter en jevn økning de siste fem årene.

Antall beslag av sigaretter økte fra 2005 til 2006, men beslaglagt mengde gikk noe ned. Toll- og avgiftsdirektoratet gjennomførte i 2006 en analyse av smugling av sigaretter og tobakk for å anslå omfanget av smugling og avgiftstap knyttet til dette. Grunnlaget for analysen var en landsomfattende kontrollaksjon og spørreundersøkelser rettet mot privatpersoner, om blant annet smugling og kjøp av smuglede varer. Analysen gir et bidrag til bedre metoder i grensekontrollen.

Toll- og avgiftsetaten har to mobile skannere som gjør det mulig å plukke ut interessante kontrollobjekter i last på vogntog og i containere. For å bedre utnyttelsen av skannerne ble organiseringen av skannerenheten endret i 2006. Antall skannede objekter økte fra 2005 til 2006. Treffprosenten gikk noe ned fordi det store antallet småbeslag som medfører forenklede forelegg, ble redusert. Større beslag som medfører politianmeldelse, har imidlertid økt. Dette er en ønsket utvikling og indikerer at de rette objektene i større grad har blitt plukket ut til skannerkontroll. Skannere framstår nå som et effektivt kontrollverktøy, og gir også gevinst for næringslivet ved at kontroller uten treff kan utføres raskere. Bruk av skannerne førte i 2006 til beslag av 244 kg cannabis, 36,5 kg amfetamin, 210 500 sigaretter, 5 600 liter øl, 800 liter vin og 700 liter brennevin.

Tabell 5.3 Toll- og avgiftsetaten – utdrag av beslagsstatistikken

År	2004	2005	2006
Antall narkotikabeslag	1 714	1 655	2 020
Cannabis (i kg)	1 196,4	437,7	522,3
Heroin (i kg)	26,8	24,1	79,4
Amfetamin (i kg)	87,7	55,8	96,9
Kokain (i kg)	23,2	168,8	37,2
Ecstasy (i stk. tabl.)	953	531	15 678
Dopingmidler (enheter)	248 698	182 143	366 282
Brennevin (i liter)	15 501	19 486	21 562
Sprit ¹ (i liter)	6 241	371	4 333
Vin (i liter)	50 275	69 385	47 130
Øl (i liter)	165 924	235 575	255 108
Sigaretter (stk.)	9 243 465	6 349 464	6 063 492
Skytevåpen (stk.)	21	14	8
Valuta NOK	10 589 227	11 694 236	11 311 177

¹ Brennevin med mer enn 60 pst. alkohol.

Hovedmål 2: Riktig deklarerings og fastsettelse av toll og avgifter

I 2006 var antall inn- og utførselsdeklarasjoner samlet om lag 5,5 millioner, jf. tabell 5.4. Dette er en økning på om lag 160 000 deklarasjoner fra 2005. Alle deklarasjonene blir behandlet i TVINN (TollVesens INformasjonssystem med Næringslivet), og i underkant av 190 000 deklarasjoner ble tatt ut til dokumentkontroll og/eller fysisk kontroll, hvor toll- og avgiftsetaten sjekker informasjon i deklarasjonene nærmere mot underliggende dokumentasjon. Kontrollene i 2006 medførte at deklarasjonene ble rettet med 209,7 mill. kroner til fordel for statskassen og med 1 192,1 mill. kroner til fordel for næringslivet.

I tillegg til fastsettelseskontrollen gjennomføres det kontroller av virksomhetenes toll- og avgiftsregnskap og lagerhold. I 2006 ble det gjennomført 1 302 virksomhetskontroller. Dette var en økning på 21 pst. fra 2005 og 44 pst. fra 2004. Kontrollene medførte at det ble etterberegnet 383 mill. kroner i toll, særavgifter og merverdiavgift. I de fem største etterberegningene er beløpene over 10 mill. kroner. Det utføres også en rekke kontroller

på forespørsel fra andre lands myndigheter. Antall avdekkede alvorlige overtredelser i 2006 var 123, en økning på 11 og 56 fra henholdsvis 2005 og 2004. 38 av sakene er anmeldt til politiet.

Det ble gjennomført 551 kontroller av særavgiftsoppgaver i 2006, mot 687 i 2005. Ved kontrollene i 2006 ble det avdekket feil på 203 avgiftsoppgaver, noe som gir en treffprosent på 36,8 pst. Feilene førte til avgiftskorrekasjoner i favør av staten med 7 mill. kroner og i favør av de registrerte særavgiftspliktige med 0,6 mill. kroner.

Valutaregisteret har vært i bruk siden januar 2005, og er et viktig virkemiddel for å forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet. Systemet benyttes aktivt av de forskjellige kontrollmyndighetene, i samsvar med intensjonene. Valutaregisteret er med på å effektivisere toll- og avgiftsetatens kontrollvirksomhet ved at opplysninger om grensekryssende transaksjoner raskt er elektronisk tilgjengelig. Registeret brukes både ved utplukk av kontrollobjekter og til innhenting av informasjon under en kontroll. Over 160 virksomheter rapporterer nå til registeret, og det registreres daglig over 100 000 transaksjoner.

Tabell 5.4 Toll- og avgiftsetaten – inn- og utførselsstatistikk – kontrollstatistikk

År	2004	2005	2006
Antall innførselsdeklarasjoner	3 908 327	4 180 130	4 311 309
Andel dokumentkontroller ved innførsel	4,6 pst.	3,8 pst.	3,7 pst.
Treffprosent i innførselskontrollen	30,6 pst.	31,3 pst.	38,3 pst.
Antall utførselsdeklarasjoner	1 161 587	1 197 814	1 226 579
Andel dokumentkontroller ved utførsel	1,3 pst.	1,9 pst.	1,7 pst.
Treffprosent i utførselskontrollen	48,7 pst.	47,6 pst.	53,7 pst.
Antall virksomhetskontroller	907	1 076	1 302
Andel avdekkede, alvorlige overtredelser	4,0 pst.	10,4 pst.	9,5 pst.
Etterberegninger i mill. kroner	330	324	383

Hovedmål 3: Rettidig innbetaling av toll og avgifter

Toll- og avgiftsetatens samlede inntekter utgjorde 172,3 mrd. kroner i 2006, en økning fra foregående år på nærmere 18,0 mrd. kroner (11,6 pst.), jf. tabell 5.5. Inntektene har økt i alle fire hovedgrupper av avgifter – toll, merverdiavgift ved innførsel, motorvognavgifter og øvrige særavgifter.

Tollinntektene viser en økning på 188 mill. kroner i forhold til 2005 (11,1 pst.). Økningen skyldes i det alt vesentlige større volum på importen av landbruksvarer og tekstiler.

Inntektene fra merverdiavgift har økt med 12,8 mrd. kroner (15,8 pst.) fra 2005. Økningen kan i hovedsak tilskrives økt importvolum, men noe kan knyttes til økningen av merverdiavgiftssatsen på mat og drikkevarer fra 12 pst. til 13 pst. fra 1. januar 2006.

Inntektene fra motorvognavgifter har totalt økt med 2,9 mrd. kroner (7 pst.). Med unntak av inntektene fra bensinavgiften, som ble redusert med 1,9 pst. (159,6 mill. kroner), har de øvrige motorvognavgiftsinntektene økt fra 2005 til 2006. Det var størst økning i inntektene fra engangsavgiften (1,9 mrd. kroner), mineraloljeavgiften (552 mill. kroner) og årsavgiften (444 mill. kroner). Antall første gangsregistrerte personbiler var tilnærmet det samme som i 2005, dvs. i overkant av 140 000.

Økningen i engangsavgiften for personbiler kan i hovedsak tilskrives en vridning i retning av kjøp av dyrere og større kjøretøy. Endring i inntektene fra bensinavgift og mineraloljeavgift må ses i sammenheng med økt salg av dieselmotorer de siste årene. Biler med dieselmotor utgjorde 48,3 pst. av nye biler i 2006, mot 39,3 pst. i 2005.

Inntektene fra øvrige særavgifter har totalt økt med 2,1 mrd. kroner (6,9 pst.) fra 2005. Størst økning var det i inntektene fra forbruksavgift på elektrisk kraft (504 mill. kroner), CO₂-avgift (484 mill. kroner) og produktavgift på alkoholholdige drikkevarer (441 mill. kroner). Størst reduksjon var det i inntektene fra tobakksavgiften – 158 mill. kroner (2,3 pst.).

I tillegg til ovenstående krevde etaten inn 594 mill. kroner i avgifter, forelegg og gebyrer for andre. Dette omfatter bl.a. eksportavgift på fisk, forskningsavgiften på landbruksprodukter og miljøgebyrer på import og retur av batterier, dekk og elektriske produkter. Nedgangen på nær 4 pst. fra 2006 skyldes i hovedsak at gebyr i forbindelse med hvitevareretur har utgått.

Toll- og avgiftsetatens beløpsrestanser var i 2006 på samme lave nivå som i de foregående år, og etaten fikk inn 99,83 pst. av fastsatte krav. Tilsvarende tall var til sammenlikning 99,83 pst. i 2005 og 99,80 pst. i 2004. Dette anser departementet som gode resultater.

Tabell 5.5 Toll- og avgiftsetaten – inntekter og restanser

År	(i mill. kroner)		
	2004	2005	2006
Inntekter:	140 727	154 283	172 250
- tollinntekter	1 648	1 684	1 872
- merverdiavgift ved innførsel ¹	71 969	81 344	94 164
- avgift på motorvogner ²	38 861	41 133	44 014
- øvrige særavgifter	28 249	30 116	32 200
Akkumulerte restanser	942	712	695
Nye restanser i året	290	264	297

¹ For merverdiavgiftspliktige næringsdrivende er merverdiavgiften som oppkreves ved innførsel, fradragsberettiget i deres merverdiavgiftsoppgjør med fylkesskattekontorene, jf. også fotnote til tabell 5.6 under kap. 1618 Skatteetaten.

² Motorvognavgifter omfatter kapittel/post: 5536/71 Engangsavgift på motorvogner m.m, 5536/72 Årsavgift, 5536/73 Vektårsavgift, 5536/75 Omregistreringsavgift, 5536/76 Avgift på bensin og 5536/77 Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift).

Hovedmål 4: God service til brukerne

Toll- og avgiftsetaten har de siste årene arbeidet med mange tiltak for å yte bedre service til brukerne. Det er etablert regionale informasjonssentre med felles telefonnummer – 03012, og det er etablert nye nettsider på www.toll.no.

I 2006 svarte informasjonssentrene på 135 000 spørsmål, som er en økning på 21,6 pst. fra året før. Ni av ti spørsmål kom via telefon, og hovedtyngden av spørsmålene omhandlet bilavgifter og innførsel. Det er gjennomført flere informasjonstiltak på bakgrunn av spørsmålene fra publikum. Næringslivet er aktive brukere av informasjonssentrene. Henvendelser til sentrene og statistikk over rapporteringsfeil bidrar til å bedre kurstilbudet overfor næringslivet. Bedret kurstilbud er viktig både på inn-/utførselsområdet og på særavgiftsområdet, fordi andel avdekkede feil i avgiftsoppgavene er høy, jf. foran.

Toll- og avgiftsetaten har som mål at saksbehandlingstiden skal være tilfredsstillende kort, samtidig som kvaliteten skal opprettholdes. I 2006 hadde etaten en gjennomsnittlig saksbehandlingstid for søknader på 21,3 dager. Tilsvarende resultat for 2005 var 21,8 dager. Søknader om omberegning av toll og avgifter utgjør den største saksmengden.

Samlet resultatvurdering

I forhold til de fastsatte hovedmål for virksomheten vurderer Finansdepartementet driftsresultatene i 2006 som tilfredsstillende, og samlet sett bedre enn i de foregående årene. Treffprosenten på 10,6 i grensekontrollen vurderes som god. På

fastsettelsesområdet er det positivt at antallet virksomhetskontroller har økt, mens færre særavgiftskontroller er negativt. Finansdepartementet er meget fornøyd med at restansenivået i avgiftsinnkrevingen holder seg på et stabilt, lavt nivå. Toll- og avgiftsetatens service til brukerne vurderes som gjennomgående god.

Sentrale utfordringer og tiltak

Toll- og avgiftsetatens sentrale utfordringer er først og fremst knyttet til næringslivets behov for effektive rutiner, samfunnsbeskytterrollen knyttet til grensepassering og vareflyt, befolkningens reisevaner samt de trusselbilder som foreligger til enhver tid. For å bidra til effektiv handel og redusere næringslivets kostnader ved å overholde regelverket, er det viktig å legge til rette for at grensepassering, deklarerer, fastsettelse og fristilling av varer kan skje så enkelt som mulig, samtidig som de samfunnsbeskyttende oppgavene ivaretas.

Nedenfor er enkelte sentrale utfordringer og tilhørende tiltak nærmere beskrevet.

Redusere svart økonomi

Toll- og avgiftsetaten samarbeider på sentralt og regionalt nivå med bl.a. skatteetaten, Politiet, Økokrim og Fiskeridirektoratet i kampen mot svart økonomi. Felles bransjesatsing og kontrollplaner er blant samarbeidsområdene. Toll- og avgiftsetaten legger spesiell vekt på avdekking av de bevisste og alvorlige overtredelsene.

Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) gjennomførte i 2005 en evaluering av Norges tiltak mot hvitvasking. FATF konkluderte med at tiltakene på toll- og avgiftsetatens område er i overensstemmelse med dens anbefalinger. FATF pekte imidlertid på to områder hvor det kunne gjøres forbedringer; politiets tilgang til valutaregisteret og deklarasjonsplikten ved fysisk inn- og utførsel av betalingsmidler. På denne bakgrunn vedtok Stortinget 15. desember 2006 et lovforslag om at politiet skal ha samme tilgang til valutaregisteret som skatteetaten og toll- og avgiftsetaten. Videre arbeider Toll- og avgiftsdirektoratet med en forskriftsendring som innebærer en utvidelse av deklarasjonsplikten ved inn- eller utreise, til også å omfatte reisesjekker og vekslers.

Internasjonalt samarbeid

Det internasjonale samarbeidet knyttet til handel er stadig viktigere, og toll- og avgiftsetaten må ivareta de krav som stilles gjennom World Trade Organization (WTO), World Customs Organization (WCO) og frihandelsavtaler som Norge har inngått (herunder EØS-avtalen og bilaterale avtaler). Den vesentligste delen av norsk handel skjer med andre europeiske land. Det er derfor viktig å harmonisere regelverk, prosedyrer, metoder og verktøy med våre europeiske handelspartnere.

Toll- og avgiftsetaten legger vekt på samarbeidet innenfor EFTA-kretsen og EØS-avtalen, og prioriterer arbeidet med EUs e-Customsprosjekt, som sikter mot harmonisering og automatisering av de ulike EU-landenes tollsystemer. Dette kan få virkning for bl.a. framtidig utvikling av toll- og avgiftsetatens IT-systemer. EUs system for forhåndsvarsling av varesendinger ved innførsel og utførsel er en del av den overordnede e-Customs-strategien.

WCO og EU har vedtatt et rammeverk på tollområdet (Framework of Standards) for å forenkle den globale handelen. EUs tollmyndigheter har vedtatt å implementere Framework of Standards, og Toll- og avgiftsdirektoratet har begynt arbeidet med å sammenlikne standardene med norske tollprosedyrer. I bilaterale relasjoner er det lagt vekt på å utvikle et tollsamarbeid med land hvor Norges handelsforbindelser er i utvikling og har spesiell betydning. Samtidig er det gjennomført flere tiltak for å heve kompetansen og forståelsen for internasjonalt tollsamarbeid.

Norge har formannskapet i Nordisk Tolladministrativt Råd fram til sommeren 2008. Rådet har vedtatt å opprette en gruppe med nordiske eksperter som skal bistå WCOs utviklingsprogram Columbus.

Tollsamarbeidet innen Østersjø- og Barentsregionen har fått økt oppmerksomhet fra EU. Arbeidet bidrar til å effektivisere tollkontroll og varebehandling både på grensen mellom EU og Russland og mellom Norge og Russland.

Samfunnsbeskyttende oppgaver

Internasjonale hendelser har i løpet av de siste årene ført til økt oppmerksomhet om trusler som berører samfunnets sikkerhet. Slike trusler kan dreie seg om narkotika, terror, ulike former for organisert kriminalitet, miljøfarer, matvaresikkerhet, sykdommer og dyrehelse.

Ved å møte potensielle trusler allerede i tilknytning til grensepasseringen, kan samfunnets sikkerhet økes. Toll- og avgiftsetaten skal styrke sin innsats gjennom brukerdifferensiering, videreutvikling av eksisterende kontrollrutiner og -metoder og riktig lokalisering og organisering. Toll- og avgiftsetaten vil videreutvikle og forsterke samarbeidet med andre myndigheter som har samfunnsbeskyttende oppgaver.

Varsel om og tilbakehold av varer som krenker immaterielle rettigheter

Ved behandlingen av Ot.prp. nr. 62 (2006-2007) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv., jf. Innst. O. nr. 80 (2006-2007), vedtok Stortinget en endring i tolloven § 39 for å sikre rettighetshavere et bedre vern mot krenkelse av immaterielle rettigheter. Endringen, som trådte i kraft 1. september 2007, innebærer at toll- og avgiftsetaten uten hinder av taushetsplikt kan varsle rettighetshaver dersom det foreligger begrunnet mistanke om at varer som innføres eller utføres krenker immaterielle rettigheter. Toll- og avgiftsetaten kan i slike tilfeller holde varene tilbake i inntil fem virkedager. Endringen tar sikte på å gjøre det enklere for rettighetshaverne å ivareta sine rettigheter ved å kreve midlertidig forføyning etter tvangsfullbyrdelsesloven.

Nye TVINN

Det vises til omtale av Nye TVINN i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet. Tiltaket dreier seg om en nødvendig modernisering av Tollvesenets INformasjonssystem med Næringslivet (TVINN).

Konverteringen av dagens TVINN til et moderne programmeringsverktøy er ferdigstilt.

Utviklingen av ny funksjonalitet med mulighet for forenklinger i tollprosedyrer, var opprinnelig planlagt gjennomført i perioden 2005-2008. Det er imidlertid endringer i de opprinnelige forutsetningene, bl.a.

EUs arbeid med å innføre forhåndsvarsling og formelle autorisasjonsordninger, og etableringen av et elektronisk transitteringsystem i EU/EFTA-området. Disse endrede forutsetningene gjør at toll- og avgiftsetaten må gjennomgå etatens verdikjede, virksomhetsprosesser og prosedyrer før arbeidet med ny funksjonalitet i TVINN kan videreføres.

Arbeidet med kartlegging av endringsbehov og framtidige krav og beskrivelse av framtidige virksomhetsprosesser og IT-løsninger er planlagt ferdigstilt i løpet av 2008. Realisering av nødvendige endringer, inkludert utvikling av nødvendig IT-støtte, vil skje etter at det pågående planleggingsarbeidet er fullført.

Prisjustert kostnadsramme for konvertering og utvikling av ny funksjonalitet i TVINN, utskifting av infrastruktur og driftsmidler er 179,6 mill. kroner. På bakgrunn av resultatene fra pågående planarbeid vil det imidlertid være nødvendig å gjennomgå kostnadsrammen på nytt. Finansdepartementet vil komme tilbake til dette i løpet av 2008. I budsjettet for 2008 er det foreslått avsatt 30,0 mill. kroner til arbeid knyttet til Nye TVINN.

Toll- og avgiftsetatens tilpasninger til Au2sys (nytt Autosys)

Au2sys er et prosjekt i regi av Vegdirektoratet, jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Samferdselsdepartementet. Målet for delprosjektet Avgiftshåndtering er å oppnå en mest mulig sikker, riktig og effektiv løsning for kundene og staten knyttet til avgiftshåndtering for kjøretøy.

Dagens Autosys er kilderegister for motorvognavgiftene, og det er avgjørende for riktig fastsettelse av avgiftene at data fra registeret er korrekte. Framtidig utforming av motorvognavgiftene er også avhengig av at registeret inneholder tilstrekkelige opplysninger om kjøretøy og eier, og at registeret bygges opp med nødvendig grad av fleksibilitet. Det må gjennomføres omfattende tilpasninger i toll- og avgiftsetatens IT-systemer som følge av Au2sys.

Au2sys-prosjektet er nå under replanlegging, jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Samferdselsdepartementet. Toll- og avgiftsetatens tilpasninger av egne IT-systemer til Au2sys vil skje på bakgrunn av framdriften av relevante deler av Au2sys-prosjektet.

Fortollingsautomat

Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet. Toll- og avgiftsetaten har utviklet en løsning der reisende selv kan deklare varer innført som reisegods, og betale med betalingskort før de passerer kontrollsonen.

Fortollingsautomatene ble våren 2007 satt i drift på Bergen lufthavn, Flesland og Oslo lufthavn, Gardermoen, og ved ferjeankomst til Kristiansand. Erfaringen så langt viser at om lag 40 pst. av det totale antallet reisegodsfortollinger på de tre pilotstedene er utført på fortollingsautomatene. Eventuell utplassering av fortollingsautomater på flere grenseoverganger vil bli vurdert etter at ordningen er evaluert 1. halvår 2008.

Elektronisk fakturering

Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet. Toll- og avgiftsetaten opprettet i 2006 en ordning med eFaktura for årsavgiften. Per 1. juni 2007 var det om lag 120 000 aktive avtaler. Disse omfattet 167 000 kjøretøy. Toll- og avgiftsdirektoratet inngikk ultimo 2006 avtale med Bankenes BetalingsSentral om utvikling av løsning for avtalegiro for årsavgiften. Avtalegiro er et godt alternativ til eFaktura for dem som ikke har nettbank. Publikum vil kunne benytte avtalegiro ved betaling av årsavgiften for 2008.

Toll- og avgiftsdirektoratet arbeider med elektroniske løsninger for fakturering i forbindelse med tollkreditt- og dagsoppgjørordningen. Utvikling og anskaffelse av løsning forventes å starte i 2008, og implementering vil skje så snart tilfredsstillende løsning er tilgjengelig. Realiseringen av løsningen vil kunne skje i flere faser. Dette er særlig aktuelt dersom det viser seg å være hensiktsmessig å ta i bruk flere løsninger for å dekke kundenes behov.

Elektronisk innrapportering av særavgiftsoppgaver

Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet. Prosjekt for innføring av elektronisk innrapportering av særavgifter ble etablert våren 2006. Innenfor prosjektet er det utarbeidet kravspesifikasjon og innhentet og vurdert løsning for innrapportering via Altinn.

Toll- og avgiftsetatens krav til løsning for innrapportering av særavgiftsoppgaver kan ikke tilfredsstilles gjennom dagens Altinn-løsning, og Toll- og avgiftsdirektoratet følger Altinn Sentralforvaltnings anbefaling om å vente med realisering av elektronisk innrapportering av særavgiftsoppgaver til Altinn er videreutviklet.

Nye regler for avgiftslegging av brukte kjøretøy som innføres

Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet. Nytt regelverk for avgiftslegging av brukte kjøretøy som innføres er utarbeidet, og trådte i kraft 1. mai 2007. I denne forbin-

delse ble det etablert en særskilt enhet ved Drammen tollsted, som vil fastsette verdi på de kjøretøy som ikke omfattes av de til enhver tid gjeldende oversikter over bruktbilpriser.

Arbeidet har skjedd i dialog med ESA.

Endringer i bilavgiftsreglene – miljødifferensiert årsavgift

Det vises til omtale av miljødifferensiert årsavgift i St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Det er avsatt 3,8 mill. kroner til Toll- og avgiftsdirektoratets arbeid med ny ordning.

Vurdering av utvidelse av revisors særlige aktsomhetsplikt på toll- og avgiftsområdet

Toll- og avgiftsdirektoratet og Den norske Revisorforening har vurdert muligheten for å pålegge en bedrifts valgte revisor særskilt aktsomhetsplikt på toll- og særavgiftsområdet, jf. kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i Innst. S. nr. 215 (2003-2004). Den norske Revisorforening mener dette ikke kan gjennomføres ved årsoppgjørrevisjonen, men eventuelt må foretas som egen kontrollhandling og utfaktureres kunden. Et eventuelt pålegg må gjøres i medhold av revisorlovgivningen, og partene har blitt enige om først å iverksette målrettede informasjonstiltak. Toll- og avgiftsdirektoratet og Den norske Revisorforening mener det er viktig å bevisstgjøre revisorene og øke deres kompetanse på toll- og avgiftsområdet. Det er derfor inngått en samarbeidsavtale der partene forplikter seg til informasjonstiltak og regelmessige møter. Videre vil partene sammen evaluere effekten av informasjonstiltakene før en eventuell ny vurdering av utvidelse av revisors særlige aktsomhetsplikt.

Styrking av grensekontrollen – ny skanner og oppgradering/nyetablering av kontrollstasjoner

Gjennom grensekontrollen bidrar toll- og avgiftsetaten til å avdekke organisert kriminalitet, herunder smugling av blant annet narkotika, våpen og alkohol. Grensekontrollen har de seneste årene blitt utvidet til også å omfatte falske merkevarer og varer som kan true miljøet. Internasjonale rammeverk forutsetter blant annet effektiv kontroll ved grensene.

Som et ledd i en satsing på økt grensekontroll og terrorberedskap ble det i 2003 anskaffet to mobile enheter med røntgenutstyr for skanning av containere og lastekjøretøy, jf. St.prp. nr. 63 (2001-2002). De to mobile skannerne har blitt en inte-

grert del av grensekontrollen, og skannerne har vært benyttet i forbindelse med flere store beslag, jf. omtale foran.

Svinesund er hovedåren for landeveis godstrafikk til Norge, og har klart størst trafikk tetthet av grenseovergangene. Grunnet den store trafikken over Svinesund, er det behov for en fast skanner ved denne kontrollstasjonen. Fast skanner er på enkelte områder bedre enn mobil, og vil kunne gjennomlyse tykkere stål, gi klarere lesebilder, skille mellom organiske og uorganiske stoffer, og lettere avdekke ulovlige varer som forsøkes gjemt i den legale vareflyten.

En fast lokalisert skanner på Svinesund vil dessuten gi større mobilitet for de to mobile skannerne, og utnyttelsen vil bli mer fleksibel. Større deler av landet vil kunne benytte mobil skanner, og steder med høy trafikk tetthet (som for eksempel Oslo havn) vil kunne få økt brukerfrekvens.

For 2008 foreslås det avsatt 19,05 mill. kroner i anledning anskaffelse og drift av ny skanner. Selve skanneren anslås å koste om lag 20 mill. kroner, hvorav 5 mill. kroner først kommer til utbetaling i 2009.

Som en ytterligere styrking av grensekontrollen foreslås det avsatt til sammen 15,25 mill. kroner til opprusting og nyetablering av kontrollfasiliteter på grensestasjonene Kongsvinger og Ørje, og etablering av grensekontroll på den nye Moss lufthavn, Rygge.

Mål og budsjett 2008

Finansdepartementet har fastsatt følgende hovedmål for toll- og avgiftsetaten for 2008:

- Hindre ulovlig inn- og utførsel av varer
- Riktig deklarerings og fastsettelse av toll og avgifter
- Rettidig innbetaling av toll og avgifter
- Yte brukerne god service

Den underliggende målstruktur (kvalitative og kvantitative resultatmål) fastsettes i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og toll- og avgiftsetaten i forbindelse med utforming av departementets tildelingsbrev til etaten for 2008. I hovedsak vil de viktigste styringsparameterne for 2008 tilsvare dem som ble anvendt for 2006, og til siktede resultater i 2008 skal generelt være like gode som eller bedre enn oppnådde resultater i 2006, jf. for øvrig rapportomtalen foran der det bl.a. framgår enkelte forbedringsmuligheter.

Toll- og avgiftsetatens budsjettramme for 2008 foreslås satt til 1 238,9 mill. kroner. Dette er en økning på 5,2 pst. i forhold til saldert budsjett 2007.

Den foreslåtte bevilgningen skal anvendes i samsvar med de mål og utviklingsstrategier som er omtalt foran.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter og øvrige driftsutgifter, og er budsjettert til 1 136,9 mill. kroner. Dette tilsvarer en økning på 5,1 pst. i forhold til saldert budsjett 2007. I tillegg til lønns- og prisjusteringer gjelder det meste av økningen styrking av grensekontrollen.

For privatrekvirert tollbehandling og for tollforretning som utføres utenfor kontorsted og ekspedisjonstid, betales det særskilte gebyrer som inntektsføres på kap. 4610, post 01 Ekspedisjonsgebyr. For å dekke de merkostnader som slik behandling og ekspedering medfører ved høyere aktivitetsnivå enn forutsatt, ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride bevilgningen

under kap. 1610, post 01 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekter under kap. 4610, post 01 Ekspedisjonsgebyr, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter anskaffelser til IT-formål, herunder større vedlikehold og utskiftninger i etatens IT-infrastruktur, arbeidet med Nye TVINN og anskaffelse av ny skanner for grensekontrollen. Posten er budsjettert med 102,0 mill. kroner.

For prosjektet Nye TVINN og i forbindelse med anskaffelse av ny skanner kan det være behov for å inngå avtaler utover budsjettåret. Det bes derfor om fullmakt til å inngå slike avtaler innenfor den kostnadsramme som er angitt foran, jf. forslag til romertallsvedtak V.

Kap. 4610 Toll- og avgiftsetaten

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Ekspedisjonsgebyr	6 558	7 200	6 500
02	Andre inntekter	2 822	2 100	2 200
03	Refunderte pante- og tinglysingsgebyrer	2 221	1 200	1 200
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	259 749	250 000	260 000
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	137		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	9 872		
17	Refusjon lærlinger	25		
18	Refusjon av sykepenger	19 595		
	Sum kap. 4610	300 979	260 500	269 900

Post 01 Ekspedisjonsgebyr

Posten omfatter gebyrer for privatrekvirert tollbehandling og ekspedisjonsgebyr for utført tollforretning utenfor kontorsted og ekspedisjonstid. Satzene for privatrekvirert tollbehandling foreslås økt med 10 kroner til 280 kroner for 50 pst. overtid, og 20 kroner til 380 kroner for 100 pst. overtid. Ekspedisjonsgebyret foreslås økt med 10 kroner til 160 kroner per påbegynt halvtime.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfatter bl.a. leieinntekter, forsinkelsesrenter og inntekter fra auksjonssalg av overliggende, inndratte varer, og avskiltingsgebyr. Sistnevnte gebyr videreføres med 900 kroner.

Post 03 Refunderte pante- og tinglysingsgebyrer

Posten omfatter refusjon av pante- og tinglysingsgebyrer som toll- og avgiftsetaten tidligere har betalt ved tvangsinndrivning av restanser, utført av de ordinære namsmenn.

Post 11 Gebyr på kredittdeklarasjoner

Ved innførsel er hovedregelen at toll og avgifter skal betales ved grensepasseringen. Etter tollkredittordningen kan godkjente importører innvilges kreditt, slik at det for hver måned utarbeides en samlefaktura med betalingsfrist omkring den 18. i påfølgende måned. For hver innførselsdeklarasjon som belastes en tollkredittkonto, beregnes det et

gebyr med hjemmel i tolloven § 35 annet punktum. Gebyret skal dekke statens rentetap og øvrige kostnader ved ordningen.

Siden 2004 har gebyrsatsen vært 75 kroner per deklarasjon. Som nevnt i St.prp. nr. 1 (2006-2007) tas det sikte på å legge om gebyrordningen, slik at

gebyret vil variere med kredittbeløpet. På grunn av forsinkelsene i arbeidet med fornyelse av TVINN, jf. omtale foran, er det usikkert når en slik omlegging vil være teknisk mulig. Derfor videreføres gjeldende gebyrsats inntil videre.

Kap. 1618 Skatteetaten

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	3 590 394	3 422 500	3 860 100
21	Spesielle driftsutgifter	97 424	101 500	105 800
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	231 086	227 000	65 700
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	92 604	164 000	48 100
	Sum kap. 1618	4 011 508	3 915 000	4 079 700

Formål, hovedoppgaver og organisering

De overordnede mål for skatteetaten er å sikre korrekt fastsettelse og innbetaling av skatter og avgifter og sørge for et oppdatert folkeregister. Etaten skal yte god service. Skatteetatens hovedoppgaver er å:

- gjennomføre forskudds- og forhåndsskattutskrivning
- sikre skatte- og avgiftsprovenyet, herunder kontrollere grunnlaget for oppgavene fra skatte- og avgiftspliktige og tredjepart
- fastsette og kontrollere skatt på formue og inntekt, i tillegg til folketrygdavgifter
- fastsette, kontrollere og innkreve merverdi- og arveavgift mv.
- kontrollere og føre tilsyn med de kommunale skatteoppkrevernes innkreving av direkte skatter og arbeidsgiveravgift
- forvalte folkeregisteret
- forvalte regelverk, herunder informere og veilede publikum

Skatteetaten omfatter Skattedirektoratet, 19 fylkes-skattekontor, 18 skattefogdkontor og 96 likningskontor med folkeregistre, i tillegg til Sentralskattekontoret for utenlandssaker, Sentralskattekontoret for storbedrifter og Oljeskattekontoret. I tillegg er 160 etatskontor underlagt likningskontorene, og

skatteetaten deltar ved over 100 offentlige servicekontor. Etaten er under omorganisering, jf. nedenfor. Per 1. mars 2007 hadde etaten en bemanning tilsvarende 6 075 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I.

Mål og resultater 2006

Skatteetatens driftsresultater vurderes i forhold til fire fastsatte hovedmål, jf. nedenfor.

Hovedmål 1: Skatter skal fastsettes riktig og til rett tid

I 2006 ble det fastsatt 762,6 mrd. kroner i direkte og indirekte skatter på etatens ansvarsområde, og fastsatt beløp utgjorde til sammen 95,6 mrd. kroner mer enn forrige år, jf. tabell 5.6. Det var størst økning i petroleumsskatt (52,8 mrd. kroner), merverdiavgift (21,0 mrd. kroner) og skatt på inntekt og formue (11,5 mrd. kroner). Økning i fastsatt skatt fra petroleumsvirksomheten kan i hovedsak forklares med gjennomgående høye oljepriser i perioden. Økning i andre fastsatte skatter og avgifter kan i hovedsak forklares med en generelt positiv samfunnsøkonomisk utvikling. Det vises for øvrig til omtale i St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Tabell 5.6 Fordelingen av fastsatte skatter og avgifter

	(mill. kroner)		
	2004	2005	2006
Skatt på inntekt og formue	206 900	230 000	241 500
Trygdeavgift	61 100	63 500	67 000
Petroleumsskatt	97 100	131 900	184 700
Sum fastsatt ved likningsbehandlingen	365 100	425 400	493 200
Arbeidsgiveravgift, unntatt sentralt beregnet arbeidsgiveravgift	83 800	88 900	95 300
Merverdiavgift ¹	138 800	151 000	172 000
Arveavgift	1 700	1 700	2 100
Sum fastsatte skatter og avgifter	589 400	667 000	762 600

¹ Beløpet inkluderer merverdiavgift som oppkreves av toll- og avgiftsetaten ved innførsel. For merverdiavgiftspliktige næringsdrivende er innførselsmerverdiavgiften fradragsberettiget i deres avgiftsoppgjør med fylkesskattekontorene, jf. fotnote 1 i tabell 5.5 under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten.

Utskriving og endring av skattekort for inntektsåret 2006

For inntektsåret 2006 ble det i desember 2005 skrevet ut i underkant av 3,3 mill. skattekort. I løpet av 2006 ble 28,8 pst. av skattekortene endret. Dette er en økning på 1,3 prosentpoeng sammenliknet med 2004. For de seks siste årene er det imidlertid registrert en nedgang på nær 8 prosentpoeng. Nedgangen skyldes blant annet økt treffsikkerhet i den sentrale forskuddsutskrivingen.

Likning for inntektsåret 2005

I 2006 behandlet skatteetaten selvangivelser for inntektsåret 2005 fra 3 196 000 lønnstakere og pen-

sjonister, 335 000 personlig næringsdrivende og 190 000 selskaper, jf. tabell 5.7.

Skatteetaten mottok 49 mill. oppgaver med grunnlagsdata i forbindelse med skatteoppgjøret i 2006, en økning på 8,7 mill. oppgaver sammenliknet med skatteoppgjøret i 2004. Av de mottatte oppgavene var 7,5 mill. lønns- og trekkoppgaver og 21,5 mill. saldo- og renteoppgaver. I alt ble 99,2 pst. av oppgavene med grunnlagsdata mottatt med godkjent kvalitet innen produksjonsstart for den forhåndsutfylte selvangivelsen. Dette er en marginal nedgang i forhold til 2004 og 2005.

Tabell 5.7 Antall behandlede selvangivelser m.m.

	2004	2005	2006
Selvangivelse lønnstakere og pensjonister	3 167 000	3 191 000	3 196 000
Selvangivelse personlig næringsdrivende	326 000	330 000	335 000
Selvangivelse etterskuddspliktige selskaper	163 000	163 000	190 000
Grunnlagsdata (lønns- og trekkoppgaver, bankoppgaver mv.)	40 300 000	41 700 000	48 956 000

I 2006 leverte 52 600 skattytere selvangivelsen for sent. Dette utgjør 1,4 pst. av totalt antall utsendte selvangivelser. I 2006 ble 5 600 flere skattytere ilagt forsinkelsesavgift på grunn av for sent levert selvangivelse enn året før. Dette er en

økning på 12 pst. Det ble ilagt om lag 58,7 mill. kroner i forsinkelsesavgift i 2006.

Den internettbaserte selvangivelsen ble videreutviklet i 2006. Tilnærmet alle lønnstakere og pensjonister kunne gjøre endringer eller tilføyelser på samtlige selvangivelsesposter. Alle pliktige ved-

legg til selvangivelsen var tilgjengelig elektronisk, og brukerne hadde enkel og rask tilgang til ulike former for elektronisk informasjon og hjelp ved utfyllingen. Over 2 mill. lønnstakere og pensjonister (nær 64 prosent) valgte å levere selvangivelsen elektronisk i 2006. Det er en økning på over 200 000 fra 2005 og på hele 800 000, sammenliknet med 2004. Om lag 1,5 mill. skattytere valgte å levere selvangivelsen over internett. Dette er 216 000 flere enn året før. Brukerundersøkelser viser at ordningen er svært godt mottatt av publikum. Tjenesten ble i 2006 tildelt Rosing-prisen for årets beste netjtjeneste.

Hele 388 000 selvangivelser (over 74 pst.) fra forskuddspliktige næringsdrivende og etterskuddspliktige selskaper ble levert elektronisk. Det er en økning på nesten 65 000 fra 2005. Kvaliteten på innsendte oppgaver var bedre i 2006 enn tidligere år.

Skatteoppgjøret for inntektsåret 2005

For inntektsåret 2005 utgjorde utskrevet forskudd 98,6 pst. av utliknet skatt. Dette var innenfor resultatmålet som er mellom 98 og 102 pst.

Skatteoppgjøret for inntektsåret 2005 ble klart i juni 2006 for om lag 90 pst. av de forskuddspliktige skattyterne. De resterende fikk skatteoppgjør i oktober 2006 pga. sambeskatning med næringsdrivende ektefelle eller ytterligere kontroll. Etterskuddspliktige skattytere (selskaper mv.) får alltid skatteoppgjør om høsten.

Færre skattytere fikk restskatt i 2006 enn i 2005, mens antallet med tilgodebeløp økte. Gjennomsnittlig restskattebeløp var 24 600 kroner. Dette er en relativt stor økning fra 2005, da restskattebeløp i gjennomsnitt var 17 300 kroner. Gjennomsnittlig tilgodebeløp var 9 150 kroner. Dette er en liten økning sammenliknet med 2005.

Ved utlegg av likningen ble det i 2006 oppdaget tekniske feil for 1,4 pst. av forskuddspliktige skattytere. Dette er omtrent på samme nivå som i 2004 og 2005. Tekniske feil omfatter blant annet registreringsfeil, maskinelle feil og nye opplysninger fra skattytere eller tredjeperson. Feilraten er etter departementets vurdering på et akseptabelt nivå.

Sentralskattekontorene

Sentralskattekontoret for storbedrifter, Sentralskattekontoret for utenlandssaker og Oljeskattekontoret er opprettet for å ivareta spesielle områder innen bedriftsbeskatning, beskatning av utenlandske selskaper og arbeidstakere med

midlertidig tilknytning til landet og petroleumsvirksomheten.

Sentralskattekontoret for storbedrifter liknet i 2006 om lag 3 600 selskaper, og det ble utliknet skatt for om lag 12,5 mrd. kroner, en økning på 1,1 mrd. kroner fra 2005. Det ble liknet 400 flere selskaper i 2006 enn i 2005. Økningen gjaldt i hovedsak kraftproduserende selskaper.

Sentralskattekontoret for utenlandssaker registrerte 60 477 utenlandske arbeidstakere og personer på oppdrag i Norge eller på norsk sokkel i 2006. Dette er en økning på hele 56 pst. fra 2005. Det alt vesentlige av registreringen på land er knyttet til bygg- og anleggsvirksomhet. Nye arbeidstakere fra Polen står for 50 pst. av den samlede økningen. Det ble totalt liknet 32 888 forskuddspliktige og sjømenn i 2006. Dette er en økning på 73 pst. fra 2004. Utliknet skatt på forskuddspliktige ved ordinær likning for inntektsåret 2005 var 1,2 mrd. kroner, en økning på 0,1 mrd. kroner fra året før. Sentralskattekontoret for utenlandssaker liknet til sammen 492 selskaper og 729 forskuddspliktige næringsdrivende ved ordinær likning for inntektsåret 2005. Det er kun en mindre økning i antall selskaper, mens økningen i forskuddspliktige næringsdrivende er svært stor (255 pst.). Utliknet skatt for etterskuddspliktige ved ordinær likning for inntektsåret 2005 var 420 mill. kroner. Dette er en økning på 200 mill. sammenliknet med året før.

Oljeskattekontoret liknet 50 selskaper i 2006, og utliknet skatt var 184,7 mrd. kroner. Dette er 87,6 mrd. kroner mer enn i 2004, dvs. en økning på hele 90 pst.

Merverdiavgift

Ved utgangen av 2006 var det registrert om lag 328 000 virksomheter i merverdiavgiftsmanntallet, og det ble behandlet i alt 1,5 mill. omsetningsoppgaver i løpet av året. 96,3 pst. av oppgavene ble levert rettidig. Dette er samme nivå som i 2004 og 2005. Behandlingstiden for skjønnsfastsettelse er redusert.

Arve- og gavemeldinger

I 2006 behandlet skatteetaten om lag 49 000 arve- og gavemeldinger. Dette er en økning på 3 000 saker sammenliknet med 2004 og 2005. Arve- og gavemeldinger ble i hovedsak registrert innen 3 uker etter mottak. Dette gjaldt også for skifteattester og øvrige innberetninger. I 2006 ble 78 pst. av arve- og gavemeldingene behandlet innen 6 måneder. Dette er en nedgang fra 2005, da andelen var 86 pst. Målet er 90 pst. For klagesaker er målet at

alle saker skal behandles innen 3 måneder. I 2006 var resultatet 70 pst. Dette er en nedgang fra 2005 og 2004, da andelene var hhv. 77 og 89 pst. Det var en sterk økning i antall mottatte arve- og gavemeldinger siste halvår 2005 som følge av innføring av aksjonær- og deltakermodellen. Dette førte til økt saksrestanse og lengre saksbehandlingstid. Departementet er ikke fornøyd med utviklingen. Skatteetaten har iverksatt tiltak for å redusere saksrestanser og saksbehandlingstider på dette området.

Skatteetatens og skatteoppkrevernes kontroll av næringslivet

Hensikten med kontrollarbeidet er å avdekke skatteunndragelser og øke skattyters opplevde risiko for å bli oppdaget. En vesentlig del av skatteetatens kontroll med næringslivet utføres i forbindelse med den årlige likningsbehandlingen og ved behandlingen av omsetningsoppgaver. I tillegg gjennomfører skatteetaten og de kommunale skatteoppkreverne en rekke kontrollaktiviteter, herunder stedlige kontroller. Det utarbeides en felles kontrollplan i hvert fylke, som gir en samlet oversikt over planlagte og gjennomførte kontroller. Planen skal sikre at etatens og kommunenes samlede kontrollressurser styres ut fra felles prioriteringer i fylket. Det ble i 2006 gjennomført 17 300 stedlige kontroller, hvorav om lag 9 700 ble gjennomført av likningskontor og fylkesskattekontor. Skatteoppkreverne gjennomførte i 2006 om lag 7 600 kontroller. Skatteoppkreverne er oppfordret til å etablere større kontrollmiljøer, og mange kommuner har etablert interkommunale kontrollordninger. Samlet antall stedlige kontroller har en svak ned-

gang fra de to foregående år. Det er et mål å øke omfanget av stedlige kontroller, jf. også nedenfor om etatens arbeid for å bekjempe svart økonomi og skattekriminalitet.

Skatteetaten har lagt vekt på å øke antallet formalkontroller (kontroll av at formelle krav oppfylles). Slike kontroller gir god kontakt med skattyterne, virker preventivt og er mindre ressurskrevende enn de stedlige kontrollene. Overfor nyetablerte næringsdrivende gjennomfører fylkeskattekontorene og likningskontorene informasjonsmøter om mva-regler, regnskapsregler og krav til bokføring. Skatteetaten har dessuten stilt krav om at skatteoppkreverne skal satse på forebyggende arbeid i form av informasjon og veiledning samt møter med revisorer og regnskapsførere.

Saker behandlet i klagenemnder

Tabell 5.8 viser at antall saker som er blitt behandlet i likningsnemnd og overlikningsnemnd, økte fra 2005 til 2006. Antallet saker er fortsatt lavere enn i 2004. Antallet saker behandlet i Riksskattenemnda har økt betydelig. Økningen skyldes blant annet mange saker knyttet til én skatterettslig problemstilling, samt mange klager på gebyr for manglende levering av grunnlagsdataoppgaver.

Ved utløpet av 2006 var 82 pst. av sakene til Klagenemnda for merverdiavgift behandlet innen 6 måneder. Dette er en reduksjon fra 2005, da 90 pst. av sakene ble behandlet innen 6 måneder. Departementet er ikke fornøyd med utviklingen, men er kjent med at etaten gjennomfører tiltak for å bedre situasjonen.

Tabell 5.8 Skatteetaten – antall behandlede saker i klagenemnder

	2004	2005	2006
Behandlet i likningsnemnd og overlikningsnemnd	49 000	42 000	46 094
Behandlet i Riksskattenemnda	73	50	137
Behandlet i Klagenemnda for petroleumsskatt	21	21	37
Behandlet i Klagenemnda for merverdiavgift	258	272	263

Hovedmål 2: Skatter skal betales til rett tid

Innkrevning av inntekts- og formuesskatt og avgifter til folketrygden (trygdeavgift og arbeidsgiveravgift) er lagt til de kommunale skatteoppkreverne, med skatteetaten som overordnet faglig myndighet. Skatteetaten er eneansvarlig for innkreving av merverdiavgift og arveavgift.

Akkumulert restanse

Samlet aktiv restanse var 20,5 mrd. kroner per 31. desember 2006, om lag 400 mill. kroner høyere enn året før. Økningen gjelder i hovedsak etter-skuddspliktige. I tillegg har samlet restanse fra arveavgift økt med 56 mill. kroner.

Tabell 5.9 Samlet aktiv restanse¹

	(mill. kroner)		
	2004	2005	2006
Skatt og arbeidsgiveravgift	16 458	15 839	16 080
Merverdiavgift og investeringsavgift ^{2 3}	4 561	4 097	4 138
Arveavgift	220	222	278

¹ Med aktiv restanse menes restanse inklusive krav i konkursbo, men unntatt krav stilt i bero og utgiftsførte krav.

² Omfatter ikke innførselsmerverdiavgift fastsatt av toll- og avgiftsetaten, eller krav på tilbakebetaling av merverdiavgift.

³ Restansen inkluderer et stort konkursbo på 550 mill. kroner (etterberegning).

Skatt og arbeidsgiveravgift

Per 30. juni 2007 utgjorde samlede innbetalinger for forskuddsordningen (forskuddstrekk og forhåndsskatt) 99,7 pst. av de fastsatte krav for inntektsåret 2006. Dette er en resultatforbedring på 0,1 prosentpoeng i forhold til året før. Det har også vært en positiv utvikling for innbetaling av etterskuddsskatt og restskatt av sum krav for inntektsåret 2005. Resultatene er forbedret med hhv. 0,2 og 4,2 prosentpoeng i forhold til året før, jf.

tabell 5.10. Av arbeidsgiveravgift fastsatt i 2006, ble 99,7 pst. innbetalt. Dette er en nedgang på 0,1 prosentpoeng i forhold til året før. Det har vært en økning både for frivillig innbetalt og for innfordret restskatt. Den positive utviklingen kan blant annet skyldes færre skjønnsfastsettelse det siste året og en høyere innbetalingsprosent for skjønnskav. Vel en tredel av nedgangen i antall skjønnsfastsettelse gjaldt Oslo.

Tabell 5.10 Skatt og arbeidsgiveravgift for inntektsårene 2004-2006

		(mill. kroner)		
Inntektsår		2004	2005	2006
Forskuddsordningen ¹	Sum krav	253 739	253 222	277 209
	Innbetalt	99,6 pst.	99,6 pst.	99,7 pst.
	Aktiv restanse	1 043	875	956
Etterskuddsskatt ²	Sum krav	37 476	40 748	
	Innbetalt	99,2 pst.	99,4 pst.	
	Aktiv restanse	270	510	
Restskatt ²	Sum krav	11 351	14 803	
	Innbetalt	85,3 pst.	89,5 pst.	
	Aktiv restanse	1 656	1 544	
Arbeidsgiveravgift ¹	Sum krav	84 579	87 304	96 121
	Innbetalt	99,7 pst.	99,8 pst.	99,7 pst.
	Aktiv restanse	281	212	246

¹ Målt per 30. juni – ½ år etter inntektsåret

² Målt per 30. juni – 1 ½ år etter inntektsåret

Merverdiavgift

Per 31. desember 2006 var 99,4 pst. av merverdiavgift fastsatt for avgiftsåret 2005 innbetalt, jf. tabell 5.11. Resultatet er en bedring med 0,1 prosentpoeng sammenliknet med de foregående år. Resultatbedringen skyldes økning i frivillige innbetalinger,

noe som reflekterer gode tider for næringslivet. Ved utgangen av 2006 utgjorde aktiv restanse fra avgiftsåret 2005, eksklusive krav i konkursbo, 294 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 27 pst. over de siste to årene.

Tabell 5.11 Merverdiavgift og investeringsavgift for avgiftsårene 2003-2005

Avgiftsår	(mill. kroner)		
	2003	2004	2005
Sum krav ¹	120 849	126 711	142 243
Innbetalt ¹	99,1 pst.	99,3 pst.	99,4 pst.
Aktiv restanse	404	323	294

¹ Målt per 31. desember – 1 år etter avgiftsåret

Vanskeligstilte debitorer

En arbeidsgruppe har sett nærmere på skatteetatens håndtering av saker hvor skattyter av ulike årsaker ikke er i stand til å ivareta sine interesser. Det er utarbeidet en rapport som angir en framgangsmåte for identifisering av vanskeligstilte skattytere. I tillegg presenteres forslag til endringer og forbedringer i skatteetatens oppfølging av disse skattyterne.

Skatteoppkreverfunksjonen i kommune 2312 - sokkelkommunen

Arbeidstakere og oppdragsgivere med midlertidig opphold eller oppdrag på land eller sokkel i Norge (og som ikke har tilknytning til andre kommuner), knyttes til denne «kommunen». Sentralskattekontoret for utenlandssaker er likningsmyndighet for sokkelkommunen, mens Rogaland skattefuttkontor er skatteoppkrever.

Kvaliteten på skatteregnskapet for kommune 2312 anses nå som god. Regnskaps- og avstemningsarbeidet er à jour, og det foreligger tilfredsstillende rutiner for oppgaveløsningen. Den akkumulerte restansen per 31. desember 2006 var 507 mill. kroner. Dette er en nedgang på 12 mill. kroner fra året før. Den positive utviklingen er knyttet til forbedret styring av innkrevingsarbeidet. Økt arbeidsinnvandring, og det store antall skattytere hjemmehørende i land som Norge ikke har bistandsavtale med, vil også i framtiden gi økt saksmengde og store utfordringer i oppgaveløsningen.

Skatteetatens kontroll av skatteregnskapet og faglige oppfølging av skatteoppkreverne

Skatteetaten overtok fra 1. juli 2004 ansvaret for kontroll av skatteregnskapet hos skatteoppkreverne. Kontrollen utføres av regionale kontrollenheter, som administrativt er underlagt fem skattefogdkontor. I 2006 ble samtlige regnskap kontrollert, og det ble gjennomført stedlige kontroller av skatteoppkreverfunksjonen ved nesten alle kernerkontorene. Ved kontroll av skatteregnskapet er

det spesielt lagt vekt på om skatteoppkreverne rydder i regnskapet og har gode rutiner ved innføring av ny løsning for skatteregnskap (SOFIE).

Faglig oppfølging av skatteoppkrevernes innkrevingsarbeid og arbeidsgiverkontroll ble samlet ved de fem skattefogdkontorene med regional kontrollenhet fra 1. januar 2006. Samling av skatteetatens tilsynsvirksomhet overfor skatteoppkreverne vil gjøre det enklere å målrette og koordinere innsatsen på området.

Hovedmål 3: Folkeregisteret skal ha høy kvalitet

Et oppdatert folkeregister er viktig for mange institusjoner i samfunnet. For å sikre et folkeregister med høy kvalitet er skatteetaten blant annet avhengig av at andre instanser gir korrekte opplysninger til etaten og at endringer meldes raskt. I 2006 ble det lansert en felles elektronisk flyttemelding i samarbeid med Posten.

Det er en nedgang i saksbehandlingstiden for flere meldingstyper, men det er fortsatt forbedringspotensial. Det er et betydelig etterslep i registreringer av innvandring. Fra 2007 er deler av dette arbeidet overført til Midt-Finnmark likningskontor. Dette viser allerede positive resultater

Fylkesskattekontorenes behandling av klager i bostedssaker ble gjennomført på en tilfredsstillende måte.

En arbeidsgruppe har i 2007 levert en utredning med forslag til forbedringer i folkeregistreringen.

Hovedmål 4: Brukerne skal få god service

Skatteetaten legger stor vekt på å yte god service og gi god informasjon til de skattepliktige. Utvikling av etatens tjenester gjør det også enklere for skattyterne å handle i tråd med de reglene etaten forvalter.

Skatteetaten gjennomfører jevnlig brukerundersøkelser, både rettet mot lønntakere og pensjonister og mot næringslivet. En undersøkelse utført av Synovate MMI i 2006 viste at to tredeler

av lønnstakerne og pensjonistene har et generelt godt inntrykk av etaten. Dette er meget tilfredsstillende og vitner om at etaten har høy legitimitet.

Av gjennomførte tiltak for å bedre servicen nevnes:

- Skatteattestordningen, som gjør at den skatte- og avgiftspliktige nå får utstedt fullstendig skatteattest ved henvendelse til ett skatteoppkreverkontor eller skattefogdkontor.
- Bindende forhåndsuttalelser fra likningskontorene, som er et servicetilbud til skattytere med enklere skattespørsmål.
- Registerinfo, som er et landsdekkende informasjons- og servicesenter for byggenæringen. Her kan aktørene i næringen få informasjon for å vurdere anbudsgiveres seriøsitet før kontrakt inngås.

Blant planlagte tiltak nevnes:

- Nettbasert forhåndsutfyllt selvangivelse for næringsdrivende.
- Etablering av regionale service- og informasjonssentre.
- Etablering av servicesenter for utenlandske arbeidstakere og deres arbeidsgivere (i samarbeid med Utlendingsdirektoratet, Arbeidstilsynet og politiet).

Samlet resultatvurdering

Finansdepartementet vurderer resultatene i 2006 på fastsettingsområdet som tilfredsstillende. Kvaliteten på opplysningene som etaten mottar som grunnlag for likningen, blir stadig bedre, og en større andel av grunnlagsdata rapporteres elektronisk. Nær 64 pst. av selvangivelsene for lønnstakere og pensjonister ble levert elektronisk. Det er en økning på om lag åtte prosentpoeng fra 2005. Det er også en stor økning i innlevering av elektroniske selvangivelser fra næringslivet.

Resultatene på innkrevingsområdet er gjennomgående bedre i 2006 enn i 2005. Det er en positiv utvikling både for skatt, arbeidsgiveravgift og merverdiavgift. Framgangen for innkreving av restskatt de senere år kan delvis knyttes til debitor-tilpasset innkreving, som ble innført hos skatteoppkreverne i Oslo og Bergen.

Resultatene i 2006 for folkeregisterfunksjonen viste en reduksjon i saksbehandlingstiden for registrering av flere meldingstyper.

Departementet vurderer etatens service overfor brukerne som klart tilfredsstillende.

Sentrale utfordringer og tiltak

Skatteetaten står overfor flere utfordringer de nærmeste årene. Nedenfor er enkelte sentrale utfordringer og tilhørende tiltak fra etaten nærmere beskrevet.

Etaten skal bekjempe svart økonomi og skattekriminalitet

Arbeidet med å redusere omfanget av svart økonomi og skatteunndragelser er ett av skatteetatens viktigste innsatsområder. Svart økonomi undergraver intensjonene i skatte- og avgiftssystemet og svekker det offentliges inntektsgrunnlag. I tillegg bidrar det til at andre, viktige skattepolitiske mål ikke blir nådd på en tilfredsstillende måte.

Unndragelsesmetoder og ulovlige handlinger utvikles i et tempo og omfang som krever økt innsats og nye virkemidler i arbeidet med å avdekke og sanksjonere unndragelser. Det er for eksempel en klar tendens at kompleksiteten i sakene som avdekkes er økende, blant annet som følge av mer bruk av informasjonsteknologi og komplekse selskapsstrukturer. Fortsatt lav arbeidsledighet vil sannsynligvis gi økt arbeidsinnvandring og utfordringer for likning og kontroll av utenlandske arbeidstakere og norske filialer av utenlandske selskaper. For å kunne møte disse utfordringene, er det viktig at skatteetaten har tilstrekkelige kontrollressurser, riktig kompetanse og at ressursene utnyttes effektivt.

Skatteetaten legger stor vekt på godt samarbeid med andre myndigheter i inn- og utland og med for eksempel arbeidslivs- og bransjeorganisasjoner. Dessuten bidrar samarbeid med en rekke arbeidslivs- og bransjeorganisasjoner til økt etterlevelse og seriøsitet i næringslivet. Også revisorer, regnskapsførere og advokater er viktige samarbeidspartnere. Etaten viderefører det viktige samarbeidet med toll- og avgiftsetaten, Mattilsynet, Arbeidstilsynet, Fiskeridirektoratet, Arbeids- og velferdsetaten, politiet og påtalemyndigheten. I 2007 har Riksadvokatembetet, i samarbeid med Politidirektoratet og Skattedirektoratet, utarbeidet en egen samarbeidsinstruks for politiet, påtalemyndigheten og skatteetaten. Instruksen tar for seg alle faser i saksgangen. Videre er det under opprettelse en egen kompetansegruppe for prosessuelle spørsmål i tilknytning til den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Gruppen skal ha deltakere fra Skattedirektoratet, ØKOKRIM og Riksadvokatembetet, og skal drøfte tyngre, uavklarte spørsmål. Det nordiske samarbeidet og Østersjøsam arbeidet fungerer tilfredsstillende, og etaten samarbeider også godt med for eksempel de russiske skattemyndighetene. Utover dette samar-

beider etaten med andre lands skattemyndigheter, blant annet ved utveksling av kontrollopplysninger over formue og inntekt og om innkreving, felles kontrollaksjoner og bistand i enkeltsaker.

2006 var første hele driftsår hvor alle etatens fem skattekrimenheter var operative. Spesialisering og tilføring av blant annet etterforskningskompetanse har styrket etatens evne til å avdekke og forfølge saker, og har bidratt til flere anmeldelser.

Skatteetaten har de senere årene økt innsatsen mot alvorlige skatteunndragelser. For å bidra til at etterforskning av sakene som anmeldes ikke stopper opp, er antall bistandsrevisorer de siste to årene økt, slik at ordningen nå er landsdekkende. Ordningen innebærer at skatterevisorer bistår politiet i behandlingen av skatte- og avgiftssaker. En evaluering av bistandsrevisorordningen i 2004 viste at ordningen har bidratt til at økokrimsakene gis høyere prioritet i politiet enn tidligere. Det operative samarbeidet med politiet er bedret, og det er en positiv utvikling i behandlingen av økokrimsaker innenfor skatte- og avgiftsområdet. Videre er det innenfor ordningen satt i gang et prøveprosjekt med bistandsjurist i Østfold.

Arbeidsinnvandring

Antall utlendinger som arbeider i Norge, enten som lønnstakere i norsk virksomhet, som selvstendig næringsdrivende eller som ansatte i utenlandsk foretak, har økt kraftig de senere årene. Økningen forventes å fortsette i årene som kommer. Et typisk trekk er at utenlandske borgere oppholder seg i Norge i kortere perioder, og at utenlandske selskaper også har korte engasjementer i Norge.

Det er nødvendig med særskilte tiltak overfor utenlandske borgere med kortvarig opphold i riket, for å øke etterlevelsen av regelverket, bekjempe svart økonomi og gi dem god service. Høsten 2007 vil skatteetaten, i samarbeid med politiet, utlendingsmyndighetene og Arbeidstilsynet, etablere et felles servicesenter i Oslo, hvor arbeidstakere og arbeidsgivere kan henvende seg for rask behandling av søknader og god informasjon om prosedyrer, rettigheter og regelverk for utenlandske arbeidstakere. Senteret skal bemannes med språkkyndig personell. I årene som kommer tar skatteetaten sikte på å etablere informasjons- og veiledningssentre i alle fem regioner, jf. pågående reorganisering av skatteetaten. Det planlegges også å tilgjengeliggjøre informasjon gjennom samarbeid med andre lands skattemyndigheter. I budsjettforslaget for 2008 er det særskilt avsatt 20 mill. kroner til styrking av skatteetatens innsats overfor utenlandske borgere.

Organisering

Reorganisering av skatteetaten

Det vises til bred omtale av Regjeringens vedtak om reorganisering av skatteetaten i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet, jf. også Ot.prp. nr. 1 (2006-2007). Stortinget sluttet seg til vedtaket i forbindelse med behandlingen av nevnte proposisjoner. Reformen dreier seg om en betydelig modernisering av landets skatteforvaltning og representerer et viktig fornyingstiltak på Finansdepartementets ansvarsområde, jf. omtale også i del I, pkt. 2.4.

Reformen skal gjennomføres i perioden 2007-2009, og gjennomføringsprosessen kan anses som krevende. I budsjettforslaget for 2008 er det særskilt avsatt 68,9 mill. kroner til dekning av merutgifter til reformen.

Organisering av skatteoppkreverne

Det har det siste tiåret blitt utført flere undersøkelser av skatteoppkreverfunksjonen, blant annet i Riksrevisjonens regi. I sin seneste oppfølgende undersøkelse, Dokument nr. 3:10 (2006-2007) Riksrevisjonens undersøkelse av skatteoppkrevernes innkreving og arbeidsgiverkontroll, stiller Riksrevisjonen fortsatt spørsmål ved om dagens organisering av skatteoppkreverfunksjonen er hensiktsmessig. Skatteoppkreverne er kommunalt organisert, men underlagt statens faglige ansvar utøvd av skatteetaten. Finansdepartementet vil komme tilbake til saken.

Oppfølging av skattereformen

Innføring av aksjonærmodellen mv.

Det vises til Ot.prp. nr. 1 (2004-2005) og Innst. O. nr. 10 (2004-2005) om endringer i beskatningen av personlige aksjonærer. Saken er også omtalt i St.prp. nr. 1 (2004-2005), St.prp. nr. 1 (2005-2006) og St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet. Aksjonærmodellen for personlige aksjonærer og fritaksmetoden for selskapsaksjonærer gjennomføres ved videreutvikling av aksjonærregisteret (AR) og etablering av et fonds- og samvirkeregister (FONSA). Aksjer og grunnfondsbevis skal behandles i AR, mens fondsandeler og samvirkeandeler behandles i FONSA.

Aksjonærregisteret var klart til å håndtere aksjonærmodellen 1. januar 2007. Det må imidlertid gjennomføres et omfattende kontrollarbeid av kostpris på aksjer som er ervervet bakover i tid. FONSA ble etablert med en minimumsfunksjonalitet for inntektsåret 2006. Registeret vil ferdigstilles tidlig i 2008.

Det vil være behov for kontinuerlige informasjonstiltak både mot selskaper og fondsforvaltere, samt aksjonærer, andelseiere og andre aktører om endringer i ligningsloven, fritaksmetoden og aksjonærmodellen mv. i perioden. Kostnadsrammen for omleggingene ble i 2006 fastsatt til 206,6 mill. kroner. For 2008 er det foreslått avsatt 44 mill. kroner til arbeidet med innføring av aksjonærmodellen mv.

Effektiv utnyttelse av teknologi og IT-systemer

Nytt forvaltningssystem for skatteinnkreving (SKARP-prosjektet)

Det vises til omtale av SKARP-prosjektet senest i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet. Det utvikles et nytt innkrevings- og regnskapssystem for all skatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift (SOFIE). Løsningen vil bidra til en mer effektiv innfordring, bedre informasjonstilgang og bedre tjenester overfor næringsliv og brukere. Gjeldende kostnadsramme er fastsatt til 1 055,5 mill. kroner.

Landsdekkende innføring startet høsten 2006 og foregår i puljer. 178 kommuner, med mer enn 60 pst. av innbyggerne i landet, har ved utgangen av september 2007 tatt systemet i bruk. Ved utgangen av 2007 vil de resterende kommunene, utenom Oslo, ha tatt i bruk SOFIE. Overgangen til nytt system i Oslo er i samråd med kementerianet utsatt til andre halvår 2008. Innføring av systemet på landsbasis er en betydelig utfordring.

Det vil gjenstå utvikling av funksjonalitet som var med i de opprinnelige planene for systemet. Kostnadene for denne videreutviklingen er anslått til 47 mill. kroner, og kommer i tillegg til ovennevnte kostnadsramme. Det er også utviklet funksjonalitet som ikke var med i opprinnelige planer. Dette har vært nødvendig blant annet for å kunne håndtere endringer i regelverket for arbeidsgiveravgift. For 2008 er det foreslått avsatt 133,9 mill. kroner til forvaltning og videreutvikling av SOFIE.

Utvikling av nytt system for arveavgift

Skattedirektoratet har utviklet et nytt system for reskontro-, regnskapsføring og innfordring av arveavgift. Denne delen av arveavgiftssystemet er nå satt i landsdekkende produksjon. Det vurderes også å utvikle en modul for fastsettelse av arveavgift.

Utvikling av nytt system for likning og saksbehandling (SL)

Det overordnede målet er å utvikle og innføre et system som skal effektivisere og forenkle hele lik-

ningsløpet og sørge for sambruk av funksjonalitet og brukergrensesnitt mellom de ulike systemene som anvendes i likningsprosessen. Systemet skal være fleksibelt med hensyn til endringer av organisasjon og regelverk. Løsningen skal blant annet bidra til mer effektiv saksbehandling ved hjelp av automatiserte prosesser og kontroller, bedre muligheter for rasjonell oppgavefordeling på tvers av kontorenheter og regioner, økt likebehandling av skattytere, enklere informasjonsutveksling med andre etater, mer elektronisk samhandling med publikum, forenkling for skattytere og bedre systemforvaltning. Prosjektet vil pågå i perioden 2006-2010, og i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet er prisjustert kostnadsramme fastsatt til 165,5 mill. kroner. For 2008 er det foreslått avsatt 58,4 mill. kroner til prosjektet.

Utvikling av forhåndsutfylt selvangivelse for personlige næringsdrivende

Det skal utvikles en løsning for forhåndsutfylling av selvangivelse for personlig næringsdrivende. Målet er å kunne tilby en enklere og mer brukervennlig leveringstjeneste for selvangivelsen. Gjennom brukerundersøkelser og kontakt med aktørene i næringslivet er det identifisert et behov for å tilby personlig næringsdrivende tilsvarende tjeneste som for lønnstakere og pensjonister, med nødvendige utvidelser for næringsforhold. Fra inntektsåret 2007 vil alle personlig næringsdrivende få ny selvangivelse. Det utvikles en løsning som er framtidsrettet og fleksibel, og hvor brukernes behov er ivaretatt på en god måte. Det er et mål at internettjenesten skal være mer attraktiv å benytte enn papirbasert selvangivelse. Videre skal det tilbys forhåndsutfylling av data etaten har om den personlig næringsdrivende, både på papir, internett og ut til skattyters fagsystemer (årsoppgjør-systemer). Skattedirektoratet ønsker å benytte Altinn og den eksisterende løsningen for levering av selvangivelsen for lønnstakere og pensjonister som basis for utvikling av løsningen. For 2008 er det foreslått avsatt 17,5 mill. kroner til prosjektet.

Altinn II – tilpasning av eksisterende tjenester og utvikling av nye tjenester

Hovedprosjektet Altinn II er et samarbeidsprosjekt for utvikling av felles infrastruktur i forvaltningen. Altinn II ledes av Brønnøysundregistrene, og skatteetaten vil delta aktivt i hovedprosjektet, jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Nærings- og handelsdepartementet. Skattedirektoratet må tilpasse eksisterende og nye tjenester til Altinn II. For å sikre kontinuitet i eksisterende tjenester, videreutvikling av

eksisterende tjenester og etablering av nye tjenester i Altinn foreslås det avsatt 35,0 mill. kroner.

Mål og budsjett 2008

Finansdepartementet har fastsatt følgende hovedmål for skatteetaten for 2008:

- Skattene skal fastsettes riktig og til rett tid
- Skattene skal betales til rett tid
- Folkeregisteret skal ha høy kvalitet
- Brukerne skal få god service

Den underliggende målstruktur (kvalitative og kvantitative resultatmål) fastsettes i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og skatteetaten i forbindelse med utforming av departementets tildelingsbrev til etaten for 2008. I hovedsak vil de viktigste styringsparameterne for 2008 tilsvare dem som ble anvendt for 2006, og til siktede resultater i 2008 skal generelt være like gode som eller bedre enn oppnådde resultater i 2006, jf. for øvrig rapportomtalen foran der det bl.a. framgår enkelte forbedringsmuligheter. Et stramt arbeidsmarked og en høy turnover i viktige stillingsgrupper vil i tillegg til pågående omorganisering, kunne medføre særlige utfordringer for etatens oppgaveløsning.

Skatteetatens budsjetttramme for 2008 foreslås satt til 4 079,7 mill. kroner. Dette er en økning på 4,2 pst. i forhold til saldert budsjett for 2007.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, kontorutstyr mv. Posten dekker også betalingsformidlingsutgifter mv. i forbindelse med skattebetalingsordningen og midler til innkreving av skatt på petroleumsforekomster. Beløpet inkluderer videre utgifter til regnskapsføring, innkreving og kontroll av skatt fra oppdrags- og arbeidstakere som er skattepliktige i Norge, men som ikke har tilknytning til noen kommune. Blant andre oppgaver som dekkes av posten, nevnes tilpasninger ved oppfølging av skattereformen og etatens eget

arbeid med forvaltning av Altinn. For 2008 foreslås det bevilget 3 860,1 mill. kroner under post 01.

Skatteetaten har inntekter i forbindelse med salg av tjenester til andre statsinstitusjoner og kommuner, og enkelte andre inntekter. På grunn av usikkerhet om størrelsen på inntektene ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1618, post 01 Driftsutgifter, med et beløp tilsvarende merinntekter under kap. 4618, post 02 Andre inntekter, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten omfatter skatteetatens utgifter til innkreving av merverdiavgift m.m., de kommunale skatteoppkriverens utgifter til innkreving av arbeidsgiveravgift, skatt og trygdeavgift, og omkostninger knyttet til tvangsforretninger, tinglysing og garantistillelser. For 2008 foreslås det bevilget 105,8 mill. kroner under post 21.

Post 22 Større IT-prosjekter, kan overføres

Posten omfatter bevilgning til større IT-prosjekter, som blant utvikling av nytt system for likning og saksbehandling (SL). Prosjektet er nærmere omtalt ovenfor. For 2008 foreslås det bevilget 65,7 mill. kroner under post 22.

For disse investeringsprosjektene kan det være behov for å inngå avtaler utover budsjettåret. Det bes derfor om at skatteetaten gis fullmakt til å inngå slike avtaler innenfor de kostnadsrammer som er angitt foran, jf. forslag til romertallsvedtak V.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter en avsetning til IT-formål, herunder utgifter til større IT-utskiftninger i etaten. En stadig større del av utstyrsanskaffelser og vedlikehold er knyttet til utviklingskostnader som regnskapsføres under post 01. Posten 45 er derfor redusert og post 01 økt i forhold til tidligere år. For 2008 foreslås det bevilget 48,1 mill. kroner under post 45.

Kap. 4618 Skatteetaten

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	34 466	21 700	21 700
02	Andre inntekter	22 895	26 700	27 900
05	Gebyr for utleggsforretninger	25 814	14 800	14 800
07	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	1 846	2 000	2 000
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	1 202		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	31 953		
17	Refusjon lærlinger	83		
18	Refusjon av sykepenger	69 216		
	Sum kap. 4618	187 475	65 200	66 400

Post 01 Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr

Posten omfatter refusjon av gebyrer ved utleggsforretninger som utføres av de ordinære namsmenn, jf. kap. 1618, post 21.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfatter blant annet refusjon av utgifter til porto som skatteetaten legger ut for kommunene i forbindelse med skatteoppjøret, refusjon av fellesutgifter i bygg der etaten er største bruker, inntekter fra salg av datatjenester, kurs i regi av skatteoppkreverne, gebyrer for folkeregisteropplysninger og enkelte andre inntekter.

Post 05 Gebyr for utleggsforretninger

Posten omfatter gebyrinntekter fra utleggsforretninger som skattefogdkontorene selv utfører.

Post 07 Gebyr for bindende forhåndsuttalelser

Posten omfatter inntekter fra gebyrer for bindende forhåndsuttalelser fra Skattedirektoratet i skatte- og avgiftssaker og fra likningskontorene om skatt.

Tilsagnsordningen vedrørende oppfølging av konkursbo

For å sikre og følge opp krav i konkursbo som ledd i det offentlige innkrevingsarbeidet, ble det for 2006 gitt fullmakt til å stille nye, betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for inntil 8,0 mill. kroner. Ved utgangen av 2006 forelå betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for vel 5,4 mill. kroner. Tilsagnsfullmakten er knyttet til kap. 1610 Toll-

og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter. Videre har skatteoppkreverne etter § 4-6 i skatteoppkreverinstruksen anledning til å gi tilsagn inntil 0,5 G til dekning av utgifter til videre bobehandling. Ved tilsagn som innvilges av skatteoppkreverne, belastes skatteregnskapet for utbetalinger. Skatteoppkrevernes tilsagn er ikke omfattet av rapporteringen.

Tilsagn gis vanligvis når fortsatt bobehandling antas å kunne tilføre boet aktiva, men hvor det enkelte konkursbo ikke har evne til å bære risikoen for kostnadene. I særlige tilfeller er tilsagnet begrunnet med preventive hensyn. Dette gjelder blant annet når mistanke om økonomisk kriminalitet tilsier at konkursboet forfølger forholdet privatrettslig eller ved å overføre saken til påtalemyndigheten.

Ifølge skatteetaten ble konkursbo der tilsagn bortfalt fordi boene inngikk forlik eller fikk rettens medhold, i 2006 tilført til sammen 2,3 mill. kroner. Dette er en betydelig nedgang fra tidligere år og som i hovedsak skyldes enkeltsaker hvor tilsagn har vært prioritert av allmennpreventive hensyn. Ordningen bidrar til å motvirke bevisst økonomisk tapping av virksomheter.

Av så vel innfordringsmessige som allmennpreventive grunner anser Finansdepartementet ordningen som viktig. Ansvaret for å treffe avgjørelser om nye tilsagn er delegert til Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet. Ordningen foreslås videreført i 2008 ved at Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet gis fullmakt til å stille nye betingede tilsagn om dekning av omkostninger ved fortsatt bobehandling for inntil 8,0 mill. kroner, innenfor en samlet fullmakt for nye og gamle tilsagn på 21,8 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak VII. Finansdepartementet vil foreta fordelingen mellom de to direktoratene.

Tabell 5.12 Tilsagnsordningen vedrørende oppfølging av konkursbo

	(i 1 000 kr)
	Tilsagn
Samlet ansvar per 1. januar 2006 ¹	8 932
Nye tilsagn i 2005	3 374
Tilsagnsreduksjoner som følge av utbetalinger i avsluttede bo	- 279
Tilsagnsreduksjoner som følge av utbetalinger i ikke avsluttede bo	- 5 003
Differanse mellom tilsagn og utbetalinger i avsluttede bo	- 1 298
Samlet ansvar per 31. desember 2006	5 426
Fullmakt til nye tilsagn i 2007	8 000
Fullmakt til nye tilsagn i 2008	8 000
Samlet fullmakt i 2008 for nye og gamle tilsagn – forslag	21 726

¹ I St.prp. nr. 1 (2006-2007) ble det feilrapportert at ansvar per 31. desember 2005 var på 4,572 mill. kroner.

Programkategori 23.30 Offisiell statistikk

Utgifter under programkategori 23.30:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
1620	Statistisk sentralbyrå	563 928	586 800	621 000	5,8
	Sum kategori 23.30	563 928	586 800	621 000	5,8

Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå

(i 1 000 kr)					
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	
01	Driftsutgifter	392 044	393 300	440 800	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	155 927	185 000	170 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 957	8 500	10 200	
	Sum kap. 1620	563 928	586 800	621 000	

Hovedoppgaver

Statistisk sentralbyrå er det sentrale organ for inn-samling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk. Ifølge § 3-1 i statistikkloven har Statistisk sentralbyrå ansvar for å:

- kartlegge og prioritere behov for offisiell statistikk
- samordne statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer
- utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse og forskning
- gi opplysninger til statistisk bruk for forskningsformål og for offentlig planlegging
- ha det norske hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid

Statistikkloven fastslår at Statistisk sentralbyrå er en faglig uavhengig institusjon, administrativt underlagt Finansdepartementet. Denne uavhengigheten av myndigheter og interessegrupper er avgjørende for den tillit og autoritet som offisiell statistikk må ha for å fylle sin rolle nasjonalt og internasjonalt. Samtidig er datasikkerhet og personvern avgjørende forutsetninger for tillit hos

oppgavegiverne og dermed for Statistisk sentralbyrås virksomhet.

Statistikkloven ble fra 1. januar 2007 utvidet til å omfatte Svalbard.

Organisering

Ledelsen i Statistisk sentralbyrå utgjøres av administrerende direktør og avdelingslederne i organisasjonens åtte avdelinger. Virksomheten hadde i alt 967 ansatte ved utgangen av 2006, fordelt med 578 i Oslo og 389 i Kongsvinger. Per 1. mars 2007 hadde Statistisk sentralbyrå en bemanning tilsvarende 948 årsverk, jf. pkt. 4.4. i del I.

Med hjemmel i statistikkloven oppnevner Finansdepartementet medlemmer til styret i Statistisk sentralbyrå. Det består av fem representanter med vararepresentanter, i tillegg til styreleder og nestleder. Styret fører alminnelig tilsyn med utviklingen i offisiell statistikk og med Statistisk sentralbyrås virksomhet. Ellers behandler styret Statistisk sentralbyrås strategiplan, budsjettforslag og årlig arbeidsprogram etter forslag fra administrerende direktør.

Statistikkrådet bidrar til å koordinere produksjon og formidling av offisiell statistikk i Norge. Rådet ledes av administrerende direktør i Statistisk sentralbyrå og består av om lag 20 statistikkprodusenter og viktige registereiere. Statistikkrådet møtes minst en gang i året og legger fram årsrapport.

Det er etablert 19 rådgivende utvalg, med representanter for brukere og oppgavegivere, som gir råd om mål og prioriteringer innen ulike statistikkområder.

Rapport 2006

Mål og resultatoppnåelse

Tildelingsbrevet for 2006 fra Finansdepartementet, som skisserer de økonomiske rammene og beskriver prioriteringene, stiller i tillegg en rekke resultat- og rapporteringskrav. I det følgende gis en nærmere omtale av resultatindikatorerne.

Frigitte statistikker

I 2006 ble det publisert 855 statistikker, vel 8 pst. flere enn i 2005, jf. tabell 5.13. Økningen skyldes et stort antall nyutviklede statistikker.

Tabell 5.13 Frigitte statistikker

	2002	2003	2004	2005	2006
Frigitte statistikker	839	831	815	791	855

I 2006 ble det utgitt 243 ordinære papirpublikasjoner, nær en dobling fra 2005. Økningen skyldes i første rekke at en intern notatserie ble utgitt som ekstern publikasjonsserie i 2006. Statistikk for samiske områder ble gitt ut for første gang i 2006. Alle papirpublikasjoner publiseres også på www.ssb.no.

Økt internasjonal publisering er et viktig mål for forskningsvirksomheten i Statistisk sentralbyrå. Det ble i 2006 publisert 32 artikler i internasjonale tidsskrifter, mot 27 i 2005 og 22 i 2004.

Statistisk sentralbyrå har i flere år satset mye på å utvikle nett-tjenesten for formidling av offisiell statistikk. I 2006 var det totalt vel 92,5 mill. oppslag på www.ssb.no, sammenliknet med vel 54,2 mill. i 2005. Nettsidene er godt tilgjengelig via søkemasiner. Søkemaskinene stod for om lag 55 pst. av

oppslagene i 2006, mot 30 pst. i 2005. I statistikkbanken som er tilgjengelig på nettsidene, kan brukerne selv velge statistikk og hvordan de vil ha den i tabellform.

Ved utgangen av 2006 innholdt statistikkbanken 2 147 forskjellige tabellmatriser, som er 16 pst. flere enn året før. Bruken av statistikkbanken økte med 22 pst. fra 2005 til 2006, og i 2006 var det hver måned oppslag på om lag 55 570 tabeller.

Punktlighet

Både internasjonalt og i Norge er det krav om at tidspunkt for publisering av offisiell statistikk skal varsles på forhånd. I 2006 kom 94 pst. av statistikkene til varslet tidspunkt, som var en klar forbedring fra de foregående årene, jf. tabell 5.14.

Tabell 5.14 Frigivelse av statistikker – andel avvik fra annonsert tidspunkt

	2002	2003	2004	2005	2006
Andel avvik fra varslet tidspunkt	10	8	11	10	6

Aktualitet

Statistikkens aktualitet måles i antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir publisert. Aktualiteten til Statistisk sentralbyrås statistikk er god sammenliknet med statistikken i en rekke andre land, særlig for måneds- og kvartalsstatistik-

ken. I 2006 ble aktualiteten økt ytterligere for årsstatistikken. Siden 2000 er den bedret med i overkant av 5 uker. Reduksjonen fra 2005 til 2006 for de kvartalsvise publiseringene skyldes en vesentlig forsinkelse i én enkeltundersøkelse i 2006 (lastebilundersøkelsen), jf. tabell 5.15.

Tabell 5.15 Statistikkens aktualitet – antall uker etter periodens utløp

	Antall statistikker i 2006	2002	2003	2004	2005	2006
Månedstatistikk	11	3,6	3,5	3,5	3,4	3,4
Kvartalsstatistikk	15	9,0	8,9	9,6	8,1	8,7
Årsstatistikk	70	43,6	43,7	42,9	41,5	40,4

Svarprosent

For å lage statistikk med tilstrekkelig god kvalitet er det viktig med høye svarprosent. Svarprosen-

tene for Statistisk sentralbyrås undersøkelser er høye, særlig for undersøkelser med oppgaveplikt, jf. tabell 5.16.

Tabell 5.16 Svarprosent i undersøkelser fra Statistisk sentralbyrå

Undersøkelser:	2002	2003	2004	2005	2006
- Med oppgaveplikt	95	94	95	97	95
- Frivillige	77	78	79	77	75

Oppgavebyrde

Statistisk sentralbyrå har over tid arbeidet for å holde oppgavebyrden for næringslivet på et så lavt nivå som mulig. Strategien i dette arbeidet består av flere elementer. Et viktig element er gjenbruk av administrative data og egne data som er samlet inn for andre statistikkformål. Andre elementer er uttrekk fra bedriftenes egne fagsystemer, innsamling av data fra tredjepart og forenkling av skjema og skjemautfylling, herunder å redusere detaljeringsgraden i spørreskjemaene. Statistisk sentralbyrå arbeider videre med å samordne utvalgene for å redusere oppgavebyrden for det enkelte foretak og for å fordele byrdene jevnere mellom foretak.

Alle oppgavegivere får tilbud om å rapportere elektronisk, og oppslutningen om Statistisk sen-

tralbyrås elektroniske innrapporteringsløsning er økende. De fleste undersøkelser ligger på en elektronisk innrapporteringsandel på mellom 25 og 50 pst., enten via Altinn direkte eller via Statistisk sentralbyrås egen innrapporteringskanal, Idun. Det arbeides aktivt for å integrere Statistisk sentralbyrås egen nettløsning med Altinn.

Oppgavepliktregisterets beregninger viser at byrden for næringslivet i tilknytning til besvarelser av undersøkelser fra Statistisk sentralbyrå utgjør mindre enn 2 pst. av den totale oppgavebelastningen ved utfylling av skjema fra det offentlige. Fra 2005 til 2006 er oppgavebelastningen for næringslivet redusert med knappe 7 pst. til anslagsvis 95 årsverk. Samtidig har Statistisk sentralbyrå i denne perioden overtatt flere datafangstopp-gaver fra andre institusjoner.

Tabell 5.17 Statistisk sentralbyrå – oppgavebyrde – årsverk

	2002	2003	2004	2005	2006
I alt	179	180	171	184	176
- Næringslivet i alt	91	91	97	102	95
- Næringslivet ekskl. statistikk over valuta-transaksjoner	91	91	86	84	78
- Andre ¹	88	89	74	82	81

¹ Omfanget av oppgavebyrden i gruppen Andre varierer som følge av omfanget av intervjuundersøkelser som gjennomføres hvert år

Brukerfinansierte oppdrag

I tillegg til grunnbevilgninger over statsbudsjettet (statsoppdraget) finansieres Statistisk sentralbyrås virksomhet ved at offentlige og private oppdragsgivere betaler direkte for utvikling og tilrettelegging av statistikk og analyser (brukerfinansierte opp-

drag). Inntektene fra brukerfinansierte oppgaver var 173,3 mill. kroner i 2006, 16,2 mill. kroner høyere enn i 2005. Departementer og andre statlige virksomheter er de viktigste oppdragsgiverne, og bidrar med om lag 55 pst. av de brukerfinansierte inntektene.

Tabell 5.18 Statistisk sentralbyrå – brukerfinansierte oppdrag etter kundegruppe

	2005		2006	
	Mill. kroner	Pst.	Mill. kroner	Pst.
Departementer	42,4	27	64,9	37
Andre statlige virksomheter	41,9	27	31,1	18
Private kunder	13,6	9	14,0	8
Kommunale brukere	1,8	1	0,7	1
Utenlandske brukere	27,9	18	28,5	16
Forskningsinstitutter og universiteter	9,3	6	8,5	5
Norges forskningsråd	20,1	13	25,6	15
I alt	157,1	100	173,3	100

Ressursbruk og produktivetsmålinger

En analyse av produktivetsutviklingen for statistikkproduksjonen viser en forbedring i både arbeids- og totalproduktivitet i perioden 1999-2005. Økningen er om lag 6 pst. for arbeidsproduktivitet og 10 pst. for totalproduktivitet. Her er arbeidsproduktivitet definert som produksjon i forhold til arbeidsinnsats målt i timer, og totalproduktivitet som produksjon i forhold til total ressursinnsats. For totalproduktiviteten tilsvarende dette 1-2 pst. i årlig økning for denne 6-årsperioden.

Koordineringsansvar for offisiell statistikk i Norge

Kravene til rapportering og koordinering av statistikkproduksjonen, både nasjonalt og internasjonalt, er økende. Statistikk for Norge finnes i databaser i en rekke internasjonale organisasjoner og i internasjonale statistiske oversikter. Statistikkloven gir Statistisk sentralbyrå ansvaret for å koordinere all norsk offisiell statistikk. Et viktig skritt for nasjonal koordinering ble tatt gjennom etableringen av Statistikkrådet i 2004.

Overtakelse av Norges Banks statistikkvirksomhet

I 2006 ble det vedtatt endring i arbeidsdelingen mellom institusjonene på finansmarkedsstatistikk-

området. Statistikkoppgavene som ble utført av Norges Bank, ble overført til Statistisk sentralbyrå fra 2007. Overføringen, som omfattet rundt 25 statistikkprodukter og 27 årsverk, var en virksomhetsoverdragelse i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser. Flyttingen av medarbeidere og IT-systemer skjedde i første halvår 2007.

Systematisk kvalitetsarbeid

Statistisk sentralbyrå arbeider systematisk for å produsere statistikk og analyser av høy kvalitet så effektivt som mulig. Prosjekt for bedre måling av priser, styrking av arbeidet med forvaltning og drift av registre over statistiske populasjoner og revisjoner av nasjonalregnskapet vil bidra til økt kvalitet. Det arbeides også kontinuerlig med å bedre dokumentasjonen av sentrale deler av statistikkproduksjonen.

Informasjonssikkerhet

Statistisk sentralbyrå legger stor vekt på informasjonssikkerhet, og virksomheten vil arbeide videre med å bygge ut infrastruktur og rutiner for å bedre informasjonssikkerheten på alle områder og gjennom hele produksjonsprosessen. Virksomheten er tilpasset krav og retningslinjer i personopplysningsloven. Gjenbruk av opplysninger er helt nødvendig, blant annet for å redusere oppgavebyrden.

Dette stiller krav om sporbarhet, oversiktliggheit og godt dokumenterte dataarkiver. Av hensyn til oppgavegiverne og for å ha kontroll og oversikt, er det viktig at innsamlet datamateriale lagres forsvarlig. Arbeidet med dataforvaltning vil alltid ha høy prioritet.

Nasjonalregnskapet og hovedrevisjon 2006

Jevnlige revisjoner av nasjonalregnskapet er nødvendig for å opprettholde kvaliteten. Statistisk sentralbyrå fullførte en hovedrevisjon av nasjonalregnskapet i 2006. Bakgrunnen for revisjonen var blant annet en EU/EØS-forordning som krever at indirekte målte bank- og finanstjenester fordeles på alle anvendelser i nasjonalregnskapet. Også beregningen av merverdiavgift i nasjonalregnskapet er blitt endret som følge av nye retningslinjer fra EU. For å sikre fortsatt sammenliknbarhet av bruttonasjonalprodukt (BNP) og andre størrelser over tid ble årstallene revidert tilbake til 1970. Det er lagt opp til tallrevisjoner av nasjonalregnskapet om lag hvert femte år.

Priser og prisindekser

God prisstatistikk er av stor betydning for kvaliteten på den økonomiske statistikken. Statistisk sentralbyrå arbeider med å utvikle bedre prisstatistikk for varer og tjenester. Arbeidet følger internasjonale krav og anbefalinger, og en søker bl.a. å ta hensyn til kvalitetsendringer. Det er satt i gang en rekke prosjekter de seneste årene, og i 2006 kom to nye tjenestepreisstatistikker i regulær drift.

Arbeidsmarkedsstatistikk

Det ble gjennomført en større omlegging av arbeidskraftundersøkelsene (AKU) fra januar 2006. Det største tallmessige utslaget av omleggingen er knyttet til at nedre aldersgrense ble senket fra 16 til 15 år, og at det nå er alder i referanseuke som oppgis, mot tidligere ved utgangen av året. Endringene følger av EØS-krav og bidrar til å bedre sammenliknbarheten med tilsvarende tall fra EU-land. I publiseringen legges det vekt på å gi brukerne anslag på utslagene av omleggingen.

Det er utviklet et opplegg for løpende overvåking av avvikene mellom arbeidsledighet målt ved AKU og registrert ledighet. Dette gjøres som følge av de store avvikene en tidvis har sett mellom disse målingene. I tillegg er statistikken over sysselsatte som ikke er registrert bosatt i Norge, forbedret.

Sentrale utfordringer og prioriteringer i statistikkproduksjonen

Oppfølging av Strategier 2007

I 2006 utarbeidet styret og administrasjon i Statistisk sentralbyrå nye hovedstrategier, Strategier 2007. Det understrekes der at offisiell statistikk skal speile samfunnet, at forskningen skal ha høy kvalitet, at Statistisk sentralbyrå skal ha fornøyde brukere og oppgavegivere, at samarbeid både nasjonalt og internasjonalt har høy prioritet, og at det skal være kvalitet i alle ledd i Statistisk sentralbyrå. I tillegg til hovedstrategiene er det utformet delstrategier knyttet til bl.a. kompetanseutvikling, datafangst og IT. Det er også beskrevet et sett med etiske retningslinjer knyttet til statistikkproduksjon. Strategier 2007 vil bli fulgt opp i de neste årenes arbeidsprogrammer.

Behovet for ulike typer statistikk er økende. Samtidig er det blitt større oppmerksomhet rundt oppgavebyrden. Etterspørselen etter informasjon om offentlige tjenester har økt særlig sterkt. Parallelt med dette har deregulering av økonomien, integrering av markeder på tvers av landegrenser og friere flyt av kapital og arbeidskraft komplisert datafangsten på viktige områder.

Oppfølging av internasjonale evalueringer

Internasjonalt statistisk samarbeid og standardisering utgjør viktige rammebetingelser for virksomheten til Statistisk sentralbyrå. I 2007 deltok Statistisk sentralbyrå i EUs evaluering av enkeltlands statistikkbyråer i forhold til EUs retningslinjer for statistikk - Code of Practice, som Statistisk sentralbyrå har sluttet seg til. Sluttrapporten forelå i september 2007. Den er svært positiv og inneholder noen forslag til forbedringer. Forslagene er stort sett sammenfallende med tiltak som Statistisk sentralbyrå allerede har planlagt å gjennomføre som oppfølging av ny strategi.

Statistisk sentralbyrås beregninger av norske klimagassutslipp lages i tett samarbeid med Statens forurensningstilsyn. Regnskapet brukes bl.a. til å måle i hvilken grad Norge overholder Kyoto-protokollen. Beregningene ble våren 2007 evaluert av en ekspertgruppe fra FN. Ekspertgruppen har ikke lagt fram sin endelige rapport. De foreløpige konklusjonene er positive, men på enkelte områder påpekes et behov for bedre dokumentasjon.

Administrasjon av statistiske populasjoner

Statistisk sentralbyrå har tre statistiske populasjonsregistre. Ett register omfatter personer, familier og husholdninger, et annet gir oversikt over

bedrifter, foretak og konsern og i det tredje registeret er informasjon om eiendommer, adresser, bygninger og boliger samlet. Registerne henter data fra Det sentrale folkeregisteret i Skattedirektoratet, Enhetsregisteret i Brønnøysund og Registeret over grunneiendommer, adresser og bygninger i Statens kartverk. Enhetene i de tre populasjonsregisterne inngår som basisenheter i Statistisk sentralbyrås statistikkssystemer.

Populasjonsregisterne er tilrettelagt for felles bruk med adresse som koblingsnøkkel i et felles registersystem. Dette gir en koordinert og hensiktsmessig administrasjon av basisenhetene i statistikkproduksjonen.

Ny næringsstandard - NACE

Næringskoden inngår som viktig grunndatainformasjon om enheter i næringslivet og offentlig sektor. Som ledd i det statistiske samarbeidet i EØS er næringsstandarden revidert og skal implementeres i Norge. Forordningen krever betydelig tilpassing.

I 2006 ble den norske versjonen av standarden utarbeidet, bl.a. med et tillegg som skal ta hensyn til spesielle forhold i norsk næringsliv. Dette ble gjort i et omfattende samarbeid med bransjene og statistikkbrukerne. Overgangen i Norge vil skje gradvis ved at ny standard innføres i Bedrifts- og foretaksregisteret fra 1. januar 2008. De årlige strukturstatistikkene planlegges publisert etter ny standard for statistikkåret 2008, mens korttidsstatistikkene går over til ny standard fra januar 2009. Av hensyn til kvalitetssikring og sammenliknbarhet i statistikkene vil det være nødvendig med doble kodesett i 2008 og trolig også i 2009. Arbeidet med å implementere den nye næringsstandarden i Statistisk sentralbyrås statistikkssystemer fortsetter med samme styrke i 2008.

Folketellingsstatistikk

Framtidige folke- og boligtellinger skal være registerbaserte. Grunnlaget for dette er etableringen av bolignummer (unik adresse i flerbolighus) i Det sentrale folkeregisteret. Neste folke- og bolig telling er planlagt i 2011. I EU arbeides det med en forordning for folke- og bolig tellinger som ventes vedtatt i løpet av 2007. Det vil bl.a. innebære at internasjonale krav får større vekt enn ved tidligere tellinger. I forkant av tellingen vil det være behov for å oppdatere utdanningsregisteret med informasjon om utdanningsnivå for innvandrere.

Som en oppfølging av boligadresseprosjektet ble det i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 69 (2006-2007) Tilleggsbevilgninger og omprio-

riteringer i statsbudsjettet 2007 bevilget 3,3 mill. kroner til gjennomføring av et prosjekt for å øke andelen med entydig boligadresse i Oslo og Bergen. Etableringen av en entydig boligadresse med kopling til personer registrert i folkeregisteret, er en viktig forutsetning for å gjennomføre en registerbasert folke- og bolig telling.

Statistikk for offentlig sektor - StatRes-prosjektet

StatRes er et system for utvikling og formidling av statistikk og indikatorer om ressursinnsats, aktivitet og resultater for statens virksomhet. StatRes tar utgangspunkt i eksisterende data og statistikk og søker å forbedre og videreutvikle offisiell statistikk for staten innenfor et helhetlig rammeverk. Fase 1 av prosjektet ble avsluttet våren 2006. Arbeidet bestod i å utvikle en modell og et system som sikrer at statistikk og indikatorer presenteres innenfor et konsistent rammeverk, som gir nasjonal og internasjonal sammenliknbarhet.

Fase 2 sikter mot en best mulig utnyttning av eksisterende data og statistikk fra bl.a. statsregnskapet, nasjonalregnskapet og tjenestedata og -statistikk fra noen utvalgte pilotområder. I samarbeid med respektive departementer er det satt i gang arbeid innenfor statlig barnevern, høyere utdanning, spesialisthelsetjenesten og miljø. Parallelt med det statistikkfaglige utviklingsarbeidet er en publiseringsløsning under utvikling. Første publisering er planlagt høsten 2007.

Elektronisk samhandling

Prosjektet gjennomføres i tråd med målsettingene i e-Norge-planen 2009 og Nærings- og handelsdepartementets handlingsplan 'Et enklere Norge'. Statistisk sentralbyrå gjennomfører et omfattende forbedringsarbeid innenfor dette feltet, som omfatter nært samarbeid med andre offentlige virksomheter om innsamling, gjenbruk og formidling av informasjon.

Satsingen på feltet elektronisk samhandling konsentreres om følgende områder:

- Videre samarbeid om utvikling av samvirkende løsninger for brukervennlig innrapportering til offentlig sektor gjennom webløsninger og ved tilrettelegging for direkte innsending fra virksomhetenes administrative systemer.
- Gjenbruk og utveksling av informasjon mellom offentlige etater.
- Samordnet formidling av all offisiell statistikk i Norge.

Statistisk sentralbyrå deltar aktivt i Altinn-samarbeidet. Rapportering til Statistisk sentralbyrå skal i

løpet av 2007 også kunne gjøres via Altinn, og det planlegges ytterligere utvidet bruk i forbindelse med etableringen av Altinn II.

Flere aktiviteter knyttet til samordning og forenkling av innrapportering er igangsatt, blant annet for store foretak. Statistisk sentralbyrå arbeider spesielt med forenklingsarbeid for innrapportering av lønns- og personalopplysninger, herunder fra små og mellomstore bedrifter.

Satsingsprogrammet Elektronisk samhandling avsluttes i løpet av 2008, men vil gi støtet til videre utviklingsarbeider forankret i Statistisk sentralbyrås strategi.

Forskning og analyse

Forskningen i Statistisk sentralbyrå skal bidra til ny kunnskap om økonomisk atferd og om økonomiske virkninger av ulike begivenheter, herunder virkninger av politiske tiltak. Forskningen skal også bidra til å utvikle nye metoder for produksjon og kvalitetsforbedring av statistikken. Eksempler på slik tilbakevirkning fra forskning til statistikkproduksjon er prisindekser, nasjonalregnskap, nasjonalformuesberegninger, prosjekter knyttet til utdanningsstatistikk og statistikk for fordeling og levekår.

Forskning på følgende områder prioriteres særlig:

- *Skatteanalyser og offentlig økonomi.* Skattemodellene oppdateres og stilles til disposisjon for forvaltningen. Tjenester overfor partiene på Stortinget opprettholdes. Arbeidet med å forbedre og utvikle nye mikrobaserte atferdsmodeller for analyse av skattepolitikk fortsetter, med vekt på å utvikle modeller for etterskuddspliktige skattytere. Analyser av offentlige finanser og velferdsstatens finansielle bærekraft og fordelingseffekter videreføres, med vekt på konsekvenser av enkelte typer demografiske endringer.
- *Ressurs- og miljøøkonomi.* Modellutvikling og analyser av energimarkeder videreføres. Koblingen mellom energianalyser, miljøforhold og makromodeller vil bli oppdatert. Analyser av betydningen av teknologiske endringer for energibruk og miljø fortsetter. Det skal arbeides med å videreutvikle indikatorer for bærekraftig utvikling.
- *Makroøkonomiske modeller.* Modellene oppdateres, og samarbeidet med tradisjonelle brukere opprettholdes. En vil styrke arbeidet med makroøkonomisk modellbygging, bl.a. knyttet til effekter av pengepolitikk. Omfanget av anvendte modellanalyser, inkludert konjunkturrapporter, videreføres om lag på dagens nivå.

Det legges opp til å øke omfanget av analyser av mellomlangsigtede problemstillinger.

- *Mikroøkonomiske analyser.* Økonometriske atferdsanalyser av bedrifter og husholdninger basert på mikrodata fortsetter. Det legges vekt bl.a. på betydningen av arbeidskraftens utdanningsnivå for produktivitet og lønn. Resultatene utnyttes i mikro- og makromodellene.
- *Analyser av befolkningsutviklingen.* Arbeid med analyser som kan gi økt innsikt i befolkningsutviklingen, fortsetter. Analyser av dødelighetsutviklingen prioriteres.
- *Utvikling av levekår.* Analyser av samspillet mellom befolkningsutviklingen, levekårsutviklingen og av mekanismer og prosesser som kan forklare nivå og fordeling av ulike levekårskomponenter, fortsetter.

Budsjett 2008

Det foreslås en budsjetttramme for Statistisk sentralbyrå i 2008 på 621,0 mill. kroner. Forslaget innebærer at aktivitetsnivået i all hovedsak kan videreføres.

Det er et mål for Statistisk sentralbyrå å utvikle statistikk for områder som har mangelfull dekning og opprettholde omfanget av den løpende statistikkproduksjonen med minst like god kvalitet og aktualitet som før. Dette vil være sentralt også i 2008. I tillegg vil det bli satset videre på å effektivisere datainnsamlingen og på brukervennlig og effektiv formidling av statistikk og forskningsresultater på www.ssb.no. Det vil bli lagt stor vekt på informasjonssikkerhet og arbeidet med å holde oppgavebyrden på et så lavt nivå som mulig.

Statistisk sentralbyrå overtok statistikkvirksomheten i Norges Bank i 2007. Det første året ble arbeidet finansiert som oppdrag fra Norges Bank. Den overførte statistikkproduksjon fra Norges Bank til Statistisk sentralbyrå er i hovedsak offisiell statistikk som gjøres tilgjengelig for allmennheten. Fra og med 2008 overføres det meste av denne statistikkproduksjonen fra markedsoppdraget (post 21) til statsoppdraget (post 01).

Statistikklovens virkeområde er blitt utvidet til også å omfatte Svalbard. I 2008-budsjettet er det lagt inn ekstra midler til å bygge opp og drive statistikkarbeidet for Svalbard.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, kontorutstyr mv. For 2008 foreslås det bevilget 440,8 mill. kroner under post 01.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Omfanget av brukerfinansierte oppdrag har økt de seneste årene, og for 2008 er oppdragsbudsjettet beregnet til 170,0 mill. kroner.

Ved brukerfinansierte oppdrag blir utgiftene postert på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter. Inntektene fra slike oppdrag skal fullt ut dekke utgiftene og blir postert på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter.

Statistisk sentralbyrå kan overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer

merinntektene på kap. 4620, post 02 Oppdragsinntekter, og slik at ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på post 21, jf. forslag til romertallsvedtak II.2.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten omfatter blant annet en avsetning til arbeidet med å videreutvikle datasikkerhet og datakapasitet på Statistisk sentralbyrås teknologiske plattform.

Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Salgsinntekter	813	300	300
02	Oppdragsinntekter	173 327	185 000	170 000
04	Tvangsmulkt	8 713		
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	191		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	6 001		
18	Refusjon av sykepenger	7 096		
85	Tvangsmulkt		6 500	6 500
	Sum kap. 4620	196 141	191 800	176 800

Post 01 Salgsinntekter

Posten omfatter inntekter fra salg av publikasjoner. Satsingen på Statistisk sentralbyrås internettsider, hvor tjenestene er gratis, har ført til nedgang i salgsinntekter.

Post 02 Oppdragsinntekter

Posten omfatter inntekter fra eksternt finansierte statistikk-, analyse- og forskningsoppdrag. Se også

omtale under kap. 1620, post 21. Oppdragsinntektene i 2008 er beregnet til 170,0 mill. kroner.

Post 85 Tvangsmulkt (tidligere post 04)

Ved manglende overholdelse av oppgaveplikten har Statistisk sentralbyrå med hjemmel i statistikkloven adgang til å ilegge tvangsmulkt. Inntektene fra tvangsmulkt er budsjettert til 6,5 mill. kroner i 2008. Inntektene tilfaller statskassen.

Programkategori 23.40 Andre formål

Utgifter under programkategori 23.40, fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
1630	Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring	21 492	16 500	17 200	4,2
1631	Senter for statlig økonomistyring	240 771	302 000	305 700	1,2
1632	Kompensasjon for merverdiavgift	10 873 288	10 945 000	11 595 000	5,9
1634	Statens innkrevingsentral	236 879	228 100	239 200	4,9
1637	EU-opplysning	4 000	4 200	4 300	2,4
1638	Kjøp av klimavoter		105 000	515 000	390,5
	Sum kategori 23.40	11 376 430	11 600 800	12 676 400	9,3

Kap. 1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	21 492	16 500	17 200
	Sum kap. 1630	21 492	16 500	17 200

Bevilgningen under kap. 1630 går til ulike felles tiltak i staten med formål å styrke økonomistyringen. Kapitlet ble opprettet i 2001, blant annet på bakgrunn av påpekninger fra Riksrevisjonen av gjennomgående svakheter i regnskapsføringen og økonomistyringen i statlige virksomheter. Siden 2003 har bevilgningen også gått til særlige utviklingstiltak innenfor styring av store statlige investeringsprosjekter.

Økonomistyring

Finansdepartementets arbeid med statlig økonomistyring omfatter blant annet fastsettelse og forvaltning av reglement for økonomistyring i staten og andre felles prinsipper og normer for god økonomistyring, og ulike tiltak for å legge til rette for økonomistyringen i statlige virksomheter. Hensikten med tiltakene er å bedre kvaliteten på regnskapsføringen og økonomistyringen i virksomhe-

tene, og legge til rette for best mulig utnyttelse av ressursene.

I 2006 ble bevilgningen blant annet benyttet på følgende prioriterte områder:

- Styrking av Senter for statlig økonomistyrings arbeid med tiltak for kompetanseutvikling, rådgivning og metodeutvikling for departementene og statlige virksomheter
- Utvikling og utprøving av felles standarder for regnskapsføring i statlige virksomheter, basert på periodiseringsprinsippet
- Delfinansiering av et prosjekt for innføring av en elektronisk fakturaløsning til kunder hos Senter for statlig økonomistyring
- Gjennomføring av et forprosjekt for ny databasplattform for statsregnskapet

For 2008 planlegges blant annet følgende tiltak og videreføring av arbeid som er startet i 2007:

- Tiltak for kompetanseutvikling, rådgivning og metodeutvikling for departementene og statlige virksomheter
- Tiltak vedrørende videreutvikling og bruk av felles standarder for regnskapsføring i statlige virksomheter basert på periodiseringsprinsippet, jf. omtale i Gul bok 2008
- Gjennomføring av et prosjekt for nytt system for mottak av regnskapsdata til statsregnskapet

For 2008 anslås utgifter på til sammen 10,2 mill kroner til arbeidet med å styrke den statlige økonomistyringen. Det vises videre til omtale av statlig økonomistyring i Gul bok 2008, kap. 9.

Prosjektstyring

Siden 2000 har statlige investeringsprosjekter med anslått kostnad over 500 mill. kroner vært undergitt særskilt kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsunderlag. Kvalitetssikringen utføres av særlig kvalifiserte, private virksomheter som har inngått rammeavtale med Finansdepartementet. Det ble 10. juni 2005 inngått ny rammeavtale, hvor ordningen ble utvidet til også å gjelde konseptvalget. Det er gjort nærmere rede for dette i Gul Bok for 2005, kap. 10.2. Kvalitetssikringen utføres etter dette i to trinn:

- Kvalitetssikring av konseptvalget ved fullført forstudie (KS 1)
- Kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsunderlag ved fullført forprosjekt, eller i detaljprosjekteringsfasen for enkelte prosjekter (KS 2)

Det er per 1. september 2007 foretatt 7 avrop (bestillinger) på den gjeldende rammeavtalen vedrørende KS 1 og 24 avrop vedrørende KS 2. Forskjellen i antall skyldes i det vesentligste at det er lagt til grunn en gradvis implementering av KS 1-ordningen.

For å følge opp kvalitetssikringsarbeidet ble det allerede i forrige rammeavtaleperiode etablert et eget forskningsprogram – Concept-programmet. Programmet involverer et bredt spekter av akademiske fagområder, men er organisatorisk forankret ved NTNU og SINTEF. Hovedprogramfasen startet i 2002, med fullfinansiering over denne budsjettposten.

Utvidelsen av kvalitetssikringssystemet har medført nye utfordringer for Concept-programmet av både kvantitativ og kvalitativ art. Forskningsaktivitetene omfatter nå både KS 1 og KS 2, og det har blitt behov for å følge et større antall kvalitetssikringer enn tidligere. Concept-programmet har dessuten måttet arbeide med metodeutvikling over et større faglig spekter. Dette arbeidet vil bli videreført i 2008.

I den forrige rammeavtaleperioden ble det foretatt 52 avrop. Etter hvert som disse prosjektene blir fullført, arbeides det med å trekke ut erfaringsdata som er sammenlignbare på tvers av prosjektene. Dataene vil bli bearbeidet og analysert med sikte på å kunne formidle ny kunnskap til beslutningstakere og kvalitetssikrere.

Det vil for øvrig fortsatt bli gjennomført forskningsaktiviteter knyttet til avgrensede, spesifikke problemstillinger.

Det anslås for 2008 utgifter til Concept-programmet på 7,0 mill. kroner. Dette er samme nivå som i saldert budsjett for 2007.

Kap. 1631 Senter for statlig økonomistyring

Post	Betegnelse	(i 1 000 kr)		
		Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	240 771	248 700	268 400
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>		53 300	37 300
	Sum kap. 1631	240 771	302 000	305 700

Formål, hovedmål og organisering

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) ble etablert 1. januar 2004 som et ekspertorgan for økonomistyring i staten. SSØ skal bidra til effektiv ressursbruk i staten ved å tilrettelegge for god økonomistyring og levere økonomitjenester til statlige virksomheter. Hovedfunksjonene er knyttet til forvaltning av økonomiregelverket i staten, til forvalt-

ning av konsernsystemene for statsregnskapet og statens konsernkontoordning og til å levere lønns- og regnskapstjenester til statlige forvaltningsvirksomheter.

Hovedmålene for SSØ er:

- SSØ skal levere hensiktsmessige og effektive økonomitjenester og styringsinformasjon til statlige virksomheter.

- SSØ skal utvikle og overføre kompetanse innenfor økonomistyring og samfunnsøkonomisk analyse, tilpasset statlige virksomheters behov.
- SSØ skal forvalte det statlige økonomiregverket og ivareta operative funksjoner knyttet til statsregnskapet og statlig betalingsformidling.
- SSØ skal bidra til utnyttelse av synergier og stordriftsfordeler med utgangspunkt i statens samlede behov for effektiv ressursbruk.

SSØ tilbyr kompetansetiltak, metodeutvikling, veiledning og rådgiving, i tillegg til analyse og informasjonsformidling innenfor sitt ansvarsområde. Dette omfatter bl.a. fagområdene

- mål- og resultatstyring, resultatmålinger og resultatinformasjon
- virksomhetsstyring og risikostyring
- tilskuddsforvaltning
- evalueringer av styringsmessig karakter
- samfunnsøkonomiske analyser

SSØ er organisert med en sentral enhet i Oslo og seks regionkontorer – i Tromsø, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Drammen og Hamar. Underlagt regionkontoret i Tromsø er det også et kontor i Vadsø. SSØ hadde per 1. mars 2007 en bemanning tilsvarende 281 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I.

Mål og resultater 2006

Nedenfor følger en nærmere beskrivelse av SSØs hovedmål og resultater for driften i 2006.

Hovedmål 1: SSØ skal levere hensiktsmessige og effektive økonomitjenester og styringsinformasjon til statlige virksomheter

SSØ tilbyr økonomitjenester til statlige virksomheter. SSØ skal oppnå stordriftsfordeler for staten ved å tilby standardiserte systemløsninger innenfor budsjett og regnskap samt lønn og personal med tilhørende tjenester. Små og mellomstore virksomheter utgjør en stor del av SSØs kunder. Ved utgangen av 2006 leverte SSØ lønnstjenester til ca. 70 pst. av statlige virksomheter, mens disse virksomhetene utgjør om lag 55 pst. av lønnsmassen i staten. En noe mindre andel av virksomhetene mottar regnskapstjenester fra SSØ.

Omfanget av tjenester har økt noe gjennom 2006. Dette skyldes bl.a. innføring av nytt tilbud om elektronisk fakturabehandling og at flere kunder har gått over til nytt lønns- og personaladministrasjonssystem med et bredere tjenestespekter. I tillegg er det satt i gang forsøksdrift hos utvalgte kunder med IT-verktøy for prosjektoppfølgning og

oppfølging av eiendeler. Kundemassen har også økt noe gjennom 2006.

Flere statlige virksomheter samordner administrative funksjoner for sine enheter, noe som medfører at kundemassen endrer seg i retning av færre, men mer omfattende kundeforhold. Dette bidrar til mer effektive prosesser innenfor økonomiområdet, samtidig som behovet for bedre og mer styringsinformasjon øker. SSØ har bistått i flere oppdrag for å etablere felles kontoplaner, økonomihåndbøker og bedre strukturer innenfor mål- og resultatstyring.

SSØs satsing på elektronisk fakturabehandling (EFB) i statlige virksomheter har gitt store administrative besparelser og bidratt til bedre kvalitet i økonomistyringen. Omfanget av fakturaer gjennom EFB har økt fra 800 per måned i 2005 til over 36 000 per måned i 2006. I mars 2007 utgjorde årsvolumet 75 pst. av kundenes samlede fakturavolum.

I 2006 ble det foretatt en replanlegging av innføringen av nytt personal- og lønnsystem i staten – OPAL-prosjektet. Utrulling, som startet i 2005, ble bremsset for å legge grunnlaget for en bedre gevinstrealisering for staten av dette prosjektet.

Hovedmål 2: SSØ skal utvikle og overføre kompetanse innenfor økonomistyring og samfunnsøkonomisk analyse, tilpasset statlige virksomheters behov

SSØ har økt leveransene innenfor alle hovedkategorier av tjenester på dette området, dvs. veiledere, metodeutvikling, kurs, veiledning og rådgiving, samt bistand til å gjennomføre analyser og evalueringer. Tjenestene er tilgjengelige for alle statlige virksomheter og skal bidra til at de kan forbedre sin virksomhets- og økonomistyring. Det ble i 2006 utgitt tre nye veiledere om henholdsvis resultatmåling, gevinstrealisering av IKT-prosjekter og behandling av usikkerhet i samfunnsøkonomiske analyser. Et metodedokument om risikostyring i staten, som ble ferdigstilt i desember 2005, ble lansert og er tatt i bruk i statlige virksomheter.

Kurs og andre kompetansetiltak i regi av SSØ bygger på prinsippene og standardene i regelverket for økonomistyring i staten (økonomiregverket) og på metoder som SSØ har utviklet og tilpasset for bruk i statlige virksomheter. Det ble holdt 35 kurs med om lag 800 deltakere i 2006. Nærmere 1 500 personer deltok på kurs og lanserings- og frokostseminarer i regi av SSØ. Interessen er særlig stor på områder som risikostyring og resultatmålinger, der det foreligger nye veiledere. Etter en anbudskonkurranse høsten 2006 har SSØ innledet et utdanningssamarbeid med Handelshøyskolen

BI for å heve kompetansen innenfor fagområdet virksomhets- og økonomistyring for ansatte i staten.

Hovedmål 3: SSØ skal forvalte det statlige økonomiregelverket og ivareta operative funksjoner knyttet til statsregnskapet og statlig betalingsformidling

SSØ har fått delegert forvaltningsansvar fra Finansdepartementet og ivaretar en myndighetsrolle overfor alle statlige virksomheter ved forvaltningen av økonomiregelverket, med unntak av fagansvaret for etatsstyring som forvaltes av Finansdepartementet.

Det internettbaserte veiledningsmaterialet Ordsøk ble utvidet og oppdatert med ord og begreper på en rekke områder innenfor statlig økonomistyring. I 2006 ble det registrert nærmere 30 000 treff på Ordsøk.

SSØ har ansvaret for forvaltning og drift av statsregnskapet. Statlige virksomheter skal månedlig sende regnskapsrapporter til statsregnskapet etter de bestemmelser og standarder som er fastsatt av Finansdepartementet. I 2006 rapporterte 286 statlige regnskapsførere til statsregnskapet.

SSØ fikk i 2006 delegert ansvar fra Finansdepartementet for inngåelse av rammeavtaler med private banker innenfor betalingsområdet. SSØ har i 2006, etter gjennomføring av en anbudskonkurranse, inngått rammeavtaler og tilleggsavtaler med DnB NOR Bank ASA, Nordea Bank Norge ASA og SpareBank1 Alliansen. Inngåelse av nye rammeavtaler på betalingsområdet har samlet sett medført en besparelse for staten sammenliknet med tidligere bankavtaler.

I løpet av 2006 gjennomførte SSØ et prosjekt som oppdaterte og effektiviserte statsregnskapets databaseplattform og forbedret rapporteringsprosessene.

Siden 2005 har 10 statlige pilotvirksomheter ført sine interne virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet etter mønster fra regnskapsprinsipper i privat sektor, jf. omtale i Gul bok 2007 og 2008. Formålet er å framskaffe bedre kostnadsinformasjon, slik at ressursbruken kan bli mer effektiv. Det er i prosjektet utviklet en statlig kontoplan og statlige regnskapsstandarder, som bl.a. tar hensyn til problemstillinger som er spesifikke for statlige virksomheter. Standardene er under videreutvikling i samarbeid med pilotene. Høsten 2006 ble ansvaret for videreføringen av prosjektet, fram til ny evaluering i 2009, overført fra Finansdepartementet til SSØ. I prosjektet følger en opp pilotvirksomhetenes regnskapsrapporteringer, basert på de fastsatte statlige regnskapsstandarder. En har

videre økt ressursinnsatsen i prosjektet for å utprøve og vurdere hvordan regnskapsinformasjon kan benyttes til å bedre virksomhetsstyringen og departementenes etatsstyring.

Hovedmål 4: SSØ skal bidra til utnyttelse av synergier og stordriftsfordeler med utgangspunkt i statens samlede behov for effektiv ressursbruk

Med utgangspunkt i SSØs visjon om «effektiv ressursbruk i staten» arbeider SSØ med et bredt sett av tiltak for å bidra til å hente ut synergier og stordriftsfordeler for staten innenfor virksomhets- og økonomistyring. Økte krav til effektiv ressursbruk i staten innebærer økt oppmerksomhet på mulighetene for besparelser ved samarbeid, felles tiltak og felles tjenester, selv om virksomhetene har svært ulike mål. Det registreres en stadig økende etterspørsel etter metoder, veiledere, analyser og kompetansetiltak. Gjennom læring og bruk av felles tjenester får statlige virksomheter mulighet til å utnytte beste praksis.

SSØ viderefører arbeidet med å tilrettelegge for prosesser på tvers av virksomhetene og tilby fellestjenester på områder som kan benyttes av mange virksomheter. Innføring av elektronisk fakturabehandling har bidratt til vesentlige effektiviseringsgevinster hos SSØs kunder og gir bedre kvalitet i økonomistyringen.

I 2006 ble det gjennomført sammenliknende studier (benchmarking) med andre leverandører i offentlig og privat sektor av økonomitjenester. Slike undersøkelser bidrar til å synliggjøre hvor godt SSØ utnytter sine ressurser og potensielle stordriftsfordeler. Resultatet av undersøkelsen viser at SSØ framstår som en effektiv tjenesteleverandør av lønns- og regnskapstjenester for statlige virksomheter, også målt i forhold til privat sektor.

Evaluering av SSØ

En evaluering av SSØ i 2006 viser at omstillingsprosessen ved etableringen har vært gjennomført på en god måte. Oppgave- og ansvarsfordelingen mellom Finansdepartementet og underliggende virksomheter er nå mer effektiv og hensiktsmessig enn før opprettelsen av SSØ. Evalueringen viser at SSØ har hatt en positiv utvikling på oppgaver knyttet til forvaltningen av økonomiregelverket, veiledning og kompetansetiltak. Håndteringen av oppgaver vedrørende statsregnskapet, statlig betalingsformidling og regnskapstjenester er god. Evalueringen peker på at innføringen av nytt lønns- og personalsystem har krevd mer ressurser av organisasjonen enn forutsatt. Dette har bidratt til

kapasitetsproblemer og til at SSØ har hatt begrensede muligheter for å øke ressursinnsatsen som ønsket på andre områder. Det vises for øvrig til egen omtale av dette prosjektet nedenfor. Evalueringen peker på at SSØ, med de tiltakene som er gjennomført for å løse utfordringene med nytt lønns- og personalsystem, vil ha gode muligheter til i større grad å oppnå målene som ble satt ved etableringen av senteret.

Utfordringer

SSØs utfordringer i årene framover tar utgangspunkt i Finansdepartementets mål om effektiv ressursbruk i staten, der SSØs rolle er å tilrettelegge for økonomistyring i staten og levere effektive økonomitjenester til statlige virksomheter.

En viktig utfordring for SSØ i 2008 blir ytterligere å styrke det faglige fellesskapet i staten innenfor god virksomhets- og økonomistyring. Dette innebærer videreutvikling av eksisterende tjenester og tiltak som gir økt bruk av SSØs metoder, kompetansetiltak og veiledning til statlige virksomheter. SSØ er et kompetansesenter for bruk av samfunnsøkonomiske analyser og evalueringer i staten. Finansdepartementet ønsker å øke bruken av evalueringer i styringsmessige sammenhenger.

I 2008 avsluttes OPAL-prosjektet for innføring av SAP HR som lønns- og personalsystem for SSØs kunder. Det vises til omtale nedenfor.

SSØ vil i 2008 videreutvikle brukervennlige, standardiserte tjenester innenfor eksisterende systemportefølje. Mulighetene for uthenting av stordriftsfordeler henger i stor grad sammen med at SSØ leverer standardiserte økonomitjenester til sine kunder. Hensynet til kundenes individuelle behov må derfor veies opp mot effektiv ressursbruk i staten under ett.

Hoveddelen av SSØs kunder har innført elektronisk fakturabehandling ved inngangen til 2008. Det forventes at tallet på fakturaer som behandles elektronisk, i 2008 vil overstige 500 000, tilsvarende snaut 85 pst. av kundenes fakturagrunnlag.

I tillegg til ovennevnte vil de viktigste utfordringene for SSØ i årene framover være å bidra til:

- at kompetansen innen økonomistyring i statlige virksomheter styrkes
- at virksomhetene bruker risikovurdering og internkontroll som aktive virkemidler i sin interne styring
- at samfunnsøkonomiske analyser og evalueringer benyttes i større grad enn i dag
- at kostnadsinformasjon og resultatmålinger forbedres og utvikles som styringsverktøy i staten

- at statlige virksomheter får frigjort ressurser gjennom økt bruk av elektroniske arbeidsprosesser i økonomiforvaltningen
- at kvaliteten på rapporteringen til statsregnskapet opprettholdes.

Nytt lønns- og personalsystem

Det vises til omtale av prosjektet for innføring av nytt lønns- og personalsystem for statlige virksomheter, det såkalte OPAL-prosjektet, i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet. Denne løsningen rulles nå ut til alle SSØs kunder på lønns- og personaltjenester etter at prosjektet ble replanlagt og løsningen forbedret i løpet av 2006. Prosjektet planlegges slutført ved utgangen av 2008, og per 30. juni 2007 hadde i alt 62 pst. av virksomhetene som er lønnskunder hos SSØ, tatt systemet i bruk. Når alle kundene har tatt systemet i bruk, vil om lag 63 000 ansatte i statsforvaltningen få utbetalt lønn gjennom dette systemet.

For SSØ er det en særlig utfordring å legge til rette for at kundene kan bruke systemet på en måte som henter ut stordriftsfordelene for staten under ett. I denne forbindelse er det viktig at ansatte selv registrerer lønnsdata, slik at en unngår dobbeltarbeid. Prosjektet bidrar til fornying og effektivisering gjennom bruk av moderne elektroniske arbeidsprosesser for ansatte og ledere.

SSØs tjenestetilbud er basert på tre definerte tjenestemodeller, tilpasset kundevirksomhetens størrelse og kompleksitet. Muligheten for uthenting av stordriftsfordeler henger i stor grad sammen med at SSØ leverer et klart definert, standardisert og effektivt tjenestetilbud til sine kunder. Hensynet til kundenes individuelle behov må derfor veies opp mot SSØs hovedmål om effektiv ressursbruk for staten under ett.

Kostnadsrammen for prosjektet i perioden 2004-2008 er på om lag 218 mill. kroner. Dette er en økning på 8,0 mill. kroner i forhold til den informasjon som ble lagt fram i St.prp. nr. 1 (2006-2007). Beløpet på 8,0 mill. kroner var bevilget og utgiftsført i 2006, men ble ved en feil ikke regnet med i tidligere kostnadsramme. Endringen påvirker ikke andelen på 28 mill. kroner som belastes SSØs kunder i form av viderefakturering av lisenskostnader. Den påvirker heller ikke bevilgningsbehovet i årene 2007-2008.

Mål og budsjett 2008

Det vises til omtale av SSØs hovedmål ovenfor.

Den underliggende målstruktur (kvalitative og kvantitative resultatmål) fastsettes i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Senter for

statlig økonomistyring i forbindelse med utforming av tildelingsbrev til SSØ for 2008. I hovedsak vil de viktigste styringsparameterne for 2008 tilsvare dem som ble anvendt for 2006, og tilskittede resultater i 2008 skal generelt være minst like gode som oppnådde resultater i 2006, jf. rapportomtalen foran.

Den foreslåtte bevilgningen skal brukes i samsvar med de formål og hovedoppgaver som er omtalt foran. SSØs budsjetteramme for 2008 foreslås satt til 305,7 mill. kroner. Reelt er dette en reduksjon i forhold til saldert budsjett for 2007. Reduksjonen skyldes hovedsakelig engangsutgifter i 2007.

I forbindelse med avviklingen av Statskonsult AS og etableringen av et nytt forvaltningsorgan under Fornyings- og administrasjonsdepartementet har Regjeringen lagt opp til at det nye forvaltningsorganet og Senter for statlig økonomistyring ikke skal bygge opp overlappende kompetanse eller ha tilbud på de samme fagområdene, jf. St.prp. nr. 69 (2006-2007) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2007. Etter en vurdering av oppgaver og ressurser i de to virksomhetene er 2,9 mill. kroner knyttet til statlig økonomistyring som videreføres fra Statskonsult AS,

overført fra det nye forvaltningsorganet til SSØ i tråd med ansvarsdelingen.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, drift og innkjøp av kontorutstyr, drift og innkjøp av IT-utstyr mv. Beløpet inkluderer også direkte utgifter til lønnskjøring for andre statlige virksomheter hos ekstern leverandør. Det foreslås bevilget 268,4 mill. kroner under post 01.

SSØ vil ha inntekter i forbindelse med utføring av tjenester for andre statlige virksomheter og enkelte andre inntekter. På grunn av usikkerhet om størrelsen på inntektene ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1631, post 01 Driftsutgifter, med et beløp tilsvarende merinntekter under kap. 4631, post 01 Økonomitjenester og post 02 Andre inntekter, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Posten omfatter prosjektkostnader i sentral prosjektledelse og regionapparatet i forbindelse med innføring av SAP HR hos kundene. Det foreslås bevilget 37,3 mill. kroner under post 21.

Kap. 4631 Senter for statlig økonomistyring

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Økonomitjenester	33 326	43 900	43 000
02	Andre inntekter	10 114		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	428		
18	Refusjon av sykepenger	2 655		
	Sum kap. 4631	46 523	43 900	43 000

Post 01 Økonomitjenester

Posten omfatter betaling fra kunder til dekning av direkte utgifter ved lønnskjøring og elektronisk fakturabehandling, lisensutgifter og kursutgifter.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfatter andre, ikke budsjetterte inntekter. Disse inntektene er redusert fra 2007 pga. endret fordeling mellom postene 01 og 02.

Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, <i>overslagsbevilgning</i>	9 780 207	9 700 000	10 300 000
72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 093 081	1 245 000	1 295 000
	Sum kap. 1632	10 873 288	10 945 000	11 595 000

Post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, overslagsbevilgning

Med virkning fra 1. januar 2004 ble det innført en generell ordning hvor kommuner og fylkeskommuner kompenseres for merverdiavgift på i utgangspunktet alle anskaffelser av varer og tjenester. Hensikten med ordningen er at merverdiavgiften i minst mulig grad skal påvirke kommunenes beslutninger om å produsere avgiftspliktige tjenester med egne ansatte eller kjøpe dem fra private. Ordningen ble finansiert av kommunesektoren selv gjennom en reduksjon i kommunenes frie inntekter.

I saldert budsjett for 2007 ble det lagt til grunn en utgift på 9 700 mill. kroner på denne posten. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2007 ble dette på grunn av en høyere vekst i utbetalingene enn forventet, oppjustert med 200 mill. kroner til 9 900 mill. kroner. Tall fra Skattedirektoratet viser at veksten i utbetalingene 1. halvår 2007 har vært over 10 pst. sammenliknet med samme periode i 2006. En høyere vekst enn lagt til grunn gjennom 2007 vil kunne påvirke anslagene for 2008. Det har imidlertid vært en viss variasjon i utbetalingene mellom terminene, og veksten er ikke entydig. Samtidig vil utviklingen i utbetalingene særlig påvirkes av utviklingen i investeringsnivået i kommunesektoren. Fra 1. halvår 2006 til 1. halvår 2007 var realveksten i kommunale investeringer om lag 15 pst. Det forventes lavere vekst i 2. halvår 2007 og i 2008. Det vises også til at ESA har påpekt at deler av ordningen har vært ulovlig, og det foreslås derfor en begrensning i ordningen fra 1. januar 2008, med tilhørende tilbakebetaling av ulovlig støtte. Dette trekker i retning av at utbetalingene for 2008 vil bli noe mindre enn i 2007, selv om omfanget av begrensningen er liten. Dette er nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Det foreslås at utgiftene for 2008 justeres opp med en foreløpig anslått samlet nominell vekst i merverdiavgiftsinntektene fra 2007 til 2008 på 4 pst. For 2008 foreslås det en bevilgning på 10,3 mrd. kroner.

Rent praktisk er kompensasjonsordningen innrettet slik at kommunene sender oppgaver over merverdiavgiftskompensasjon til avgiftsmyndighetene annenhver måned slik som i det ordinære merverdiavgiftssystemet, men det er også mulig å levere årsoppgaver. Utbetalingene skal skje fortløpende og innen tre uker. Dokumentasjonskravene i forbindelse med innsending av kompensasjonskrav er blitt forenklet, ved at kravene kun skal vedlegges revisorbekreftelse. I tillegg kan kompensasjonskrav fra private tjenesteprodusenter sendes direkte til avgiftsmyndighetene og ikke via kommunen, slik som i den tidligere ordningen. Det er videre innført en minstegrense på 20 000 kroner for kompensasjonsbeløp per år for at virksomheter skal komme inn i ordningen. Ordningen gjelder også enkelte private og ideelle virksomheter, og det er opprettet en egen tilskuddspost for disse, jf. post 72.

I St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, er det gitt en nærmere vurdering av disse ordningene.

Post 72 Tilskudd til private og ideelle virksomheter, overslagsbevilgning

For ikke å skape konkurransevidringer mellom kommunal og privat produksjon av sentrale velferdstjenester, omfattes også private og ideelle virksomheter i noen grad av ordningen. Dette gjelder private og ideelle virksomheter som utfører slike sosiale tjenester og helse- og undervisningstjenester som kommunene ved lov er pålagt å utføre. Det er på disse områdene det må antas at kommunene i størst grad gjennom kompensasjonsordningen vil kunne få en konkurransefordel framfor private virksomheter uten avgiftsplikt. De private og ideelle virksomheter som omfattes av ordningen, skal sende krav etter samme kriterier som kommunene (jf. post 61), men direkte til det lokale fylkesskattekontor.

Det foreslås bevilget 1 295 mill. kroner under denne posten for 2008.

Kap. 1634 Statens innkrevingsentral

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	236 879	228 100	239 200
	Sum kap. 1634	236 879	228 100	239 200

Formål, hovedoppgaver og organisering

Det overordnede mål for Statens innkrevingsentral (SI) er å sørge for effektiv og korrekt innkreving på vegne av oppdragsgiver. SI skal også drifte SIAN – et felles saksbehandlersystem for SI og de alminnelige namsmenn – og være driftssentral for økonomisystemtjenester til politi- og lensmannsetaten.

Virksomheten er lokalisert til Mo i Rana og hadde per 1. mars 2007 en bemanning tilsvarende 326 årsverk, jf. pkt. 4.4 i del I. I 2006 hadde SI 17 oppdragsgivere.

Mål og resultater 2006

SIs driftsresultater vurderes i forhold til tre fastsatte hovedmål for virksomheten, jf. nedenfor.

Hovedmål 1: Innkreving av krav skal være effektiv

SI skal sikre effektiv innkreving av straffekrav, utstedt av justismyndighetene, og av avgifter, gebyrer og misligholdte krav for andre statlige virksomheter.

Tabell 5.19 Statens innkrevingsentral – registrerte krav og innkrevd beløp

	2004	2005	2006
Antall registrerte krav (i hele 1 000)	751	760	959
* Straffekrav	305	319	337
* Andre kravtyper	446	441	622
Totalt innkrevd beløp (i mill. kroner)	2 141	2 200	2 929
* Straffekrav	969	1 091	1 317
* Andre kravtyper	1 172	1 109	1 612

Tabell 5.19 viser at både antall registrerte krav og inntektsført beløp økte betydelig fra 2005 til 2006. I 2006 ble det blant annet inntektsført 678 mill. kroner fra forelegg i trafikksaker, mot 578 mill. kroner i 2005. Det var videre en stor økning i vanlige forelegg, der det i 2006 ble inntektsført 406 mill. kroner, mot 247 mill. kroner i 2005. Innkreving av rettsgebyr var en ny oppgave for SI i 2006,

og for denne typen krav ble det inntektsført 317 mill. kroner.

For å kunne vurdere om hovedmålet er nådd, har SI i forståelse med Finansdepartementet satt mål for andel saker per kravtype som skal være ferdigbehandlet innen tre år etter at innkreving ble iverksatt. Mål og resultater for 2006 samt resultater for de to foregående år er vist i tabell 5.20.

Tabell 5.20 Statens innkrevingsentral – innkrevings effektivitet¹

Kravtype	Resultat for 2004 (pst.)	Resultat for 2005 (pst.)	Resultatmål 2006 (pst.)	Resultat for 2006 (pst.)
Bøter	92,4	93,6	93	94,7
Erstatninger	85,9	86,0	85	85,0
Inndragninger	76,4	76,7	77	77,4
Saksomkostninger	67,4	66,9	68	68,6
Misligholdte studielån	12,2	17,4	10	11,0
Misligholdt kringkastingsavgift	95,7	94,5	95	95,6
Misligholdt årsavgift på motorvogn	74,3	94,5	90	94,9
Forsinkelsesgebyr etter regnskapsloven	94,3	96,6	92	97,7
Gebyr etter sjødyktighetsloven	97,4	97,9	98	98,4

¹ Andel saker per kravtype ferdigbehandlet innen tre år etter at innkreving ble iverksatt.

Tabellen viser at resultatene er i samsvar med eller bedre enn resultatmålet for alle kravtyper. Som tabellen viser, er resultatmålet vesentlig lavere for misligholdte studielån enn for de øvrige kravtypene. Det skyldes først og fremst at hvert enkelt krav er stort, og at SI overtar sakene først etter at det er konstatert grovt og vedvarende mislighold.

Resultatene viser en forbedring av resultatene for seks av ni kravtyper i forhold til 2004 og syv av ni kravtyper i forhold til 2005. Samlet vurderes den relative måloppnåelsen som høy, noe som indikerer en formåls effektiv drift. Resultatene må imidlertid også ses i sammenheng med den generelle konjunktursituasjonen.

Hovedmål 2: Innkrevingsarbeidet skal kjennetegnes av høy produktivitet og god kvalitet

SI skal utnytte sine ressurser best mulig og vektlegge likebehandling og rettssikkerhet i innkrevingsarbeidet.

Produktivitet

Det ble for 2006 anvendt tre indikatorer som kan belyse virksomhetens produktivitet.

Tabell 5.21 Statens innkrevingsentral – produktivitet utvikling

	Resultat for 2004	Resultat for 2005	Resultatmål for 2006	Resultat for 2006
Innkrevd beløp per årsverk (i 1 000 kroner)	7 873	8 333	8 580	10 460
Ferdigbehandlede saker per årsverk (antall)	2 640	2 688	2 770	3 173
Produktivitetsindeks (saksbehandling per årsverk) ¹	10 362	10 789	11 113	11 280

¹ Ny indikator f.o.m. 2006

Alle indikatorene forteller om en positiv produktivitet utvikling. Innkrevd beløp per årsverk økte med 32,8 pst. sammenliknet med 2004 og 25,5 pst. sammenliknet med 2005. Antall ferdigbehandlede saker per årsverk økte med 20,2 pst. i forhold til 2004 og 18,0 pst. i forhold til 2005. Produktivitetsindeksen (som angir saksbehandling per årsverk når sakene er vektet for kompleksitet) økte med 8,9 pst. sammenliknet med 2004 og 4,6 pst. sammenliknet med 2005, jf. tabell 5.21. Samlet sett

indikerer utviklingen etter departementets vurdering en mer kostnadseffektiv drift.

Kvalitet

Det er et mål at SI ikke skal tape klagesaker i retten på grunn av feil i saksbehandlingen eller lovanvendelsen. I 2006 fikk SI medhold i 36 av 37 klagesaker, noe departementet anser som meget tilfredsstillende.

Tabell 5.22 Statens innkrevingsentral – servicegrad

Avdeling	Resultatmål	Resultat 2005	Resultat 2006
Kreditoravdelingen	Servicegrad på telefon: 80 pst. innen 1 min.	78,2 pst.	74,4 pst.
	Gjennomsnittlig behandlingstid skriftlige henvendelser – 4 uker	3,3 uker	3,5 uker
	Gjennomsnittlig behandlingstid forberedende erstatning – 2 uker	2,3 uker	2,7 uker
Namsmanns- avdelingen	Servicegrad på telefon: 70 pst. innen 2 min.	69,0 pst.	64,4 pst.
	Behandlingstid skriftlige henvendelser knyttet til utlegg – 3 uker	Alle henvendelser besvart innen fristen	Alle henvendelser besvart innen fristen

Resultatene for servicegrad i kreditoravdelingen og namsmannsavdelingen viser at SI har relativt rask betjening av telefonhenvendelsene, og kort behandlingstid for skriftlige henvendelser, jf. tabell 5.22. Resultatene er imidlertid noe svakere enn i 2005.

Hovedmål 3: Driftssentralfunksjonen skal ha god kvalitet

SI skal sikre at virksomhetens økonomitjenester til politi- og lensmannsetaten holder god kvalitet. De mål som var satt for faglig utøvelse av denne delen av virksomheten i 2006, ble realisert. Det ble i 2006 gjennomført en brukerundersøkelse knyttet til økonomitjenestene, og resultatene fra denne undersøkelsen var i hovedsak positive.

Samlet resultatvurdering

I forhold til fastsatte hovedmål for virksomheten vurderer departementet driftsresultatene i 2006 som klart tilfredsstillende, og stort sett bedre enn i de foregående to årene. Innkrevningen av de ulike typer krav indikerer formåls effektiv drift. Antall innregistrerte krav og inntektsført beløp har økt betydelig. Det har også vært en markert økning i innkrevd beløp per årsverk. Resultatene tyder på kostnadseffektiv drift, men må også ses i sammenheng med den gode økonomiske situasjonen i Norge. Statens innkrevingsentral har relativt rask betjening av telefoner og kort behandlingstid på skriftlige henvendelser, og departementet vurderer SIs service overfor brukerne (debitorene) som tilfredsstillende, men med potensial for forbedring.

SIs økonomitjenester til politi- og lensmannsetaten er også tilfredsstillende.

Sentrale utfordringer og tiltak

Utvidet registrering av utleggsforretninger og samordning av utleggstrekk

I Ot.prp. nr. 66 (2004-2005) Om endringer i lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring og andre lover, foreslo Regjeringen regler om utvidet registrering av utleggsforretninger i Løsøreregisteret og om samordning av utleggstrekk fra forskjellige namsmyndigheter. Endringene ble vedtatt ved lov 17. juni 2005 nr. 89. Det vises også til omtale av samordning av utleggstrekk i St.prp. nr. 66 (2005-2006) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2006 og i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for Finansdepartementet.

Alle utleggsforretninger, herunder også der det er konstatert «intet til utlegg», skal registreres i Løsøreregisteret slik at dette blir et godt verktøy for kredittvurderinger. Registrering og oppslag for de ulike namsmyndighetene vil koordineres av SI og viderefremmes fra SI til Løsøreregisteret. SI startet i slutten av 2006 arbeidet med å utvikle en database der utlegg fra både alminnelige namsmenn og særnamsmenn registreres. Utviklingen av systemet har pågått også i 2007. Videre vil SI i løpet av 2007 gjennomføre tilpasninger i kilde-systemet SIAN som skal avlevere utleggsinformasjon til utleggsdatabasen. I første omgang vil en overføre SIs og alminnelige namsmenns utleggstrekk og alminnelige namsmenns «intet til utlegg» til utleggsdatabasen og til Løsøreregisteret. Det tas sikte på å sette denne delen i produksjon i løpet av 2008.

Samarbeid mellom SI og det ordinære namsmannsapparatet

Felles saksbehandlerløsning for SI og politi- og lensmannsetaten (SIAN) ble senest omtalt i St.prp. nr. 1 (2006-2007) for både Finansdepartementet og Justis- og politidepartementet. Saksbehandlerløsningen ble tatt i bruk av alle namsmenn i 2006. Etter at systemet ble tatt i bruk, er det foretatt flere forbedringer og utvidelser av funksjonaliteten. Det gjenstår noen mindre utbedringer av løsningen, og disse vil bli utført i løpet av 2007.

Mål og budsjett 2008

Finansdepartementet har fastsatt følgende hovedmål for Statens innkrevingsentral for 2008:

- Innkrevingen skal være effektiv
- Innkrevingsarbeidet skal ha god kvalitet
- Virksomheten skal være serviceorientert
- Driftssentralfunksjonen skal ha god kvalitet

Den underliggende målstruktur (kvalitative og kvantitative resultatmål) fastsettes i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og SI i forbindelse med utforming av departementets tildelings-

brev til virksomheten for 2008. I hovedsak vil de viktigste styringsparameterne for 2008 tilsvare dem som ble anvendt for 2006, og tilsiktede resultater i 2008 skal generelt være like gode som eller bedre enn oppnådde resultater i 2006, jf. for øvrig rapportomtalen foran, der det framgår enkelte forbedringsmuligheter.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter lønnsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leie og drift av kontorlokaler, reiser, kontorutstyr, drift og innkjøp av IT-utstyr mv. For 2008 foreslås det bevilget 239,2 mill. kroner under post 01. Dette er en økning på 4,9 pst. i forhold til saldert budsjett for 2007.

Statens innkrevingsentral har utgifter i forbindelse med tjenester som utføres for eksterne oppdragsgivere. I all hovedsak gjelder dette innkreving av misligholdt kringkastingsavgift. Finansdepartementet ber om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1634, post 01 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekter under kap. 4634, post 02 Refusjoner, jf. forslag til romertallsvedtak II.1.

Kap. 4634 Statens innkrevingsentral

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
02	Refusjoner	31 622	29 000	30 200
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	347		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	2 367		
18	Refusjon av sykepenger	2 849		
81	Bøter, inndragninger	1 317 728		
82	Vegadministrasjonsgebyr	55 508		
84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m.	121 769		25 000
85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	166 494	125 000	125 000
86	Bøter, inndragninger		1 120 000	1 170 000
87	Vegadministrasjonsgebyr		55 000	55 000
88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret		100 000	120 000
Sum kap. 4634		1 698 684	1 429 000	1 525 200

Post 02 Refusjoner

Posten omfatter refusjoner for virksomhetens utgifter i forbindelse med tjenester som utføres for oppdragsgivere. Dette gjelder blant annet innkreving av misligholdt kringkastingsavgift og gebyrer til Lotteritilsynet.

Post 85 Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning

Posten omfatter inntekter fra innkreving av misligholdte lån som er tapsført i Statens lånekasse for utdanning.

**Post 86 Bøter, inndragninger
(tidligere post 81)**

Posten omfatter inntekter fra bøter (forenklede forelegg, vanlige forelegg og bøter som er ilagt ved dom), inndragninger og saksomkostninger.

**Post 87 Vegadministrasjonsgebyr
(tidligere post 82)**

Posten omfatter inntekter fra trafikkgebyr, parkeringsgebyr og overlastgebyr, utstedt av politiet og Statens vegvesen.

Post 88 Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret (tidligere post 84)

Posten omfatter hovedsakelig innbetaling av forsinkelsesgebyr, ilagt av Regnskapsregisteret.

Kap. 1637 EU-opplysning

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	4 000	4 200	4 300
	Sum kap. 1637	4 000	4 200	4 300

Bevilgningen omfatter tilskudd til organisasjonene Europavegvesen og Nei til EU. Tilskud-

dene skal anvendes til informasjonsarbeid om EU. For 2008 foreslås det bevilget 4,3 mill. kroner.

Kap. 1638 Kjøp av klimakvoter

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>			10 000
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>		105 000	505 000
	Sum kap. 1638		105 000	515 000

Rapport

Den norske stat har som følge av Kyoto-avtalen påtatt seg en forpliktelse for hvor mye klimagasser som kan slippes ut i perioden 2008-2012. Dette betyr at Norge må kjøpe en betydelig mengde kvoter under Kyoto-mekanismene for å oppfylle avtalen.

Kyoto-mekanismene består av internasjonal handel med tildelte utslippskvoter (Assigned Amount Unit, AAU), Felles gjennomføring mellom land med kvoteplikt etter Kyoto-avtalen (Joint Implementation, JI) og Den grønne utviklingsmekanismen som er prosjektsamarbeid mellom land med kvoteplikt og utviklingsland som har ratifisert avtalen (Clean Development Mechanism, CDM). For 2007 har Finansdepartementet fullmakt på 100 mill. kroner til å inngå kontrakter for framtidig levering av klimakvoter, samtidig som det er bevilget 100 mill. kroner til kjøp av kvoter for levering og betaling i 2007.

Norge deltar i Verdensbankens karbonfond og mottar sertifiserte kvoter for levering fra 2007 av. Dette er kvoter som stammer fra prosjekter som er godkjent av FN under rammene av klimakonvensjonen. I 2007 får staten levert kvoter for om lag ca. 170 000 tonn som bl.a. kan benyttes til å dekke behovet knyttet til statsansattes internasjonale tjenestereiser med fly.

For Finansdepartementets handel i det åpne marked er det etablert en egen internettside, www.CarbonNeutralNorway.no. Gjennom denne vil Finansdepartementet holde kontakt med aktører i kvotemarkedet. Det er lagt ut en anbudsinnbydelse med frist i begynnelsen av november 2007 for kjøp av kvoter fra prosjekter under Den grønne utviklingsmekanismen (CDM) og Felles gjennomføring (JI). Det er utsikter til at de første kontrakter om kjøp kan inngås før utgangen av 2007. Omfanget og kvaliteten på innkomne bud kan

imidlertid føre til at det kan ta lengre tid å vurdere budene.

Generelt om sammenhengen mellom kjøp og salg, og om kjøp av kvoter

Regjeringen legger opp til at staten både skal kjøpe og selge kvoter. Norges tilpasning til EUs kvotedirektiv er ikke endelig avklart, jf. Ot.prp. nr. 66 (2006-2007) Om lov om endringer i klimakvoteloven. Det er derfor noe usikkert hvor mange kvoter Norge kan avhende i alt, enten vederlagsfritt til norske kvotepliktige eller ved salg til aktører i EUs kvotemarked. For 2008 har en beregningsmessig lagt til grunn at staten selger 12 mill. tonn i EUs kvotemarked. Tallene er usikre og avhenger av utslippsutviklingen og av effekten av nye virkemidler og tiltak i klimapolitikken. Utviklingen i samtalen med EU-kommisjonen og våre EFTA-partnere kan tyde på at salgsvolumet som det er lagt opp til i denne proposisjonen, kan være noe høyt. Omfanget av statlige salg vil fremgå av den kvoteallokeringsplanen som vil bli lagt fram for overvåkningsorganet ESA til godkjenning. Regjeringen legger opp til eventuelt å justere inntekstanslaget for salg av CO₂-kvoter og omfanget av kjøp av kvoter i tilknytning til Revidert Nasjonalbudsjett 2008.

Med et salg på 12 mill. tonn CO₂-ekvivalenter anslås statens behov for kjøp av klimakvoter til om lag 6 mill. tonn CO₂ ekvivalenter. I St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk foreslås det at Norge skal overoppfylle Kyoto-avtalen med 10 pst., noe som isolert øker behovet for å kjøpe kvoter med rundt 5 mill. tonn per år. I perioden 2008-2012 vil staten etter dette ha behov for å kjøpe kvoter for 11 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i gjennomsnitt per år.

Det har vært stor variasjon i prisene for kvoter. Særlig gjelder dette prisene i EUs kvotemarked. Prisene for kvoter fra de prosjektbaserte mekanismene (CDM og JI) har vært noe mer stabile og har hele tiden ligget lavere enn prisene i EUs kvotemarked. Prisforskjellene mellom markedene har blitt mindre. Prisene på EU-kvoter for levering i desember 2008 har i august 2007 blitt notert til om lag 160 kroner per tonn CO₂. For kjøp av garanterte kvoter fra de prosjektbaserte mekanismene lå prisene i august 2007 rundt 30 kroner under prisene i EUs kvotemarked. EUs kvotepliktige bedrifter kan bare i begrenset grad dekke sine kvotebehov ved kjøp fra de prosjektbaserte mekanismene. Der er også usikkert når de tekniske løsningene for å overføre disse kvotene til bedriftene i EU-systemet er på plass. I tillegg kommer den generelle leveringsusikkerheten. Dette er viktige årsaker til prisforskjellene, og tilsier at det ikke vil bli full pris-

utjevning mellom EU-kvoter og CDM/JI-kvoter i Kyoto-perioden. Markedet for kvoter fra prosjektbaserte mekanismer er imidlertid i sterk utvikling, og leveringssikkerheten øker. Dette taler for at den observerte prisforskjellen vil bli redusert utover i den første Kyoto-perioden. I budsjettet for 2008 er det lagt til grunn en kvotepris på 160 kroner per tonn CO₂, og det er skjønnsmessig lagt til grunn samme kvotepris både for kjøp og salg av kvoter. Det legges opp til at Finansdepartementet i 2008 vil inngå avtaler om levering av kvoter fra prosjekter i 2009 og senere år. Prisen på slike kvoter, som ikke er garantert levert, er klart lavere enn prisen på garanterte kvoter. I denne proposisjonen har en lagt til grunn at staten i 2008 som hovedregel inngår avtaler om prosjektbaserte kvoter uten leveringsgaranti. På usikkert grunnlag er her antatt en pris på 130 kroner per tonn.

Staten er merverdiavgiftspliktig på samme måte som næringsdrivende når staten driver omsetning av varer og tjenester. Omsetning av klimakvoter omfattes av den generelle merverdiavgiftsplikten på omsetning av tjenester. Statens handel med av klimakvoter anses dermed merverdiavgiftspliktig. For klimakvoter som staten selger, vil det følgelig måtte beregnes utgående merverdiavgift. Tilsvarende vil staten ha fradragsrett for inngående merverdiavgift ved kvotekjøp. I tilfeller hvor staten kjøper klimakvoter som blir levert fra utlandet, vil det foreligge innførsel av merverdiavgiftspliktige tjenester. I slike tilfeller er det staten, i egenskap av kjøper, som skal beregne avgiften og er ansvarlig for betaling til avgiftsmyndighetene. Også denne avgiften er imidlertid fradragsberettiget.

Det norske salget av kvoter vil i prinsippet bidra til lavere priser i markedet for EU-kvoter, på samme måte som statens kjøp i markedene for kvoter fra prosjektbaserte mekanismer vil øke prisene i markedet på disse kvotene. Statens salg og kjøp av kvoter vil imidlertid være såpass begrenset i forhold til det totale kvotevolumet i disse markedene at prisutslagene neppe blir merkbare. Norges kvotekjøp vil imidlertid bidra til utviklingen av markedene for de prosjektbaserte mekanismene. Finansdepartementet vil legge vekt på å finne prosjekter i mindre utviklingsland der det i utgangspunktet er få eller ingen prosjekter. Forståelse for verdien av de prosjektbaserte mekanismene er viktig og kan bli av betydning for forhandlingene om en ny, omfattende klimaavtale.

Kjøp av kvoter gjennom de fleksible mekanismene vil innebære betydelige overføringer til utviklingsland. Det er utviklingslandene som i første omgang vil dra nytte av de betalinger for kjøp av

kvoter som har sitt grunnlag i den grønne utvklingsmekanismen (CDM).

Post 01 Driftsutgifter, kan overføres

Ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 69 (2006-2007) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2007 fikk Finansdepartementet fullmakt til å inngå kontrakter om kjøp av kvoter for å dekke anslåtte utslipp ved statsansattes tjenestereiser med fly internasjonalt. Til kjøp av kvoter ble det bevilget 6,0 mill. kroner, og det ble også gitt fullmakt til kjøp av kvoter for inntil 6,0 mill. kroner utover gitt bevilgning. Innkjøp for dette formålet vil bli samordnet med statens øvrige kjøp av kvoter fra Kyoto-mekanismene.

For 2008 foreslås en bevilgning på 10,0 mill. kroner til å kjøpe kvoter for å dekke anslåtte utslipp ved statsansattes tjenestereiser med fly internasjonalt. Det foreslås videre en fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av klimakvoter utover foreslått bevilgning for inntil 12,5 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak IV.1.

Det legges inntil videre til grunn et årlig kjøpsbehov på samme nivå som i 2007, dvs. et kvotebehov på 120 000 tonn CO₂. Med en kvotepris som er lagt til grunn for statens ordinære kjøp vil den samlede kvotekostnaden knyttet til statsansattes internasjonale tjenestereiser med fly i 2007 bli omkring 20 mill. kroner. Det foreslås derfor at det samlet legges opp til å betale 20,0 mill. kroner for å dekke kjøp av klimagasskvoter for anslåtte CO₂-utslipp fra statsansattes internasjonale tjenestereiser med fly i 2008. Dette innebærer at det for 2008 vil være behov for en bevilgning på 10,0 mill. kroner og en fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av klimakvoter utover foreslått bevilgning for inntil 12,5 mill. kroner. Fullmaktsbeløpet er satt til 12,5 mill. kroner for å ta hensyn til leveringsusikkerhet og en forventet levering av om lag 80 pst. av kontraktsvolum.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det legges opp til at staten som hovedregel først betaler for klimakvoter når disse blir sertifisert for levering og registrert på statens konto. Det kan ta lang tid fra kontrakter inngås til kvoter leveres. For Norges del er det nødvendig at kvoter fra prosjektene blir levert i Kyoto-perioden. Det forventes derfor at det i 2008 bare blir levert et mindre volum. Selv om en legger opp til at det i 2008 inngås kontrakter om kjøp av kvoter for om lag 20 mill. tonn, antas det at bare en mindre del vil bli levert og betalt i 2008. På usikkert grunnlag anslås bevilgningsbehovet til 500 mill. kroner slik at en

med de prisforutsetninger som legges til grunn, bare får levert kvoter for rundt 2,5 mill. tonn. I tillegg er det regnet med 5,0 mill. kroner til kjøp av eksterne tjenester og andre driftsutgifter i anledning arbeidet med kjøp og salg av kvoter. Dessuten foreslås en fullmakt til å inngå kontrakter om framtidig levering for 3 600 mill. kroner utover forslått bevilgning, jf. forslag til romertallsvedtak IV.2.

Basert på retningslinjene for statens kvotekjøp som ble presentert i Revidert nasjonalbudsjett 2007, og et gjennomsnittlig årlig kjøpsbehov på 11 mill. tonn, jf. omtale i kap. 3.7 i St.meld. nr. 1 (2007-2008) Nasjonalbudsjettet 2008, legges følgende betalingsprofil til grunn:

- Kontrakter som inngås tidlig i perioden, vil innebære levering av kvoter i flere år enn avtaler inngått senere i Kyoto-perioden. En legger derfor opp til å inngå avtaler med forventet levering av en betydelig andel av samlet behov, det vil si om lag 20 mill. tonn i 2007 og 2008.
- Det legges beregningsteknisk opp til å inngå kontrakter i 2008 som innebærer levering av et jevnt antall kvoter i de påfølgende år. For 2008-budsjettet innebærer dette at knappe 20 pst. av forventet levering skjer i 2008 og at de resterende 80 pst. blir levert i de påfølgende årene. Dette innebærer at det anslås levering av om lag 2,5 mill. tonn i 2008.
- Ifølge Verdensbanken har levering fra det enkelte prosjekt hittil i gjennomsnitt ligget på om lag 80 pst. av planlagt antall kvoter. Under denne forutsetningen vil en forventet levering på 18 mill. tonn, kreve en fullmakt til å inngå avtaler om levering av inntil 22,5 mill. tonn.

Ut fra ovenstående er det for 2008 behov for en bevilgning på 500 mill. kroner til kjøp av kvoter og en fullmakt på 3 600 mill. kroner til å inngå kontrakter om framtidig levering.

Ved beregning av fullmakten har en tatt utgangspunkt i behovet i Kyoto-avtalens første forpliktelsesperiode, som varer fra og med 2008 til og med 2012. Kyoto-avtalen opphører imidlertid ikke på dette tidspunktet. En har derfor lagt til grunn at en innenfor fullmakten til å inngå avtaler om kjøp av klimagasskvoter utover gitt bevilgning, også kan inngå kontrakter om levering av kvoter etter utløpet av avtalens første periode. Mange prosjekter vil i prinsippet kunne produsere kvoter langt utover den første Kyoto-perioden. Prosjektene kan etter dagens regelverk generere gyldige kvoter i inntil 21 år. Dette krever fornyet FN-godkjenning hvert 7. år. Alternativt vil prosjektene produsere kvoter i en sammenhengende periode på inntil 10 år. I tråd med Regjeringens langsiktige klimamål legges det til grunn at Finansdepartementet kan

inngå kontrakter som binder staten til utbetalinger i en periode på inntil 21 år.

Endelig beslutning om statens totale vederlagsfrie tilførsel av kvoter til EUs kvotemarked må avklares med ESA i forbindelse med godkjenningen av den norske planen for tildeling av kvotene.

Denne beslutningen kan ha konsekvenser for kvotekjøpet. Kvotepreisutvikling, leveringsraten for prosjektporteføljen, endringer i innenlandske utslipp og svingninger i valutakurs er også vesentlige usikkerhetsmomenter.

Kap. 4638 Salg av klimakvoter

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Salgsinntekter			1 920 000
	Sum kap. 4638			1 920 000

Det foreslås at inntekter fra salg av 12 mill. tonn kvoter føres som inntekt i statsbudsjettet. Med en kvotepris på 160 kroner per tonn CO₂, anslås dette å gi statlige inntekter på om lag 1 920 mill. kroner.

Samlet salg av klimakvoter for perioden 2008-2012 er avhengig av utfallet av forhandlingene med

EFTA-landene og EU-kommisjonen om tilpasning til EUs kvotedirektiv. Utfallet av denne prosessen kan ha betydning både for omfanget av og metoden for statens salg av kvoter i det europeiske marked, jf. omtalen ovenfor.

Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.

Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.

Utgifter under programkategori 24.10, fordelt på kapitler:

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008	Pst. endr. 07/08
1650	Statsgjeld, renter m.m.	24 298 605	16 092 600	17 359 500	7,9
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	124 934 369	36 020 100	100	-100,0
	Sum kategori 24.10	149 232 974	52 112 700	17 359 600	-66,7

Det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet blir finansiert ved overføring fra Statens pensjonsfond – Utland. Avdrag på statens gjeld og netto utlån og kapitalinnskudd til statsbankene mv. blir dekket ved nye låneopptak og/eller ved trekk på statens kontantbeholdning.

Det er flere grunner til at staten låner i det innenlandske markedet, samtidig som staten sparer i Statens pensjonsfond – Utland:

- Hensynet til et velfungerende finansmarked. Statspapirer blir regnet som risikofrie verdipapirer å investere i, og tjener som en referanse i prisingen av andre finansielle instrumenter (f.eks. derivater og private obligasjoner). Eksistensen av statsobligasjoner medvirker til et effektivt kapitalmarked i Norge og har på denne måten en samfunnsøkonomisk egenverdi.
- Hensynet til kronkursen. Statens pensjonsfond – Utland er utelukkende plassert i utenlandsk valuta. Dette er begrunnet med at en skal unngå en unødig styrking av den norske krona. Hensynet til kronkursen tilsier således at en ikke bør bruke kapitalen som er plassert i utlandet til å dekke innenlandsk finansieringsbehov.
- Hensynet til balansen i pengemarkedet. Når staten betaler avdrag på sine lån eller øker netto

utlån til statsbankene, tilføres det likviditet til pengemarkedet. Over tid bør statsmyndighetene ha som siktemål at statens transaksjoner skal virke om lag nøytralt på likviditeten i pengemarkedet. I dag blir dette ivaretatt ved at betaling av avdrag på statens lån og netto utlån til statsbankene mv. blir finansiert ved opptak av nye lån. Likviditetstilførselen blir på denne måten nøytralisert.

- Hensynet til statens kontantbeholdning. Kontantbeholdningen svinger kraftig gjennom året. Den kortsiktige opplåningen i markedet sikrer at staten har tilstrekkelige midler til å møte sine betalingsforpliktelser til enhver tid.

Til renter m.m. på statens gjeld foreslås det bevilget 17 359,5 mill. kroner i 2008, mot 16 092,6 mill. kroner i 2007. Til avdrag på statsgjelden foreslås det bevilget 100 000 kroner i 2008, mot 36 020 mill. kroner i 2007.

Finansdepartementets fullmakt til å ta opp statslån fastsettes av Stortinget på grunnlag av den årlige stortingsproposisjonen om lånefullmakter, jf. St.prp. nr. 7 (2006-2007).

Tabell 5.23 viser den innenlandske statsgjelden per 31. desember 2006, inklusive kontolån fra ordinære fond i statskassen.

Tabell 5.23 Innenlandsk statsgjeld

Type lån	Beløp (mill. kr)
Faste innenlandske lån ¹	184 640
Statskasseveksler	54 014
Kortsiktige kontolån	30 709
Kontolån fra ordinære fond ²	72 782
Sum	342 145

¹ Hovedsakelig statsobligasjoner. Statens egenbeholdning av eldre, avdragsfrie obligasjoner, som var på 63,3 mill. kroner ved årsskiftet, er trukket fra.

² Gruppe 81 i Statsregnskapet. Er ikke omfattet av de ordinære lånefullmaktene.

Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m.

Post	Betegnelse	(i 1 000 kr)		
		Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter	18 138	28 600	29 400
88	Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	-32		
89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	24 280 499	16 064 000	17 330 100
	Sum kap. 1650	24 298 605	16 092 600	17 359 500

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter driftsutgifter knyttet til statens gjelds- og likviditetsforvaltning. Dette gjelder bl.a. utgifter til ulike informasjons- og analysesystemer, utgifter som Norges Bank og Verdipapirsentralen har i forbindelse med behandlingen av statens lån og utgifter knyttet til de internasjonale kredittvurderingsbyråenes vurdering av Norge.

Videre dekker denne posten betaling til Norges Bank for tjenester som banken yter staten ved Finansdepartementet i forbindelse med forvaltning av statens gjeld og likviditet, kontohold og drift av statens kontosystem, herunder konsernkontoordningen.

For 2008 foreslås bevilgningen økt med 0,8 mill. kroner til 29,4 mill. kroner.

Post 88 Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Det siste utenlandslånet, med tilhørende rentebytteavtaler, forfalt i mai 2004. Departementet har ikke bedt om fullmakt til å ta opp nye lån i utenlandsk valuta i 2007. På denne bakgrunn er det ikke budsjettetert med rentebetalinger for 2007 og 2008.

De fleste utenlandslånene var ihendehaverlån, og midler knyttet til uavhentede obligasjoner og rentekuponger står hos fiskalagenter. Ved foreldelse av lånet framsetter departementet krav overfor agenten om endelig oppgjør av uavhentede midler. Tilbakeføringen av slike midler inntektsføres på kap. 1650, post 88. Eventuelle senere krav fra obligasjonseiere etter foreldelsesfristens utløp utgiftsføres på denne posten.

Post 89 Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

		(i mill. kr)		
Underpost	Underpostens betegnelse	Regnskap 2006 ¹	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
89.11	Faste lån ²	8 340	8 436	7 833
89.12	Gjenkjøps- og rentebytteavtaler	159	160	828
89.13	Kontolån	11 425	189	197
89.14	Kontolån fra ordinære fond	2 984	3 965	4 658
89.15	Statskasseveksler	1 372	1 650	2 341
89.17	Nye, faste lån		1 663	1 473
Sum kap. 1650, post 89		24 280	16 064	17 330

¹ I regnskapet føres faste lån og nye faste lån samlet.

² Justert for renter på statens beholdning av tilbakekjøpte, ikke nedskrevne, eldre statsobligasjoner.

Anslag for renteutgiftene på den innenlandske statsgjelden er dels basert på lån som allerede er tatt opp, og dels på antatt behov for nye låneopptak i 2007 og 2008. Omfanget av ny opplåning og sammensetningen av denne avhenger blant annet av den løpende likviditetsstyringen i pengepolitikken og behovet for å holde et visst minstevolum på statens kontantbeholdning gjennom året. Videre påvirkes renteutgiftene av endringer i markedsrentene og statens portefølje av rentebytteavtaler. Anslaget for renteutgiftene er beheftet med vesentlig usikkerhet.

Underpost 89.11 Faste lån

Som faste lån regnes statens innenlandske obligasjonslån. Under denne posten budsjetteres bare lån tatt opp før 1. januar 2007. Ved utvidelser av eksisterende statsobligasjonslån kan det på grunn av forskjell mellom kupongrenten på det aktuelle lånet og markedsrenten på lånetidspunktet, oppstå over-/underkurs. For å gi et mer korrekt bilde av statens årlige finansieringskostnader, blir en slik over-/underkurs ikke inntekts-/utgiftsført på lånetidspunktet, men avregnet mot en balansekonto i statsregnskapet (gruppe 77) og inntekts-/utgiftsført på kap. 1650, post 89.11 over lånets gjenværende løpetid. Anslaget for renteutgifter på faste lån i 2008 framkommer dermed som utgiftene til kupongrenter, justert for den delen av over-/underkursen som inntekts-/utgiftsføres i 2008.

Renteutgiftene på faste lån er beregnet til 7 833 mill. kroner i 2008.

Underpost 89.12 Gjenkjøps- og rentebytteavtaler

Posten omfatter renteutgifter i forbindelse med utlån (gjenkjøpsavtaler) av statspapirer i pleien av

statspapirmarkedet. Staten betaler rente på kontantinskudd som staten mottar som sikkerhet i utlånsperioden. Denne utgiften er anslått til om lag 357 mill. kroner. I tillegg budsjetteres nettoeffekten på renteutgiftene av inngåtte rentebytteavtaler i norske kroner under denne posten. I de inngåtte avtalene er staten mottaker av fast rente og betaler av flytende rente. Totalt anslås nettoutgiften under denne posten til 828 mill. kroner i 2008.

Underpost 89.13 Kontolån

Statsinstitusjoner og andre foretak kan etter avtale plassere ledige midler som innskudd (kontolån) i statskassen. For de fleste av disse innskuddene betaler staten renter. Kontolånsplasseringer basert på overskuddslikviditet i forbindelse med skatte- og avgiftsbetalinger, blir ikke forrentet. Renteutgiftene på kontolån anslås til 197 mill. kroner i 2008.

Underpost 89.14 Kontolån fra ordinære fond

Kontolån fra ordinære fond (gruppe 81 i Statsregnskapet) har økt betydelig de siste årene. Ved utgangen av 2006 var fondenes innestående i statskassen 72,8 mrd. kroner (inkl. kapitaliserte renter), hvorav Fondet for forskning og nyskapning utgjorde 52,6 mrd. kroner. For 2008 anslås renter på kontolån fra ordinære fond til 4 658 mill. kroner.

Underpost 89.15 Statskasseveksler

Den kortsiktige opplåningen skal sikre kontantbehovet staten har for transaksjonsformål og er lagt opp slik at svingningene i likviditeten i pengemarkedet reduseres. Opplåningen i markedet skjer gjennom salg av statskasseveksler. Dette er rentebærende papirer uten kupongrente, der rentekost-

naden følger av underkursen som papirene blir emittert til. Den effektive renten på statskasservekslene vil følgelig avhenge av kursen som staten får i de enkelte auksjonene. Statens renteutgifter til statskasserveksler anslås til 2 341 mill. kroner i 2008.

Underpost 89.17 Nye, faste lån

Underposten omfatter renteutgifter på innenlandske obligasjonslån med faste rente- og avdragster-

miner tatt opp etter 1. januar 2007. Det er beregningsmessig lagt til grunn at faste lån tatt opp i 2008, ikke gir renteutgifter i 2008, fordi renten normalt betales årlig og etterskuddsvis. Over-/underkurs ved de enkelte låneopptak er budsjettert som omtalt under post 89.11. Anslaget på renteutgifter for nye, faste lån på 1 473 mill. kroner i 2008 er beheftet med vesentlig usikkerhet.

Kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløsning

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	124 934 369	36 020 100	100
	Sum kap. 1651	124 934 369	36 020 100	100

Post 98 Avdrag på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

Posten omfatter avdrag på faste innenlandske statsslån og avdrag og innløsning av grunnkjøpsobligasjoner. Eventuelle framtidige tilbakekjøp og førtidige innfrielser av statsobligasjoner er ikke anslått, da det på forhånd er vanskelig å vite omfanget av disse transaksjonene. I tillegg anses det uhen-

messig av hensyn til statens forretningsmessige handlefrihet i markedet å spesifisere eventuelle planer om tilbakekjøp. For 2008 anslås avdragene til under 0,1 mill. kroner. Nedgangen fra 2007 skyldes at det ikke er forfall av et stort obligasjonslån i 2008. Et slikt lån forfalt i januar 2007, mens det neste store lånet forfaller i 2009.

Kap. 4651 Tilbakeføring av kapital

(i 1 000 kr)				
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
50	Avregning over-/underkurs	5 142 902		
95	Tilbakeføring av kapital	96 640 055		
	Sum kap. 4651	101 782 957		

I St.meld. nr. 2 (2005-2006) Revidert nasjonalbudsjett 2006 ble det lagt opp til å konvertere en del av Statens pensjonsfond – Norges kontolånsinnskudd til ordinære omsettelige statspapirer, og å nedskrive resten av kontolånene fra fondet.

Kap. 4651 Tilbakeføring av kapital ble opprettet i anledning gjennomføringen av de transaksjoner som konverteringen og nedskrivningen krevde, jf. nærmere omtale i St.prp. nr. 31 (2006-2007) Ny saldering av statsbudsjettet 2006.

Programkategori 24.20 Statlige fordringer, avsetninger mv.

Den nordiske investeringsbank

Den nordiske investeringsbank (NIB) ble opprettet i 1975, etter avtale mellom regjeringene i de nordiske landene. Avtalen er senere revidert i overenskomst av 23. oktober 1998. Fra 1. januar 2005 ble Estland, Latvia og Litauen medlemmer av banken.

Nærmere om låne- og garantiordningene i NIB

Hovedtyngden av bankens virksomhet består av ordinære investeringsutlån og garantier. NIBs ordinære utlån finansieres på grunnlag av bankens grunnkapital. Foruten ordinære utlån og garantier yter banken også lån til prosjektinvesteringer utenfor Norden (PIL) og miljølån til medlemslandenes nærområder (MIL). Garantiavtalene knyttet til grunnkapitalen, PIL og MIL innebærer at Norge er forpliktet inntil avtalene oppheves.

Grunnkapitalen

Grunnkapitalen består dels av innbetalt kapital, dels av garantikapital fra medlemslandene. Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i 2008 for Norges andel av NIBs grunnkapital, fratrukket innbetalt kapital, innenfor en samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 715 959 651 euro, jf. forslag til romertallsvedtak VI.1.

Prosjektinvesteringsslån (PIL)

Gjennom PIL gir banken lån til å finansiere prosjekter i land med relativt god kredittverdighet, først og fremst i Asia, Sentral- og Øst-Europa, Latin-Amerika og Afrika. NIB rapporterer jevnlig om engasjementene under PIL. NIB bevilger også lån til bedriftsinvesteringer innenfor OECD-området. Det har hittil ikke vært tap under ordningen. Derimot har det vært enkelte betalingsforsinkelser og reforhandlinger av lån.

Utlånsrammen for prosjektlåneordningen (PIL) er 4 000 mill. euro. Medlemslandenes garantiansvar er begrenset til 90 pst. av kredittrisikoen ved hvert lån innenfor et samlet beløp på 1 800

mill. euro. Styret i NIB har vedtatt at banken skal dekke eventuelle tap under PIL, opp til et beløp avsatt på et eget fond. Fondet er bygget opp gradvis. I 2007 har banken ikke avsatt av overskuddet i 2006 til dette fondet, som styret mener er kommet opp på et tilstrekkelig nivå i forhold til risikoevalueringen.

Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i 2008 for lån fra NIB i forbindelse med PIL innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på inntil 340 991 000 euro, jf. forslag til romertallsvedtak VI.2.

Miljølåneordningen (MIL)

Gjennom MIL gir NIB lån til miljøprosjekter i medlemslandenes nærområder. Medlemslandenes nærområder omfatter Polen, den russiske eksklaven Kaliningrad og Nordvest-Russland. Formålet er å redusere miljøbelastningen til medlemslandene fra nærområdene. Ordningen garanteres 100 pst. av medlemslandene. Finansdepartementet tilrår at Stortinget gir Finansdepartementet fullmakt til å stille garantier i 2008 for lån fra NIB under MIL innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på inntil 63 500 000 euro, jf. forslag til romertallsvedtak VI.3.

Samlede avsetninger til tapsfond for miljølåneordningen er på 45 mill. kroner, som utgjør i underkant av 10 pst. av Norges garantiansvar for ordningen.

Den nordiske investeringsbank er et felles nordisk-baltisk foretagende. Regler for økonomiforvaltningen i den norske statsforvaltningen kan derfor ikke uten videre gjøres gjeldende. Forvaltningen av Norges garantiforpliktelser under PIL-ordningen og MIL-ordningen oppfyller ikke økonomireglementets bestemmelser om forvaltning av statlige garantier. Dette gjelder reglene om at garantiordningen skal være selvfinansierende og at staten skal stille som simpel kausjonist, og videre kravene om lineær nedtrapping av garantiansvaret, pro rata risikofordeling og valutaslag.

I tabell 5.24 er det gitt en samlet oversikt over garantiordningene vedrørende Den nordiske investeringsbank.

Tabell 5.24 Garantiordninger vedrørende Den nordiske investeringsbank

	(i 1 000 kr)			
	Utbetalt pga. tap i 2006	Samlet garantiansvar 31.12.2006 ¹	Samlet fullmakt i 2007 for nye og gamle garantier ²	Samlet fullmakt i 2008 for nye og gamle garantier ²
1. Grunnkapital fratrukket innbetalt kapital fra Den nordiske investeringsbank	-	5 898 076	5 721 949	5 721 949
2. Prosjektinvesteringsslån gjennom Den nordiske investeringsbank	-	2 809 084	2 725 200	2 725 200
3. Miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank	-	523 113	507 492	507 492
Sum garantier under Finansdepartementet	-	9 230 273	8 954 641	8 954 641

¹ Omregnet fra euro 29. desember 2006 (kurs 8,238)

² Omregnet fra euro 3. september 2007 (kurs 7,992)

Inntekter

Kap. 5341 Avdrag på utestående fordringer

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
91	Alminnelige fordringer	4 078	5 000	4 957
95	Avdrag på lån til Jugoslavia	3 200		
98	Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner		2 500 000	
	Sum kap. 5341	7 278	2 505 000	4 957

Post 91 Alminnelige fordringer

Budsjettforslaget for 2008 omfatter avdrag på lån, blant annet til næringsvirksomhet, på nærmere 5,0 mill. kroner.

30 pst. av gjelden ettergitt i begynnelsen av 2006. Dette belastes bistandsbudsjettets kap. 164, post 71, og inntektsføres som avdrag her. Det er ikke budsjettert med avdrag i 2008.

Post 95 Avdrag på lån til Jugoslavia

Det ble i 1983 gitt lån til Jugoslavia på 40 mill. norske kroner, jf. St.prp. nr. 92 (1982-83) og Innst. S. nr. 262 (1982-83). Lånet var et avdragsslån med endelig forfall i august 1999. Det ble betalt avdrag til og med terminen 1. februar 1991 og renter til og med terminen som forfalt 1. februar 1992.

Lånet ble fordelt på de enkelte republikkene etter oppløsningen av Jugoslavia. Låneforpliktelsene for Kroatia, Slovenia og Bosnia-Hercegovina er gjort opp. På bakgrunn av en avtale i Paris-klubben fikk Serbia og Montenegro ettergitt 51 pst. av sin andel av gjelden i 2002 og begynte å betale renter i 2003. I tråd med samme avtale ble ytterligere

Post 98 Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner

Posten omfatter avdrag som staten mottar på egenbeholdning av statsobligasjoner som benyttes til markedspleieformål, jf. St.prp. nr. 63 (2003-2004) og Innst. S. nr. 250 (2003-2004). Det er ikke budsjettert med avdrag under denne posten i 2008, jf. omtale under kap. 1651, post 98.

Kap. 5351 Overføring fra Norges Bank

Ifølge retningslinjer for Norges Banks årsoppgjørdisposisjoner, fastsatt ved kgl. res. av 21. desember 2000, skal eventuelt overskudd avsettes til bankens

kursreguleringsfond inntil fondet utgjør en viss størrelse av bankens innenlandske og utenlandske aktiva som innebærer en kursrisiko for banken. Eventuelt overskudd etter avsetninger til kursreguleringsfond avsettes til et overføringsfond.

Endringer av retningslinjer for avsetning og disponering av Norges Banks resultat, vedtatt 6. desember 2002, medfører at det skal bygges opp en buffer i bankens egenkapital ved at kursreguleringsfondet skal økes. Bakgrunnen for denne endringen er omtalt i St.prp. nr. 40 (2002-2003). Eventuelle overskudd i Norges Banks regnskap i oppbyggingsfasen vil gå til kursreguleringsfondet og ikke til overføringsfondet. Basert på beregninger av risikoen for svingninger i resultatet til Norges Bank i årene framover, er maksimal størrelse på

kursreguleringsfondet hevet fra 25 til 40 pst. av netto internasjonale fordringer. I tillegg kommer, som før, 5 pst. av bankens beholdning av innenlandske verdipapirer. Regnskapet for 2006 tilsier at kursreguleringsfondet må bygges opp til om lag 101 mrd. kroner før det blir overført midler til overføringsfondet. Ved utgangen av 2006 var kursreguleringsfondet på 73 mrd. kroner.

Ifølge retningslinjene av 6. desember 2002 skal det ved hvert årsoppgjør foretas en overføring fra overføringsfondet til statskassen med et beløp svarende til en tredjedel av innstående midler i overføringsfondet. Det er per i dag ikke midler i overføringsfondet, og det ventes ikke overføringer fra Norges Bank til statskassen verken i 2007, 2008 eller 2009.

Kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank		6 025 100	6 996 100
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	637	1 000	1 000
82	Av innenlandske verdipapirer	690 373	971 300	1 450 100
83	Av alminnelige fordringer	106 482	50 000	100 000
84	Av driftskreditt til statsbedrifter		220 000	385 000
86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	4 588 703		
88	Av utlån under opptrekk	117 336		
	Sum kap. 5605	5 503 531	7 267 400	8 932 200

Post 80 Av statskassens foliokonto i Norges Bank (tidligere post 86)

Ved utgangen av 2006 var statskassens kontantbeholdning i Norges Bank 159,7 mrd. kroner, mot 109,6 mrd. kroner ved utgangen av 2005. Overføringene til Statens pensjonsfond – Utland fra statens kontantbeholdning gjøres månedlig. Statens kontantbeholdning må ses i sammenheng med likviditetsstyringen i pengepolitikken og statens låneopptak. Statens finansieringsbehov dekkes dels ved trekk på statens kontantbeholdning og dels ved låneopptak, avhengig av blant annet likviditeten i pengemarkedet.

Innstående på statskassens foliokonto i Norges Bank forrentes til en rente som beregnes på bakgrunn av renten Norges Bank får på sine fordringer, som i stor grad består av valutareservene. De samlede renteinntektene på statens kontantbeholdning i Norges Bank anslås til 6 996,1 mill. kro-

ner for 2008. Økningen fra 2007 skyldes i hovedsak høyere rente på foliokontoen.

Post 81 Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta

Posten omfatter blant annet renter på statens bankinnskudd til bruk på utenriksstasjonene. Det foreslås bevilget 1,0 mill. kroner under post 81 for 2008.

Post 82 Av innenlandske verdipapirer

Posten omfatter i hovedsak renteinntekter som staten mottar på sin egenbeholdning av statspapirer for markedspleieformål, jf. kap. 5341, post 98.

For å gi et mer korrekt bilde av de årlige renteinntektene på denne egenbeholdningen og dermed av statens årlige finansieringskostnader netto, vil over-/underkurs føres etter samme prinsipper

som for statens gjeld, jf. omtale under kap. 1650, post 98. På denne bakgrunn foreslås det bevilget 1 450,1 mill. kroner under post 82 for 2008.

Post 83 Av alminnelige fordringer

Posten omfatter renteinntekter av statens regnskapsføreres innskudd i banker utenom konsernkontoordningen, utlån som forvaltes av Finansdepartementet og andre departementer, og øvrige renteinntekter av alminnelige fordringer.

Statens regnskapsførere inngår i statens konsernkontoordning, og renteinntektene av konsernkontoordningen føres som renteinntekter fra foliokontoen under kap. 5605, post 80.

For 2008 foreslås det bevilget 100,0 mill. kroner under post 83.

Post 84 Av driftskreditt til statsbedrifter (tidligere post 88 Av utlån under opptrekk)

De regionale helseforetakene har en ordning for opptak av lån i statskassen til investeringsformål. Foretakene skal ikke betale renter i den perioden lånene trekkes opp. Renter i denne perioden skal i stedet kapitaliseres og tillegges lånene gjennom en egen lånebevilgning for opptreksrenter under Helse- og omsorgsdepartementet, jf. kap. 732, post 91. Post 84 her er den motsvarende inntektsposten. Renter på lånene etter opptreksperioden skal innbetales fra foretakene og inntektsføres på egne poster under fagdepartementet.

For 2008 foreslås det bevilget 385,0 mill. kroner under post 84.

Kap. 5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
80	Utbytte	80 126		
85	Utbytte		81 900	73 300
	Sum kap. 5692	80 126	81 900	73 300

Den nordiske investeringsbank utbetaler utbytte i forhold til innskutt kapital. Utbyttets størrelse vedtas av bankens styre på grunnlag av regnskapsmessige resultater av virksomheten foregående år. Basert på NIBs regnskap for 2006 ble det i

2007 vedtatt et utbytte til den norske stat på 9,2 mill. euro. Basert på samme utbytte i 2008 som i 2007 og eurokursen per 3. september 2007, foreslås det bevilget 73,3 mill. kroner for 2008.

Del III
Andre saker

6 Likestilling

Nedenfor gis det en oversikt over status for arbeidet med likestilling på Finansdepartementets område, jf. likestillingsloven § 1 bokstav a. Som nevnt i pkt. 1.1 i del I omfatter denne proposisjonen av praktiske årsaker også programkategori 00.30 Regjering som Statsministerens kontor har ansvaret for, og likestillingsstatus gis derfor også for denne programkategorien.

Budsjettkapitlene på Finansdepartementets område gjelder i det alt vesentlige administrasjon og statens gjeld og fordringer. Disponeringen av disse bevilgningene har ikke betydning for kjønns- og likestillingsmessige forhold. Departementets arbeid med for eksempel skatte-, avgifts- og pensjonsspørsmål har i noen tilfeller likestillingsmessige konsekvenser. Likeledes har departementets og dets etaters personalpolitikk slike konsekvenser.

6.1 Finansdepartementet

Det er et mål for Finansdepartementet å legge forholdene til rette for like muligheter for kvinner og

menn når det gjelder tilsetting, kompetanseutvikling og avansement til høyere stillinger.

Kvinneandelen i Finansdepartementet var 44 pst. per 31. desember 2006. Andelen kvinnelige ledere var 22 pst. ved utgangen av 2006. Kvinneandelen for nyansatte akademikere har vært på om lag 50 pst. i de senere årene. Det er størst andel kvinnelige søkere blant økonomer og jurister. Ved utgangen av 2006 hadde om lag 6,6 pst. av ansatte kvinner og 0,7 pst. av ansatte menn redusert tjeneste på grunn av omsorg for barn.

Gjennom forskjellige tiltak, for eksempel ordninger for hjemme-PC mv., har Finansdepartementet lagt til rette for at medarbeiderne skal ha bedre muligheter for tilpasning mellom jobb- og familiesituasjonen.

6.2 Finansdepartementets underliggende etater

Nedenfor følger en oversikt over den prosentvise kvinneandelen og andelen kvinnelige ledere per 31. desember 2006 samt en kort omtale av status.

Tabell 6.1 Kvinneandeler Finansdepartementets underliggende etater

Etat	Kvinneandel	Kvinnelige ledere
Kredittilsynet	50 pst.	41 pst.
Toll- og avgiftsetaten	47 pst.	30 pst.
Skatteetaten	62 pst.	54 pst.
Statistisk sentralbyrå	55 pst.	31 pst.
Senter for statlig økonomistyring	58 pst.	40 pst.
Statens innkrevingsentral	72 pst.	71 pst.

Kredittilsynet

Likestillingsarbeidet i Kredittilsynet er forankret i Arbeidsmiljø- og likestillingsutvalget. En egen til-litsvalgt for likestilling møter fast i utvalget. Utvalget følger blant annet utviklingen på likelønnsområdet. En handlingsplan for likestilling er utarbeidet. Kredittilsynet har ellers oppmerksomhet rettet mot rekruttering av kvinner til lederstillinger.

Toll- og avgiftsetaten

Likestilling er tatt inn i toll- og avgiftsetatens tilpasningsavtale og er integrert i etatens personalpolitikk. I etatens overordnede lønnspolitiske retningslinjer er likestilling omtalt, og ved ledighet i lederstillinger søkes det å rekruttere kvinner. Toll- og avgiftsdirektoratet er i gang med å utarbeide en mangfoldsstrategi, og her inngår likestilling som ett av temaene.

Skatteetaten

Skatteetaten har utarbeidet en «Handlingsplan for likestilling 2006-2008». Handlingsplanen angir flere konkrete målsettinger. Ved ansettelse av ny ledelse i forbindelse med omorganiseringen av skatteetaten (Reorganisering av skatteetaten – ROS) tilstrebes det at andelen kvinner i topplederstillinger skal være minst 40 pst. og at andelen kvinnelige mellomledere i hele etaten skal være minst 45 pst. per utgangen av 2008. Deltakere fra likestillingsutvalget og nettverksgruppene på likestillingsområdet samles hvert år til et felles seminar. Tema for seminaret i 2006 var «ROS og omorganisering i et likestillingsperspektiv».

Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå har utarbeidet en personalpolitikk som bygger på likeverd, og at alle medarbeidere gis like muligheter uavhengig av kjønn, alder og etnisk tilhørighet. Likestilling er integrert i Statistisk sentralbyrås personalpolitikk, og virksomheten ønsker å rekruttere flere kvinnelige ledere.

Senter for statlig økonomistyring

Likestillingsarbeidet i Senter for statlig økonomistyring (SSØ) er forankret i virksomhetens overordnede personalpolitikk, og er etablert med klare mål for å legge til rette for like rettigheter, plikter og muligheter for begge kjønn. Dette er i første rekke definert som et lederansvar. Et partssammensatt likestillingsutvalg har som oppgave å fore-

slå og utvikle tiltak som fremmer likestilling i SSØ. Utvalget følger blant annet utviklingen på lønnsområdet.

Statens innkrevingsentral

Statens innkrevingsentral har innarbeidet likestillingsarbeidet som et eget område i sin personalpolitiske plan. Målet er at kvinner og menn skal gis like muligheter til utfordringer, karriere og videreutdanning. Ingen skal diskrimineres på bakgrunn av kjønn, alder eller etnisk tilhørighet.

6.3 Programkategori 00.30 Regjering

Statsministerens kontor

Statsministerens kontor har en høy andel kvinner i lederstillinger og andre stillinger der det kreves høyere utdanning. Det er et mål å beholde denne kjønnsfordelingen. I enkelte andre stillingsgrupper vil det ved ledighet være et mål å rekruttere slik at kjønnsfordelingen blir jevnere. Kontoret legger vekt på å gi kvinner og menn samme mulighet til utvikling i oppgaver og kompetanse, og gjennom dette også samme mulighet til lønnsutvikling.

Ved Statsministerens kontor var det ved utgangen av 2006 tilsatt 34 kvinner og 32 menn. Kvinneandelen i embetsstillinger var 38 pst. (totalt 8 stillinger). For alle stillinger tillagt lederansvar var kvinneandelen 36 pst. (totalt 11 stillinger). I rådgiver- og saksbehandlerstillinger var kvinneandelen 66 pst. (totalt 24 stillinger).

7 Miljø- og ressurs spørsmål

Bevilgningene til rene miljøtiltak på Finansdepartementets område anslås til 9,8 mill. kroner for

2008, jf. tabell 7.1. I tillegg kommer bevilgninger til kjøp av klimagasskvoter.

Tabell 7.1 Bevilgning til miljøtiltak

Kap.	Betegnelse	(i 1 000 kr)	
		Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
1600	Finansdepartementet	1 900	1 800
1620	Statistisk sentralbyrå	6 400	8 000
	Sum	8 300	9 800

7.1 Finansdepartementet

Finansdepartementet har et sektorovergripende ansvar for å legge grunnlaget for effektiv ressursforvaltning. Gjennom arbeidet med den økonomiske politikken vil Finansdepartementet medvirke til at den økonomiske utviklingen skjer på et miljømessig forsvarlig grunnlag.

Direkte miljørelaterte bevilgninger knyttet til departementets eget driftsbudsjett i 2008, anslås til 1,8 mill. kroner, og gjelder bl.a.:

- Finansiering av klimarelatert økonomisk forskning og utredning.
- Videreføring av departementets arbeid i tilknytning til de internasjonale klimaforhandlingene.
- Arbeid med klimakvoter.

Kjøp av klimagasskvoter

Den norske stat har som følge av Kyoto-protokollen påtatt seg en forpliktelse for hvor mye klimagasser som kan slippes ut i perioden 2008-2012. Dette betyr at Norge må kjøpe en betydelig mengde kvoter under Kyoto-mekanismene for å oppfylle protokollen. For 2008 foreslås det en bevilgning på 505,0 mill. kroner til kjøp av klimakvoter og en fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av utslippskvoter utover foreslått bevilgning for inntil 3 600 mill. kroner, jf. omtale i del II under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter. Til kjøp av klimakvoter for statsansattes internasjonale tjenestereiser med fly foreslås det bevilget 10,0 mill. kroner og gitt en fullmakt på inntil 12,5 mill. kroner til å inngå avta-

ler utover foreslått bevilgning. Det vises også til at Finansdepartementet skal forestå salg av klimakvoter, jf. nærmere omtale i del II under kap. 4638.

7.1.1 Oppfølging av Finansdepartementets miljøhandlingsplan

Finansdepartementet la fram sin miljøhandlingsplan i forbindelse med statsbudsjettet for 2002. Nedenfor følger en statusrapport for arbeidet.

Bærekraftig utvikling

Finansdepartementet koordinerer Regjeringens arbeid med bærekraftig utvikling. Det enkelte departement har et oppfølgingsansvar på sitt område.

Bondevik II-regjeringen la fram en nasjonal strategi for bærekraftig utvikling høsten 2002 og en nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling i Nasjonalbudsjettet 2004. Oppfølgingen av handlingsplanen ble omtalt i Nasjonalbudsjettet 2005 og Nasjonalbudsjettet 2006. I Nasjonalbudsjettet 2006 ble det også lagt fram et sett med indikatorer for bærekraftig utvikling. Statistisk sentralbyrå har en viktig rolle i det videre arbeidet med slike indikatorer og presenterte i juni 2007 oppdaterte indikatorer med tilknyttede analyser.

Arbeidet med bærekraftig utvikling var et viktig tema i Nasjonalbudsjettet 2007. Regjeringen vil presentere en oppdatert, nasjonal strategi for bærekraftig utvikling i Nasjonalbudsjettet 2008.

Sektorovergripende miljøvirkemidler

Finansdepartementet har det overordnede ansvaret for innretning av avgifter i miljøpolitikken. Avgifter utgjør, sammen med omsettelige utslippskvoter og direkte reguleringer, de mest aktuelle virkemidlene som myndighetene benytter for å redusere miljøproblemer. Riktig utformede avgifter gir incentiver til at utslippsreduksjonene gjennomføres der hvor det er billigst og sikrer at forurenserne betaler. Det legges derfor stor vekt på miljø- og energiavgifter.

Utvalget som vurderte særavgiftene, avgav sin innstilling 22. juni 2007, jf. NOU 2007: 8. Utvalget har vurdert hvordan dagens særavgifter ivaretar målene om å skaffe staten inntekter på en best mulig måte og korrigere for eksterne kostnader. Utvalgets innstilling er sendt på høring med frist 20. oktober 2007. På miljøsidene har utvalget lagt vekt på om miljøavgiftene bidrar til en kostnadseffektiv oppfyllelse av miljømålene. Utvalget har bl.a. foreslått endringer i CO₂-avgiften, avgiften på sluttbehandling av avfall og i drivstoffavgiftene. I tillegg foreslår utvalget en reduksjon i engangsavgiften. Enkelte av utvalgets forslag følges helt eller delvis opp allerede i budsjettforslaget for 2008.

I St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk, ble det varslet at en vil gjennomgå skatte- og avgiftssystemet med sikte på å foreta endringer for å fremme miljøvennlig atferd. Innenfor det samlede skatte- og avgiftsopplegget foreslås det å øke miljø- og energiavgifter og redusere andre skatter og avgifter. Det foreslås en økning i CO₂-avgiften på mineralolje for innenriks luftfart og økning i grunnavgiften på fyringsolje til nivå med el-avgiften. Det foreslås også endringer i CO₂-avgiften for de som blir kvotepliktige fra 2008. Endringene er nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Arbeidet med omlegging av bilavgiftene i mer miljøvennlig retning videreføres. Gjennom omleggingen av engangsavgiften er det i avgiftsleggingen tatt hensyn til CO₂-utslipp. Som varslet i 2007-budsjettet legges det for 2008 opp til å miljødifferensiere årsavgiften basert på miljøkostnader forbundet med lokale utslipp fra kjøretøy. Forslaget innebærer at alle kjøretøy som i dag betaler ordinær årsavgift på 2 915 kroner, får redusert avgiften med 330 kroner før prisjustering. Unntaket er dieselkjøretøy uten fabrikkmontert partikkelfilter som får en økning på 100 kroner før prisjustering. For å øke incentivene til utskifting av bilparken foreslås det i tillegg innført en midlertidig forhøyet vrakpant for de eldre, mest forurensende kjøretøyene. Endringene er nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

I St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak ble det signalisert at avgiftsforskjellen mellom bensin og autodiesel burde utjevnes over tid. Siden slutten av 1990-tallet har det skjedd en betydelig endring i sammensetningen av det norske drivstoffmarkedet. Omsetningen av bensin var i 2005 om lag på samme nivå som i 1995, mens omsetningen av avgiftspliktig autodiesel i samme periode har økt med 120 pst. Den eksisterende avgiftsforskjellen mellom autodiesel og bensin kan ikke forklares ut fra forskjeller i miljøkostnader knyttet til disse drivstofftypene. Det foreslås derfor å øke dieselavgiften med 20 øre per liter, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

7.2 Statistisk sentralbyrå

Statistikk for utslipp til luft er et prioritert område. Prioritering av statistikk for utslipp av klimagasser er særlig knyttet til oppfølging av Kyoto-protokollen, og prioritering av statistikk for langtransportert forurensning er en følge av Gøteborg-protokollen. Det arbeides med videreutvikling av indikatorer for bærekraftig utvikling og forskes i den forbindelse særlig på måling av menneskelig kapital. Innen klimaforskning studeres samspillet mellom ulike tiltak og teknologiutvikling og dessuten utvikling av Kyoto-avtalen og framtidig utforming av markedet for utslippskvoter. Videre er statistikk over lokale utslipp til luft, spesielt av svevestøv, prioritert.

En FN-evaluering av klimagassregnskapene som ble foretatt våren 2007, viste at Norge har et velfungerende system for utslippsberegninger, men at det fortsatt er behov for utvikling og bedre dokumentasjon. Ved inngangen til Kyoto-perioden har kravene til kvaliteten på utslippstallene økt også nasjonalt. I forbindelse med etableringen av sektorvise klimahandlingsplaner er det varslet at man vil arbeide for å forbedre statistikken på enkelte områder.

Statistikk for avfall og gjenvinning skal møte rapporteringskrav fra EU. Det er i tillegg omfattende internasjonal og nasjonal etterspørsel etter statistikk om vannressurser og rensetiltak for avløp.

Viktige – og etter hvert etablerte områder – er statistikk over sammenhengen mellom økonomisk utvikling og miljøutvikling, miljøvernkostnader, kommunal miljøforvaltning (KOSTRA) og arealbruk. Nyere satsingsområder er statistikk over støyforurensning og kjemikaliebruk.

Det er økende etterspørsel etter miljøstatistikk til internasjonale publikasjoner og indikatorsystemer som f.eks. EUs struktur- og bærekraftsindikatorer, OECDs miljøindikatorpublikasjon, EEAs transport- og miljøindikatorer (TERM) m.m.

Finansdepartementet

tilrår:

1. I St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet for år 2008 føres opp de summene som er nevnt i et framlagt forslag:

a. Sum utgifter under kap. 20-51 og 1600-1651	kr 38 092 894 000
b. Sum inntekter under kap. 3024-3051, 4600-4638, 5341, 5580, 5605 og 5692	kr 13 252 957 000

**Forslag
til vedtak om bevilgning for budsjettåret 2008,
kapitlene 20-51 og 1600-1651, 3024-3051, 4600-4638, 5341,
5580, 5605 og 5692**

I

Utgifter:

Kap.	Post		Kroner	Kroner
Regjering				
20		Statsministerens kontor		
	01	Driftsutgifter	71 350 000	71 350 000
21		Statsrådet		
	01	Driftsutgifter	128 644 000	128 644 000
24		Regjeringsadvokaten		
	01	Driftsutgifter	46 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 000 000	59 800 000
		Sum Regjering		259 794 000
Stortinget og underliggende institusjoner				
41		Stortinget		
	01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	655 600 000	
	32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	75 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	59 500 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	127 000 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstitutt bibliotek	1 000 000	918 100 000
42		Forsvarets ombudsmannnemnd		
	01	Driftsutgifter	4 800 000	4 800 000
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	01	Driftsutgifter	37 900 000	37 900 000
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	01	Driftsutgifter	7 800 000	7 800 000
51		Riksrevisjonen		
	01	Driftsutgifter	361 800 000	361 800 000
		Sum Stortinget og underliggende institusjoner		1 330 400 000

Kap.	Post		Kroner	Kroner
Finansdepartementet				
Finansadministrasjon				
1600		Finansdepartementet		
	01	Driftsutgifter	251 300 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 500 000	
	70	Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet	11 800 000	
	96	Innskudd egenkapital Folketrygdfondet	20 000 000	317 600 000
1602		Kredittilsynet		
	01	Driftsutgifter	209 500 000	209 500 000
		Sum Finansadministrasjon		527 100 000
Skatte- og avgiftsadministrasjon				
1610		Toll- og avgiftsetaten		
	01	Driftsutgifter	1 136 900 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	102 000 000	1 238 900 000
1618		Skatteetaten		
	01	Driftsutgifter	3 860 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	105 800 000	
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	65 700 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	48 100 000	4 079 700 000
		Sum Skatte- og avgiftsadministrasjon		5 318 600 000
Offisiell statistikk				
1620		Statistisk sentralbyrå		
	01	Driftsutgifter	440 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	170 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 200 000	621 000 000
		Sum Offisiell statistikk		621 000 000
Andre formål				
1630		Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 200 000	17 200 000
1631		Senter for statlig økonomistyring		
	01	Driftsutgifter	268 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	37 300 000	305 700 000

Kap.	Post		Kroner	Kroner
1632		Kompensasjon for merverdiavgift		
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, <i>overslagsbevilgning</i>	10 300 000 000	
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 295 000 000	11 595 000 000
1634		Statens innkrevingsssentral		
	01	Driftsutgifter	239 200 000	239 200 000
1637		EU-opplysning		
	70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	4 300 000	4 300 000
1638		Kjøp av klimavoter		
	01	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	505 000 000	515 000 000
		Sum Andre formål		12 676 400 000
Statsgjeld, renter og avdrag mv.				
1650		Statsgjeld, renter m.m.		
	01	Driftsutgifter	29 400 000	
	89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	17 330 100 000	17 359 500 000
1651		Statsgjeld, avdrag og innløsning		
	98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000	100 000
		Sum Statsgjeld, renter og avdrag mv.		17 359 600 000
		Sum departementets utgifter		38 092 894 000

Inntekter:

Kap.	Post		Kroner	Kroner
Regjering				
3024		Regjeringsadvokaten		
	01	Erstatning for utgifter i rettssaker	6 800 000	
	03	Oppdrag	500 000	7 300 000
		Sum Regjering		7 300 000
Stortinget og underliggende institusjoner				
3041		Stortinget		
	01	Salgsinntekter	5 700 000	
	03	Leieinntekter	2 600 000	8 300 000
3051		Riksrevisjonen		
	01	Refusjon innland	1 300 000	
	02	Refusjon utland	2 000 000	3 300 000
		Sum Stortinget og underliggende institusjoner		11 600 000

Kap.	Post		Kroner	Kroner
Finansdepartementet				
4600		Finansdepartementet		
	02	Diverse refusjoner	1 000 000	
	85	Avkastning fra Finansmarkedsfondet	11 800 000	12 800 000
4602		Kredittilsynet		
	02	Refusjoner	1 400 000	1 400 000
4610		Toll- og avgiftsetaten		
	01	Ekspedisjonsgebyr	6 500 000	
	02	Andre inntekter	2 200 000	
	03	Refunderte pante- og tinglysingsgebyrer	1 200 000	
	11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	260 000 000	269 900 000
4618		Skatteetaten		
	01	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	21 700 000	
	02	Andre inntekter	27 900 000	
	05	Gebyr for utleggsforretninger	14 800 000	
	07	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	2 000 000	66 400 000
4620		Statistisk sentralbyrå		
	01	Salgsinntekter	300 000	
	02	Oppdragsinntekter	170 000 000	
	85	Tvangsmulkt	6 500 000	176 800 000
4631		Senter for statlig økonomistyring		
	01	Økonomitjenester	43 000 000	43 000 000
4634		Statens innkrevingsentral		
	02	Refusjoner	30 200 000	
	84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m.	25 000 000	
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	125 000 000	
	86	Bøter, inndragninger	1 170 000 000	
	87	Vegadministrasjonsgebyr	55 000 000	
	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	120 000 000	1 525 200 000
4638		Salg av klimavoter		
	01	Salgsinntekter	1 920 000 000	1 920 000 000
		Sum Finansdepartementet		4 015 500 000
Ymse inntekter				
5341		Avdrag på utestående fordringer		
	91	Alminnelige fordringer	4 957 000	4 957 000
		Sum Ymse inntekter		4 957 000
Skatter og avgifter				
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	208 100 000	208 100 000
		Sum Skatter og avgifter		208 100 000

Kap.	Post		Kroner	Kroner
Renter og utbytte mv.				
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer		
	80	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	6 996 100 000	
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	1 000 000	
	82	Av innenlandske verdipapirer	1 450 100 000	
	83	Av alminnelige fordringer	100 000 000	
	84	Av driftskreditt til statsbedrifter	385 000 000	8 932 200 000
5692		Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank		
	85	Utbytte	73 300 000	73 300 000
		Sum Renter og utbytte mv.		9 005 500 000
		Sum departementets inntekter		13 252 957 000

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2008 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 01	kap. 4600 post 02
kap. 1602 post 01	kap. 4602 post 02
kap. 1610 post 01	kap. 4610 post 01
kap. 1618 post 01	kap. 4618 post 02
kap. 1631 post 01	kap. 4631 postene 01 og 02
kap. 1634 post 01	kap. 4634 post 02

2. overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvare alle merinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

III
Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2008 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 01 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for Statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Kjøp av klimagasskvoter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2008 kan inngå avtaler om kjøp av:

1. klimagasskvoter ved bruk av Kyoto-mekanismene, for statsansattes internasjonale tjenestereiser med fly, for inntil 12,5 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 01 Driftsutgifter.
2. klimagasskvoter ved bruk av Kyoto-mekanismene utover gitt bevilgning for inntil 3 600 mill. kroner under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 21 Spesielle driftsutgifter.

V

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2008 kan gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i St.prp. nr. 1 (2007-2008) under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, og kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

VIII

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2008 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte diffe-

VI

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2008 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 715 959 651 euro.
2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.
3. miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 63 500 000 euro.

VII

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2008 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 21,8 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter, og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Andre fullmakter

ranser i regnskapene og feilposter i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

Vedlegg 1**Ledernes ansettelsesvilkår i heleide statlige foretak****Norges Bank**

Sentralbanksjefens lønn var per 1. januar 2006 fastsatt til 1 398 000 kroner og ble fra 1. oktober 2006 justert til 1 482 000 kroner. I tillegg innberettes fordel av fri bil, fri telefon og forsikringer – for 2006 utgjorde dette 119 449 kroner. Full alderspensjon utgjør 2/3 av den lønn som til enhver tid er fastsatt for stillingen. Alderspensjon løper fra fratreden, dog ikke fra før fylte 65 år. Opptjeningstiden for full pensjon er 12 år, regnet fra tiltredelse fra stilling som sentralbanksjef. Pensjonen samordnes med andre pensjons- og trygdeytelser som pensjonisten har rett til etter bestemmelsene i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser.

Etter ny pensjonsordning for sentralbanksjefen som ble fastsatt i oktober 2004, skal pensjonen utgjøre 2/3 av lønn ved fratreden. Den nye pensjonsordningen settes ikke i kraft før Stortinget eventuelt vedtar nye pensjonsordninger for stortingsrepresentantene og Høyesterett.

Folketrygdfondet

Folketrygdfondet er fra 1. januar 2008 organisert som særlovselskap, jf. folketrygdfondloven av 29. juni 2007 nr. 44. Administrerende direktørs lønnsvilkår vil bli fastsatt av styret, innenfor retningslinjene for statens eierskap av heleide foretak.
